

SYSTEM
BOLAGET

SYSTEMBOLAGET

Annorlunda av en anledning

Ansvarsredovisning 2024

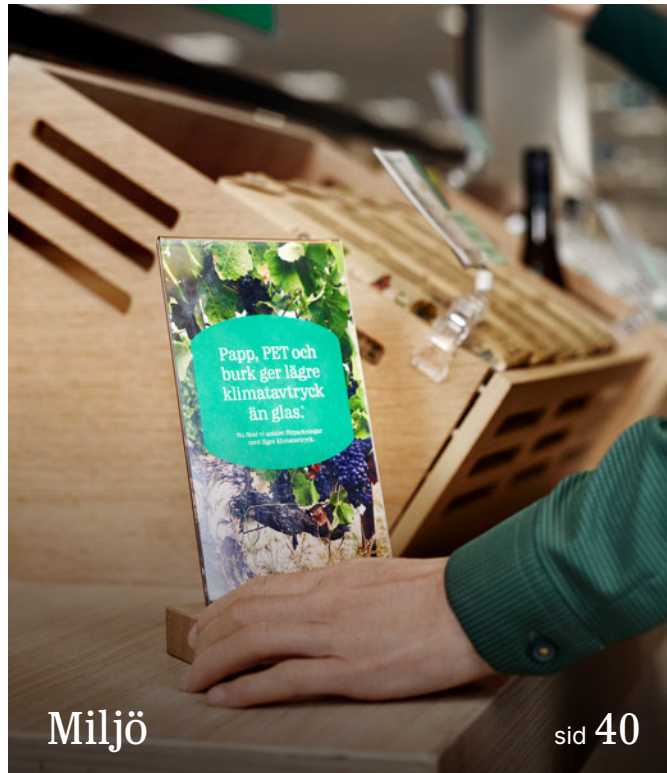
Innehåll

OM SYSTEMBOLAGET	3	HÅLLBARHETSRAPPORT	131
Året i korthet 2024	3	Om vår ansvarsredovisning	132
VD-ord	4	Fördjupning av väsentlighetsanalysen	133
En föränderlig omvärld	6	Dialoger med våra intressenter	135
Så skapar vi värde	8	Koldioxidutsläpp	139
Så styrs Systembolaget	10	Anställda	141
Hållbart värdeskapande	12	GRI-index	143
Strategiska nyckeltal.	13	ÖVRIGT	147
VÅRA VÄSENTLIGA OMRÅDEN	15	Revisionsberättelse	148
Introduktion till våra mest väsentliga områden	16	Ordlista och definitioner	155
Begränsa alkoholens negativa konsekvenser	18	Källförteckning	159
Etik och antikorrupktion	26	Finansiell kalender och kontakt	160
Arbetsmiljö och inkludering	29		
Mänskliga rättigheter och arbetsvillkor	34		
Miljö	40		
Hållbara dryckesval i kundmötet	51		
FINANSIELL RAPPORTERING	55		
Ekonomisk utveckling	56		
Risk- och känslighetsanalys	59		
Bolagsstyrningsrapport	63		
Styrelse	70		
Företagsledning	73		
Räkenskaper	75		
Noter	87		

Styrelsen och verkställande direktören för Systembolaget AB, org. nr 556059-9473, avger härmed årsredovisning och koncernredovisning inklusive bolagsstyrningsrapport och hållbarhetsrapport, för räkenskapsåret 2024.

I enlighet med ÅRL 6 kap 11§ har Systembolaget AB valt att upprätta den lagstadgade hållbarhetsrapporten som en från årsredovisningen avskild rapport. Hållbarhetsrapporten är en del av hållbarhetsredovisningen och återfinns på sidorna 6-54 och 131-146 i detta dokument. Hållbarhetsredovisningen har genomgått en kombinerad granskning av revisorerna. Den legala årsredovisningen som innehåller förvaltningsberättelse och finansiella rapporter omfattar därmed sidorna 2-3, 55-130.

HÅLLBARHETSRAPPORT	131
Om vår ansvarsredovisning	132
Fördjupning av väsentlighetsanalysen	133
Dialoger med våra intressenter	135
Koldioxidutsläpp	139
Anställda	141
GRI-index	143
ÖVRIGT	147
Revisionsberättelse	148
Ordlista och definitioner	155
Källförteckning	159
Finansiell kalender och kontakt	160

Miljö

sid 40

VD-ord

sid 4

Så skapar
vi värde

sid 8

Arbetsmiljö och
inkludering

sid 29

Året i korthet 2024

6 040 anställda på Systembolaget har tillsammans bland annat bidragit till en ålderskontroll som uppgår till 97,5 procent och ett stabilt högt Nöjd Kund Index.

Nöjd kund index

80,3

Nettoomsättning, Msek

39 407

Engagemangsindex

4,1

Anställda:

6 040, minst tre i varje kommun

Butiker och ombud:

452 butiker och 461 ombud

Aktiva dryckesleverantörer:

Cirka 1 150

Artiklar:

Cirka 32 000; 3 300 i fast sortiment, 5 200 i lokalt- och småskaligt sortiment och 18 600 i beställningssortimentet. Därtill görs årligen cirka 5 000 tillfälliga lanseringar (säsong och exklusiva)

Kundbesök i butikerna:

129 miljoner

Besök i digitala kanaler:

71,7 miljoner (systembolaget.se, omsystembolaget.se och appen Systembolaget Sök och hitta)

Totalkonsumtion* 2023

8,6 l

Ålderskontroll (%)

97,5%

Klimatavtryck** (ton CO₂e)

725 080

*Redovisas årsvis, helårsutfallet för 2024 presenteras under 2025.

**Nytt nyckeltal för 2024. Redovisas årsvis. Omfattar scope 1,2 och 3 (enl SBTi-mål). Basår 2019, 740 455 ton CO₂e

VD-ord

Sedan 1955 har Systembolagets syfte varit detsamma, att begränsa alkoholens skadeverkningar. För oss är det förtroende svenskarna visar för vårt arbete centralt och vi är stolta över våra uppskattade kundmöten. Vi strävar mot att ständigt fortsätta att utveckla vårt arbete i takt med tiden.

På väg in i framtiden

Den strategi som vi nu arbetar efter är anpassad efter en omvärld i förändring, nya kundbehov, högre digitaliseringstakt och en ständig utveckling av vårt kunderbjudande.

Vårt uppdrag är att med ansvar och god service sälja alkoholdrycker och att informera om alkoholens skadeverkningar. Det strävar vi efter att göra på ett omtänksamt och kunnigt sätt med mycket inspiration. Under de kommande åren satsar vi särskilt på att öka takten inom tre områden: att kraftigt minska vår klimatpåverkan, nå vår ambition att det digitala kundmötet ska ge samma känsla av omtanke och service som i butik och bidra ännu mer till en bättre folkhälsa.

Under 2024 har vi genomfört många viktiga förflyttningar, ofta i samarbete med någon av våra partners.

Medarbetarna har visat styrkan i hur mycket som kan ske, i en engagerad och lärande organisation.

Kundmötet

Systembolaget arbetar aktivt för att utveckla digitala tjänster som möter kundernas nya behov. Under året har vi möjliggjort för ännu fler kunder att handla ur hela sortimentet online som nu finns tillgängligt i 98 kommuner. Vi har också förstärkt vår service i butik med självutcheckningskassor.

Engagemanget och kunskapen hos våra medarbetare är avgörande för att skapa en trygg och välkomnande miljö för alla kunder. I butik har vi haft extra fokus på att erbjuda våra mest hållbara drycker som en naturlig del av kundmötet samt att i större utsträckning integrera de digitala tjänsterna i det fysiska kundmötet.

Det målmedvetna arbete som gjorts i hela organisationen har gett resultat: Systembolaget har tagit emot många utmärkelser för vår service, något som vi är både glada och stolta över.

Under 2024 har vi öppnat ytterligare en butik, i Helsingborg, samt genomfört flytt av butikerna i Oxelösund, Stenhagen (Uppsala) och Åkersberga. Även butiken i Orsa har kunnat öppnas igen efter att varit stängd i sex månader.

Vårt arbete med folkhälsa

Vi ser en hälsotrend bland unga som dricker mindre än tidigare generationer och Systembolaget vill erbjuda dem och andra kunder kunskap om alkohol och hälsa och ett inspirerande sortiment av både alkoholsvagate och alkoholfria alternativ. Samtidigt står alkoholpolitiken i fokus i samhällsdebatten med förslag om gårdsförsäljning, skattesänkningar för bryggerier och en utredning kring utvärderingen av de alkoholpolitiska verktygens effekter.

Stödet för den svenska restriktiva linjen när det gäller skatter och försäljningsmonopol är starkt. Olika tider i Systembolagets historia har haft olika uttryckssätt, men syftet och uppdraget har varit detsamma.

Systembolagets uppdrag innefattar också att informera om alkoholens risker. Det gör vi genom att öka kunskapen hos allmänheten och inspirera till medvetna och mer hälsosamma val. Vi arbetar även med flera olika initiativ och samarbeten för att skydda barn och unga, som "Barndom utan baksmälla", "Tonårsparlören" och informationskampanjer kring anti-langning. Till detta kommer det gedigna arbete som vårt dotterbolag IQ gör med fokus på de yngre.

I november bjöd vi in till en Samhällsmarknadsdag i syfte att föra en bred dialog med politiker, myndigheter, professionen, civilsamhället och leverantörer kring alkohol och hälsa, kundernas förväntningar och minskad klimatpåverkan. Det gav oss en mängd nya perspektiv och uppslag på fortsatt gemensamt engagemang.

Hållbarhet

Världen står inför en enorm utmaning i klimatförändringarna och stora hot mot den biologiska mångfalden.

Systembolaget är en av världens största inköpare av alkoholhaltiga drycker. Det innebär ett stort ansvar som samtidigt ger oss en unik position och stora möjligheter att påverka – i allt från arbetsvillkor och mänskliga rättigheter till klimat, biologisk mångfald och vattenförsörjning. Vi gör det genom samarbete och dialog med dryckesleverantörer, övriga nordiska alkoholmonopol och andra organisationer som vi kan samarbeta med för att nå våra hållbarhetsmål.

Systembolaget har bland annat ett pilotprojekt med ambitionen att kunna beräkna varje drycks totala klimatavtryck. I augusti genomfördes en konferens i Stockholm med andra alkoholmonopol där ännu fler av dessa anslöt till vår Färdplan för att minska klimatavtrycken från branschen.

Runt om i världen arbetar många människor för att det ska finnas bra drycker i vårt stora sortiment. Vi vill också vara med och bidra till goda arbetsvillkor i hela värdekedjan och att alla ska följa vår uppförandekod.

Tack

Tack till alla medarbetare för fantastiska insatser under året.

Tack också till alla leverantörer, producenter, övriga samarbetspartners, ägare och myndighetsrepresentanter som alla bär viktiga beståndsdelar för att förverkliga uppdraget och de mål som vi har.

Och sist men inte minst, ett varmt tack till er kunder för ert förtroende.

Tillsammans arbetar vi alla för ett samhälle där alkohol- drycker kan njutas utan att människa eller miljö tar skada. För vi är annorlunda av en anledning.

Ann Carlsson Meyer
VD, Systembolaget

En föränderlig omvärld

De mest betydande omvärldshändelserna 2024 för Systembolaget är fortsatta ekonomiska effekter av den tidigare höga inflationen, fler cyberattacker, regeringens beslut kring småskalig gårdsförsäljning av alkohol och klimatförändringen samt ökande hållbarhetskrav. Systembolaget arbetar aktivt med framtidsanpassning för att möta förändringarna i omvärlden.

Geopolitisk oro och fortsatt ekonomisk instabilitet

Omvärlden fortsätter att präglas av geopolitisk oro med konflikten i Mellanöstern, Rysslands invasion av Ukraina och till det osäkerheten efter det amerikanska presidentvalet. Under 2024 har inflationen stabiliserats och räntorna sjunkit vilket tyder på början av en ekonomisk återhämtning. Hushållens köpkraft ökar något men är fortsatt under normalläge vilket gör det tufft för många verksamheter. Tidigare inflation, stigande inköpspriser och hyreskostnader har lett till ökade kostnader för både företag och konsumenter. Många företag har fortsatt utmaningar vilket lett till höga konkurstal drivet av sviterna från tuffa år med uppskjutna kostnader och räntor från pandemin. Företag i vår närhet och värdekedja kämpar för att hålla sig kvar på marknaden. Detta påverkar företags möjlighet till investeringar i framtida utveckling och däribland klimatomställningen.

Ökad intensitet av cyberattacker

Intensiteten i cyberattacker under 2024 skruvades upp ytterligare mot både företag och privatpersoner med en fördubbling av attacker sedan våren 2022. I januari

attackerades IT-leverantören TietoEvry vilket påverkade många företag, däribland Systembolaget om än i mindre omfattning. Desto större påverkan hade attacken innan sommaren mot en större distributör till Systembolaget vilket skapade stora driftstörningar under en längre tid för både butik och e-handelsleveranser. Attackerna belyser även vikten av en stabil drift, ett ökat fokus på säkerhet och riskmitigering, inte bara hos oss utan även aktörer i hela vår värdekedja.

Nya konsumtionsmönster och marknadstrender

Alkoholsvaga och alkoholfria produkter ökar i relevans och i efterfrågan hos unga. Allt fler producenter och importörer jobbar innovativt för att minska alkoholhalten och ta fram nya produkter för att möta det nya behovet. I Finland har man också öppnat upp för försäljning av alkoholprodukter upp till 8 procent i dagligvaruhandeln. Sammantaget har utvecklingen lett till fler produkter med lägre alkoholhalt, och utvecklingen av den finska alkoholliberaliseringen följs noggrant för att se effekter på folkhälsa, konsumtionsmönster, försäljning och produktutbud. Även i Sverige har alkoholfrågan fått ett

Alkoholsvaga och alkoholfria produkter ökar i relevans och i efterfrågan hos unga.

allt större politiskt fokus med förslag om gårdsförsäljning, skattesänkningar för bryggerier och en utredning kring utvärderingen av de alkoholpolitiska verktygens effekter. Utredningen syftar till att utvärdera effekterna av alkoholpolitikens styrmedel i förhållande till målet att minska alkoholens skadeverkningar. Systembolaget ställer sig positivt till att effektiviteten i alkoholpolitikens styrmedel utvärderas.

Juridik, lagstiftning och teknologi

Den 4 juli beslutade regeringen att lägga fram ett lagförslag om att tillåta småskalig gårdsförsäljning av alkohol från den 1 juni 2025. Förslaget lades fram till EU för granskning av EU-kommissionen och dess medlemsstater. Efter att Portugal lämnade in ett detaljerat utlåtande på förslaget förlängdes perioden hos EU till och med 8 januari 2025. Frågan är om förslaget strider mot EU-rätten och diskriminerar utländska tillverkare eller om den kan tillåtas. Förslaget påverkar inte Systembolaget i nuläget utan regeringen gör bedömningen att förslaget värnar detaljhandelsmonopolet.

Inom digitaliseringen dominerar AI utvecklingen, där AI och AI-assistenter integreras i en stor del av vardagen. Intåget av generativa AI-assistenter innebär även en omställning i alla typer av roller där Systembolaget behöver förbereda såväl infrastruktur som riktlinjer, kompetenser och organisation. I mars 2024 antog EU-parlamentet AI-akten som fastställer skyldigheter för leverantörer och användare beroende på den risknivå som AI kan generera.

Klimatutmaningen – fortsatt höjda krav på hållbarhet
Världen står fortsatt inför en mycket oroande utveckling kring klimatet och trots flera internationella överenskommelser går omställningen långsamt. Även förlusten av biologisk mångfald är ett stort hot. Dessa utmaningar och förbrukningen av naturresurser påverkar alla delar av värdekedjan. Producenter arbetar aktivt med att

anpassa sina odlingar och tillverkningsmetoder för att möta förändrade förutsättningar, men utmanas ibland av väderförhållanden som kan påverka skördarna. EU och många andra intressenter, inklusive kunder, driver på efterfrågan mot mer hållbar tillverkning, hållbarhetsmärkning, datainsamling och rapportering. Allt syftar till att snabba på omställningen.

Så skapar vi värde

Systembolagets affärsmodell beskriver ett företag som drivs av ansvar och inte av försäljning eller vinst.

Tanken är att de resultat och värden vi i slutändan skapar, tydligt ska motivera och belysa den samhällsfunktion vi har för att bidra till en bättre folkhälsa och ett Sverige med begränsade alkoholskadeverkningar.

Vision

Ett samhälle där alkoholdrycker kan njutas utan att människa eller miljö tar skada.

Uppdrag

Vårt uppdrag är att med ensamrätt och med ansvar och god service, sälja alkoholhaltiga drycker och liknande preparat samt att informera om alkoholens skadeverkningar.

Syfte

Vårt övergripande syfte är att begränsa alkoholens skadeverkningar i Sverige.

Vårt erbjudande

Vi säljer alkoholhaltiga drycker och liknande preparat utan vinstmaximering; via fysisk butik, onlinebutik och ombud. Distribution sker via butik, ombud och hemleverans. Vi erbjuder ett brett sortiment, kunskap, service och rådgivning samt informerar om alkoholens risker. Vi är märkesneutrala och genomför kvalitetskontroll av produkter.

För vem

Vi finns för alla i Sverige, även för de som inte handlar hos oss.

Vårt löfte

Du ska alltid känna dig välkommen, kunna ta del av vår kunskap och lita på att vi säljer med ansvar.

Värderingar

Omtänksam, kunnig och inspirerande.

Finansiering

Finansieras av påslag på sålda varor baserat primärt på hanteringskostnaderna vid effektiv och rationell drift. Påslaget är objektivt, transparent och likabehandlande. De mest väsentliga kostnaderna utgörs av inköp av varor och tjänster, löner samt lokalkostnader. Bolaget ska agera affärsmissigt och kostnadseffektivt.

Leverantörskedja

Systembolagets värdekedja är global och leverantörskedjan är komplex. De flesta av de cirka 1 150 aktiva dryckesleverantörerna har underleverantörer – och de har i sin tur egna underleverantörer. Om vi beskriver ett avancerat inköpsexempel kan det se ut så här.

Så styrs Systembolaget

Hur styrs egentligen ett företag som inte är drivet av försäljning eller vinst, utan av ansvar?

Yttre faktorer

Systembolagets kunders behov är en central del i hur vi styr verksamheten, till exempel hur de föredrar att handla, vad de vill handla hos oss och trender inom mat och dryck. Ett ökande intresse för hållbarhetsfrågor och en personifierad köpupplevelse är ytterligare något som har tydlig koppling till kundernas förändrade behov.

Lagar och regler är en annan del av Systembolagets styrning. Alkoholpolitiken och Systembolagets samhällsuppdrag som går ut på att begränsa alkoholskadorna på individ- och samhällsnivå är centrala. Alkoholpolitiken utgår från världshälsoorganisationen WHO:s forskningsbaserade angreppssätt: Begränsa tillgängligheten till alkohol, använd pris som styrinstrument (alkoholskatt) och ha restriktiva marknadsföringsregler. Samhällsuppdraget konkretiseras genom två dokument: ägaravisningen från staten och avtalet mellan Systembolaget och staten. Dokumenten visar bland annat att vi inte ska driva aktiv försäljning, och sälja alkohol med stort ansvar, god service och begränsad tillgänglighet samt informera om alkoholens skadeverkningar.

Vi styr även verksamheten utifrån nationella och internationella målsättningar. På folkhälsoområdet finns regeringens nationella ANDTS-strategi (alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel), vi är en av flera aktörer som är del av förverkligandet av strategin på alkoholområdet. Läs mer på sidorna 19-23.

Som statligt bolag arbetar Systembolaget i enlighet med statens ägarpolicy och följer därmed FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter, OECD:s riktlinjer för multinationella företag, FN Global Compact:s 10 principer samt Agenda 2030 och de globala målen.

Regeringens nationella ANDTS-strategi
**Ett samhälle med minskade
medicinska och sociala skador
orsakade av alkohol.**

Det finns ett flertal lagar och regelverk som styr och präglar Systembolagets verksamhet på olika sätt.

Här är exempel på några av dem:

- Ägaravisning
- Avtal med staten
- EU-rättsliga regler för monopol
- Alkohollagen
- Compliance-lagar, det vill säga att vi ska ha ett systematiskt arbete kring regelefterlevnad och riskhantering inom områden som korruption och dataskydd
- Statens ägarpolicy för bolag med statligt ägande

Strategi och mål

Systembolagets skapar utifrån bestämda mål och ambitioner en strategisk plan som beskriver vad vi vill uppnå och ska fokusera på. Varje plan löper över fyra år och konkretiseras ytterligare i årliga verksamhetsplaner. Under 2023 beslutades om ny strategi för perioden 2024-2027 med en omarbetad vision. När vi prioriterar tas även hänsyn till väsentlighetsanalysen som visar inom vilka områden Systembolaget har störst påverkan för en mer hållbar utveckling, i Sverige och i världen, och vilka risker som finns kopplade till vår verksamhet. Läs mer om väsentlighetsanalysen på sidorna 133-134.

Mål och nyckeltal

Systembolaget har olika typer av övergripande mål: uppdragsmål, ekonomiska mål och mål för hållbart värdeskapande. Till målen kopplas olika strategiska nyckeltal. Dessa strategiska nyckeltal beslutas av Systembolagets styrelse.

Förutsättningar för framgång

Strategi och mål ger riktningen. För att uppnå de resultat vi har föresatt oss bryts allt ned till planer med effektstyrda aktiviteter som involverar olika delar av verksamheten.

Systembolagets största tillgång för att vi ska lyckas är medarbetarna. Internt talas om tre saker som ger oss framgång. Det första är att ha med kundens perspektiv i allt vi gör. Det andra är att frigöra kraften hos våra tusentals medarbetare. Den tredje är att öka alla medarbetares digitala kompetens och nyttja digitaliseringens alla möjligheter.

Utöver det interna samarbetet finns viktiga samarbeten med andra, till exempel samarbetspartners, leverantörer och branschorganisationer. Till denna lista hör även samverkan med offentlig sektor, akademi och civilsamhälle. Dessa framgångsfaktorer poängterar att Systembolaget utgår från kunden, att medarbetarnas engagemang är avgörande och att samarbete är en nyckel.

För att Systembolagets medarbetare ska ha förutsättningar att rikta kraften rätt i vardagen behövs ett gott ledarskap och en ändamålsenlig organisation. Etablerade policyer, processer, metoder och verktyg ger också stöd i att genomföra aktiviteterna – och därmed uppnå målen och förverkliga strategin.

Hållbart värdeskapande

På lång sikt vill Systembolaget skapa affärsmässig stabilitet och samtidigt bidra till en positiv utveckling för människa och miljö. Detta gör vi genom fem målområden för hållbart värdeskapande. De fem målområdena utgör grunden för hur Systembolaget styr och driver verksamheten framåt för att skapa hållbara värden.

Konsumtionsutveckling

Systembolaget begränsar tillgängligheten till alkohol genom exempelvis öppettider och ålderskontroller samt genom att informera om alkoholens skadeverkningar. Det här är exempel på åtgärder för att begränsa totalkonsumtionen och främja folkhälsan i Sverige.

Kundnöjdhet

Målet är att kunderna ska vara nöjda, oavsett om det gäller sortimentet, servicen eller var och hur kunderna möter oss. Kundnöjdhet mäts genom Nöjd Kund Index (NKI).

Klimatavtryck

För att klara Parisavtalets ambition om att hålla den globala uppvärmningen till högst 1,5 grad krävs kraftfulla insatser. Målet är att halvera klimatavtrycket i hela värdekedjan till 2030. År 2045 ska Systembolagets klimatavtryck vara netto noll.

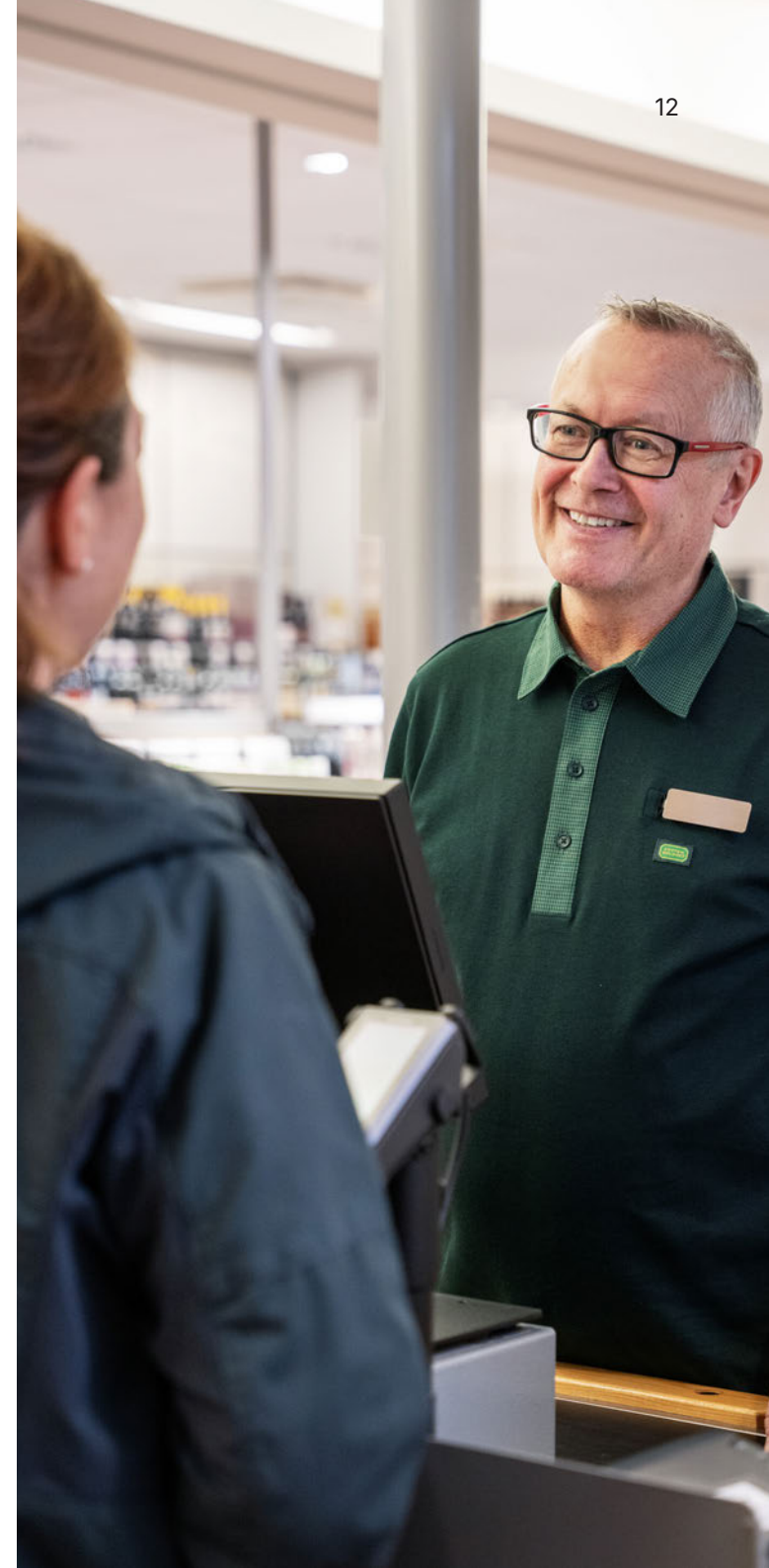
Sett till hela värdekedjan medför verksamheten en negativ påverkan genom ett betydande klimatavtryck. Tillsammans med kunder, leverantörer och andra samarbetspartners finns stora möjligheter att minska klimatavtrycket.

Medarbetarupplevelse

Medarbetarnas engagemang är Systembolagets största tillgång. Systembolaget vill spegla mångfalden i samhället och vara en trygg och utvecklande arbetsplats för alla som jobbar hos oss. Engagemangsindex är ett nytt nyckeltal för 2024 som mäter tio olika drivkrafter som tillsammans utgör grunden för medarbetarnas engagemang. Utfall redovisas halvårsvis för Systembolaget som helhet.

Hållbar ekonomisk utveckling

För att säkerställa långsiktigt värdeskapande behöver verksamheten drivas effektivt och affärsmässigt, vilket skapar de ekonomiska förutsättningar som krävs på lång sikt.

Strategiska nyckeltal

Läs mer om Systembolagets [mål](#).

Konsumtionsutveckling	Utfall 2024	Utfall 2023	Mål 2024	Ägarmål	Styrelsens mål	Mål för hållbart värdeskapande
Totalkonsumtion, liter ren alkohol per invånare 15 år och äldre ¹	-	8,6	-	X	X	X
Systembolagets konsumtionsandel ¹ (%)	-	70,5	-	X	X	
Ålderskontroll (%)	97,5	97,5	96,0		X	
Alkoholindex	59,2	59,5	"Positiv utveckling över tid"	X	X	

Kundnöjdhet	Utfall 2024	Utfall 2023	Mål 2024	Ägarmål	Styrelsens mål	Mål för hållbart värdeskapande
Nöjd Kund Index (NKI)	80,3	80,3	80,7	X	X	X
NKI Hållbarhet	74,6	74,1	74,5		X	
Opinionsindex (OPI) (%)	68,0	66,5	>67		X	

Klimatavtryck	Utfall 2024	Utfall 2023	Mål 2024	Ägarmål	Styrelsens mål	Mål för hållbart värdeskapande
Klimatavtryck (ton CO ₂ e) ²	725 080	-	-		X	X

¹ Redovisas årsvis med ett års eftersläpning. Målsätts ej.

² Nytt nyckeltal för 2024. Redovisas årsvis. Omfattar scope 1, 2 samt kategorierna 1, 4 och 9 inom scope 3 (enl SBTi-mål). Basår 2019 740 455 (ton CO₂e). Ej målsatt 2024.

Strategiska nyckeltal

Läs mer om Systembolagets [mål](#).

Medarbetarupplevelse	Utfall 2024	Utfall 2023	Mål 2024	Ägarmål	Styrelsens mål	Mål för hållbart värdeskapande
Engagemangsindex ¹	4,1	-	-		X	X

Hållbar ekonomisk utveckling	Utfall 2024	Utfall 2023	Mål 2024	Ägarmål	Styrelsens mål	Mål för hållbart värdeskapande
Kostnadseffektivitet (%)	18,4	18,1	<19	X	X	X
Avkastning eget kapital (%)	17,7	24,7	5-15	X	X	
Soliditet (%)	16,0	15,9	14-20	X	X	

¹ Nytt nyckeltal 2024. Redovisas årsvis.

Våra mest väsentliga områden

Vi presenterar våra mest väsentliga områden i följande sex kapitel. De ger oss en utblick mot omvärlden som belyser vårt ansvar och vår påverkan i ett större perspektiv, och hur vi agerar på det.

Introduktion till våra mest väsentliga områden

Alkohol är inte som andra varor och svensk alkoholpolitik syftar till att hålla nere alkoholens negativa konsekvenser i Sverige. En central byggsten är Systembolagets ansvarsfulla försäljning, som bland annat går ut på att vi gör noggranna ålderskontroller, inte drivs av vinst och aldrig försöker sälja mer än någon har tänkt handla. Det är vad som skiljer oss från andra företag.

Systembolagets väsentlighetsanalys visar inom vilka områden vi har störst påverkan för en hållbar utveckling - i Sverige och i världen. Utfallet ligger till grund för vilka hållbarhetsfrågor som prioriteras i styrningen av verksamheten samt för innehållet i vår hållbarhetsrapportering.

Systembolagets mest väsentliga hållbarhetsområden är, liksom tidigare år, alkoholkonsumtionens negativa konsekvenser, klimatpåverkan, etik och antikorruption, arbetsmiljö och inkludering i den egna verksamheten, mänskliga rättigheter och arbetsvillkor i leverantörskedjan, samt

biologisk mångfald, jordhälsa och vatten i leverantörskedjan. Ytterligare ett väsentligt hållbarhetsområde som har tillkommit i år är återvinning och återanvändning av dryckesförpackningar.

Systembolagets påverkan i ett större perspektiv

Hantering av alkoholhaltiga drycker påverkar såväl människor som miljö både innan och efter att den konsumeras. Innan konsumtion påverkas exempelvis människors arbetsvillkor där råvaror odlas och drycken produceras, och jordars bärkraft påverkas bland annat av användning av olika bekämpningsmedel.

Dryckerna orsakar också ett betydande klimatavtryck från odling, produktion, förpackning och transporter. Efter konsumtion finns en miljöpåverkan kopplad till hanteringen av tomma dryckesförpackningar. Alkohol kan också påverka hälsan hos den som dricker, till exempel i form av ökad risk för leverskador, hjärt- och kärlproblem och cancer. En försämrad folkhälsa medför stora kostnader för vårt samhälle. Även nära och kära till den som dricker kan påverkas på flera sätt, genom bland annat ökad risk för våld i nära relationer och bristande omsorg om barn.

Systembolaget är en av världens största inköpare av alkoholhaltiga drycker. Det innebär ett stort ansvar som samtidigt ger oss en unik position och stora möjligheter att påverka till det bättre – i allt från arbetsvillkor och mänskliga rättigheter till klimat, biologisk mångfald och vattenförsörjning.

Som detaljhandel har vi också en central roll i att stötta våra kunder i deras behov att göra hälsosamma och hållbara val.

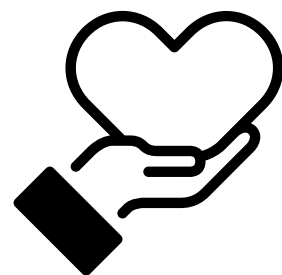
För att lyckas läggs stor vikt vid samarbeten och gemensamma färdplaner tillsammans med aktörer i vår värdekedja. Systembolaget arbetar tätt tillsammans med dryckesleverantörer, övriga nordiska alkoholmonopol och andra organisationer med vilka vi kan samarbeta för att nå de hållbarhetsmål vi åtagit oss.

Vi har valt att dela upp den här delen av Ansvarsredovisningen i sex kapitel:

- Begränsa alkoholens negativa konsekvenser
- Etik och antikorrupcion
- Arbetsmiljö och inkludering
- Mänskliga rättigheter och arbetsvillkor
- Miljö
- Hållbara dryckesval i kundmötet

Många av de insatser som görs har en tydlig hemvist i något av dessa kapitel. Andra spänner över flera områden och är därför svårare att kategorisera, som arbetet med konsumentvägledningen Våra mest hållbara drycker som därför beskrivs under Hållbara dryckesval på sidorna 51-54.

Begränsa alkoholens negativa konsekvenser

Systembolaget finns till för alla i samhället
och arbetar för att begränsa alkoholens
skadeverkningar.

Begränsa alkoholens negativa konsekvenser

Ett glas vin till fredagsmiddagen, en öl med kompisarna, en cocktail på festen – många tycker att alkohol bidrar till att förhöja en festlig stämning. Tyvärr har alkoholkonsumtionen också baksidor – både för individer och för samhället.

Alkohol är med i bilden vid många olyckor och våldsbrott. Alkohol är den drog som medför absolut störst andra-handsskador på andra människor. Alkoholen orsakar sjukdomar och sjukfrånvaro. Alkoholen släcker liv för tidigt. Senare års forskning har tydligt visat på sambanden mellan alkoholkonsumtion och cancer.

På samhälls nivå medför alkoholens negativa effekter stora kostnader. Den årliga samhällsekonomiska kostnaden har beräknats till över 100 miljarder kronor (räknat på 2017 års penningvärde)². Kostnaderna drabbar bland annat hälso- och sjukvård, socialtjänst, rättsväsende och arbetsgivare. Uträkningen tar även hänsyn till aspekter som försämrad livskvalitet och förtida död.

Med dessa negativa konsekvenser i åtanke blir det viktigt för samhället att begränsa alkoholkonsumtionen. Och det mest effektiva sättet att göra det är att ha en restriktiv alkoholpolitik. Systembolaget är därmed ett viktigt verktyg för att göra skillnad.

Nya riktlinjer sänker riskgränsen

2023 uppdaterade Socialstyrelsen sina gränsvärden för riskkonsumtion som bland annat slår fast att det inte finns någon gräns för när alkoholkonsumtion är riskfri³. Detta resulterade 2024 i nya riktlinjer till hälso- och sjukvården om att de ska erbjuda stöd till personer som dricker 10 standardglas alkohol eller mer per vecka, eller 4 standardglas eller mer per tillfälle en gång i månaden eller oftare. Gränsvärdena är samma för både män och kvinnor. Centralförbundet för Alkohol och Narkotika (CAN) uppskattar att ungefär 50 procent av Systembolagets handlande kunder har ett riskbruk av alkohol utifrån Socialstyrelsens gränsvärden.

Inte en vanlig butik

Alkohol är inte som andra varor och därför är Systembolaget inte som andra butiker. Systembolaget har en tydlig vision om att sälja alkoholdrycker utan att människa eller miljö tar skada. Till skillnad från många andra butiker målsätts vi inte på försäljning, utan på andra värden. Med monopolet finns inte alkoholdrycker tillgängligt överallt, när som helst. Affärsutveckling, innovation och kommunikation utgår från kundernas behov och önskemål, men tar även hänsyn till eventuell effekt på konsumtion för att motverka risker för ökad alkoholkonsumtionen.

Systembolaget arbetar kontinuerligt med sortimentet för att kunna erbjuda alternativa produkter med såväl lägre alkoholhalt som alkoholfria alternativ. Vi har ett betydligt större alkoholfritt sortiment än vad det egentligen finns efterfrågan på. En viktig del av Systembolagets uppdrag är att informera om alkoholens skadeverkningar och i vår strategi är ett förflyttningsområde att uppnå bättre folkhälsa genom vårt erbjudande och kundupplevelsen. Under året har vi bland annat genomfört tester med

hälsobudskap i ett flertal butiker. Dessa tester har mottagits positivt av kunderna.

Butikernas utformning

Det ska vara enkelt att snabbt hitta det du söker i butik. Inga väggar som gör att du måste gå runt hela butiken. Inga korgar med alkoholdrycker som måste rundas. Vi har ingen alkohol vid kassorna utan i stället en ångravnagel där du kan ställa bort varor du inte vill ha. I onlinebutiken är det så få steg som möjligt från varukorg till beställning.

Vi har inga topplistor eller säljande budskap. Inga mängd-erbjudanden, extrapriser eller kundklubbar med bonus-poäng. Alkoholfritt har en självklar plats i sortimentet, som alternativ eller komplement till alkohol. Förändringar i öppettider och antal butiker vägs alltid mot potentiell risk för ökad konsumtion.

Effektiva verktyg

Enligt världshälsoorganisationen WHO är de tre mest effektiva verktygen för att begränsa alkoholens skadeverkningar i samhället:

Pris
Tillgänglighet
Marknadsföring

Vi är hela Sveriges Systembolag. Det betyder också att vi finns till för alla de som inte får handla hos oss, eller inte vill handla hos oss.

Försäljning är inte vår drivkraft

För Systembolaget betyder ansvarsfull försäljning att vi erbjuder gedigen kunskap och god service, men att vi inte försöker sälja mer än du tänkt köpa. Det märks på flera sätt, till exempel att:

- Varken företaget, butikerna eller inköpsorganisationen målsätts på försäljning.
- Vi avstår från aktiviteter och förändringar som bedöms bidra till en ökad alkoholförsäljning.
- All affärsutveckling, innovation och kommunikation utgår från kunders behov men ska inte bidra till en ökad konsumtion av alkohol.
- Alla affärsmässiga beslut ska alltid kopplas ihop med frågan hur det påverkar folkhälsan, oavsett om det handlar om nyetableringar, innovationer, kommunikation, sortiment eller nya funktioner i appen.

Systembolagets viktiga försäljningsregler

En av våra tre försäljningsregler är att inte sälja till någon under 20 år. Därför kontrollerar vi legitimation, ofta. För att upprätthålla en hög säkerhet gällande ålderskontrollen och övriga försäljningsregler gör vi flera saker:

- Ålderskontroll är ett av våra strategiska nyckeltal som mäts och följs upp i alla butiker, ombud och hemleveranser.
- Butiksmedarbetarna ska be om legitimation på alla som ser ut att kunna vara under 25 år, trots att gränsen för att handla är 20 år.
- Nyanställda medarbetare utbildas i ålderskontroll och våra andra försäljningsregler, oavsett försäljningskanal; butik, ombud och hemleverans.

- Endast utbildade och certifierade chaufförer (vid hemleverans) får leverera varor från oss.
- Sommartid används ett särskilt utbildningsmaterial i butikerna för att bibehålla fokus på försäljningsreglerna även när många ordinarie medarbetare har semester.
- På månadsmöten och morgonmöten i butik är ansvarsfull försäljning ett återkommande ämne.
- I all utveckling som sker inom företaget tas särskild hänsyn till våra försäljningsregler, och de lösningar som skapas ska förstärka och förenkla detta viktiga uppdrag.

Ökat fokus på folkhälsa

Systembolagets strategi 2024-2027 har tre fokusområden, varav folkhälsa är ett av dem. Under året har ett internt kunskapslyft genomförts med utbildning för alla medarbetare om alkoholens påverkan på individ, närstående och samhälle. Under hösten släppte vi tillsammans med Ledarna och CAN rapporten "Yrke och alkohol" om alkoholvanor i olika yrkesgrupper⁴. Den visar bland annat att personer i chefspositioner har mest omfattande alkoholvanor. Systembolaget har i en intern utredning bedömts som en riskarbetsplats eftersom medarbetarna dagligen är nära alkohol. Därför pågår ett aktivt arbete med frågor kring riskbruk även internt. Slutrapporten för det strategiska projektet kring folkhälsa som blev klar i februari 2024 visar på flera olika sätt att jobba med folkhälsa och vilken potential Systembolaget har att driva dessa frågor.

Globala och nationella mål för alkohol

FN:s globala hållbarhetsmål God hälsa och välbefinnande och WHO:s arbete för att minska alkoholens negativa konsekvenser är utgångspunkter i den svenska regeringens

ANDTS-strategi (Alkohol, Narkotika, Dopning, Tobak och Spel om pengar) som gäller 2022–2025.⁵ Systembolaget är en av flera aktörer som ska förverkliga strategin när det gäller alkohol.

Vi ser en positiv och nedåtgående trend, som påbörjades 2004, när det gäller alkoholkonsumtionen i Sverige där även köns- och åldersskillnader har minskat över tid. Konsumtionen har sjunkit i gruppen som dricker mest (17–29-åringar), medan den har ökat i den åldersgrupp som traditionellt dricker minst (65–84-åringar). Utöver detta finns även geografiska utjämnningstendenser.⁶ En positiv trend är att färre och färre tonåringar konsumerar alkohol. Från början av 2000-talet till 2023 har andelen niondeklassare som har druckit alkohol sjunkit från närmare 80 procent till ungefär 35 procent. Mängden alkohol som tonåringar dricker har också minskat.⁷

Alkohollagens tre försäljningsregler

Den som inte har fyllt 20 år får inte handla på Systembolaget

Den som är märkbart påverkad får inte handla på Systembolaget

Systembolaget får inte sälja till någon om vi misstänker langning

Ålderskontroll (%)

Utfallskategori	Mål 2024	2024	2023	2022
Ålderskontroll (ÅK)	96,0	97,5	97,5	97,0
Varav ÅK i butik	96,0	97,7	97,6	97,5
Varav ÅK hos ombud	96,0	94,7	95,2	95,2
Varav ÅK vid hemleverans	96,0	98,5	98,5	95,3

Ålderskontrollen i butik har legat på en jämn, stabil nivå under de senaste tio åren. Under 2024 uppnåddes 97,7 procent jämfört med föregående års toppnotering om 97,6 procent. Hemleverans ligger på en fortsatt hög nivå jämfört med 2023 och visade stabila siffror jämnt över hela året.

Hög andel certifierade chaufförer, systemstöd och snabba åtgärder vid avsteg från rutiner har bidragit till resultatet. Ombud ligger på 94,7 procent, en liten minskning mot föregående år. Sammanfattningsvis ligger ålderskontrollen på en hög nivå med starka siffror över mål även 2024.

Forskning och engagemang

Systembolaget finns till för att begränsa alkoholens skadeverkningar och en del av vårt uppdrag är att informera om alkoholens skadeverkningar. En förutsättning för att lyckas med uppdraget är att det finns vetenskapligt underlag som är relevant för svenska förhållanden.

Alkoholforskningen bygger kunskap om hur alkohol påverkar samhället och människan. Vi bidrar till vetenskapen genom att finansiera forskning och genom att sprida resultat från alkoholforskning.

Rekordmånga ansökningar inkom till Systembolagets alkoholforskningsråd under 2024. Totalt finansierade Systembolaget 22 olika forskningsprojekt med sammanlagt 10 miljoner kronor. Projekten som beviljades medel gällde bland annat konsumtion av alkohol och relaterade skador hos sårbara grupper såsom unga vuxna och äldre. Läs mer om projekten och vårt engagemang inom forskning på omsystembolaget.se.

Insatser för att skydda barn och unga

320 000 barn, drygt 15 procent av alla barn i Sverige har påverkats negativt i någon utsträckning av att ha vuxit upp med minst en förälder med alkoholproblem enligt en rapport från Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN.⁸

Varje år gör Systembolaget insatser för att färre barn ska drabbas. Under 2024 har en rad aktiviteter genomförts:

Barndom utan baksmälla

Barndom utan baksmälla är ett samarbete mellan Systembolaget och barnrättsorganisationerna Bris, Maskrosbarn, Trygga barnen och World Childhood Foundation. Under 2024 låg fokus fortsatt på att sprida kunskap kring vad vuxna kan göra när de ser att barn far illa av andra vuxnas drickande. Det skedde dels genom annonsering, dels genom spridning av guiden Avgörande ögonblick via Systembolagets butiker, vid föreläsningar, till idrotts- och föreningsliv och till samtliga skolor i Sverige. En undersökning av Verian (tidigare Kantar Sifo) visar att det fortfarande finns ett stort behov av att sprida information för att fler ska våga agera då de uppmärksammar att ett barn far illa på grund av vuxnas drickande.

Rus & Unga

En rapportserie där Ungdomsbarometern, på uppdrag av IQ, har undersökt ungas (15–30 år) inställning till alkohol inom flera olika områden. Syftet är att sprida kunskap om alkoholvanor och attityder bland unga. Under året har sex delrapporter publicerats.

Tonårsparlören

I samband med skolstarten i augusti lanserade Systembolaget Tonårsparlören för första gången. Dotterbolaget IQ var dessförinnan utgivare till det populära stödmaterialet som har funnits i över 20 år.

Tonårsparlören vänder sig till föräldrar vars barn fyller 14 under året i syfte att uppmuntra till samtal genom att dela fakta, tips och råd om ungdomar och alkohol. Undersökningar visade att läsandet av Tonårsparlören gick nedåt och främsta skälet som målgruppen angav var att de inte hade tid. Utifrån föräldrarnas återkoppling fick årets upplaga mer lättillgängligt innehåll och ny form. Årets uppföljning visar att läsandet ökade med 11 procent, och 6 av 10 föräldrar har pratat om alkohol med sin tonåring. De menar att Tonårsparlören främst hjälper dem att förstå att de är en viktig förebild. Läs mer om Tonårsparlören på tonarsparloren.se

Dramaserie på TikTok

Ruset är en dramaserie på TikTok i tio delar framtagen av IQ där man porträtterar ungas förhållningssätt till alkohol. Dramaserien fångar upp ungas frågor om alkohol på sociala medier.

Min point of view (POV) debutant

En utbildande insats på Snapchat mot IQs nyaste målgrupp, unga under 18 år där unga människor pratar till sina jämnåriga om utmaningar kopplade till alkohol. Syftet var att stärka unga i att göra sina egna val. Kampanjen nådde 1 miljon unga (14–21 år) varav en fjärdedel såg minst halva klippen.

Exempel på fler insatser

Alkoholsnacket

Alkoholsnacket är en digital tjänst som utvecklats av Systembolagets dotterbolag IQ för den som är orolig över någon annans alkoholvanor, men osäker på hur de ska ta snacket. Under 2024 genomfördes 22 125 färdiga tester, vilket är över årsmålet på 15 000.

Alkoholprofilen

IQ:s tjänst Alkoholprofilen riktar sig till den som är orolig över sina egna alkoholvanor. Den har under året uppdaterats i enlighet med IQs nya grafiska profil och utefter Socialstyrelsens ändrade definition för riskbruk. Under 2024 genomfördes 149 537 tester (mål 250 000). Även om målet inte uppnåddes så är resultatet något av det högst uppmätta inom IQ för ett enskilt år. "Scener ur en fylla" var IQs stora kampanj 2024. Inspirerad av 1990-talsprogrammet Bullen i SVT fångade IQ in ungas alkoholrelaterade dilemman som sen dramatiserades av skådespelare på en teaterscen och spreds i sociala medier. Kampanjen genomfördes två gånger under året, där 300 000 respektive 486 000 individer mellan 18–25 år, tog del av avsnitten. I snitt uppfattade 96 procent av tittarna IQs budskap korrekt och nära 60 procent angav att de agerade som ett resultat av budskapet.

Appen måttfull

I appen kan du logga vad du dricker och se hur alkohol påverkar hälsan både vid dryckestillfället och på sikt. Appen laddades ned 15 180 gånger under året. Antal aktiva användare per månad var i snitt 2 685. Andelen återkommande användare, alltså andel med mer än en session under månaden, var i genomsnitt 42 procent.

Rapport om alkohol och arbetsliv

I september 2024 lanserades en ny digital alkoholrapport kring alkohol och arbetsliv i samarbete med Ledarna, Sveriges Chefsorganisation och CAN då vi ser arbetsplatsen som en möjlig arena för att främja en sund alkoholkultur och effektiv prevention. I samband med lanseringen anordnade vi ett frukostseminarium på Systembolagets kontor för 80 personer, lanseringen fick även stor medial spridning. Materialet finns att ta del av på omsystembolaget.se.

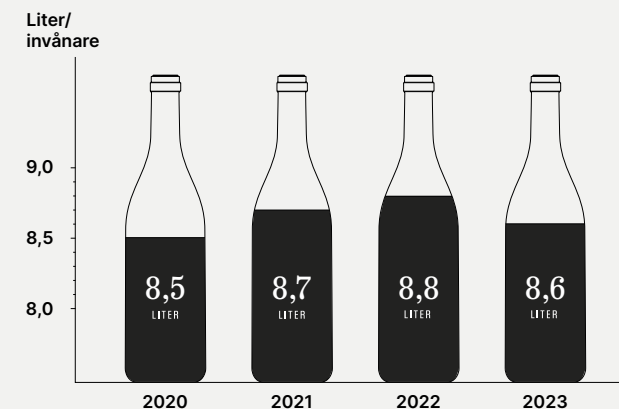
Alkohol och cancer

Systembolaget har fortsatt en aktiv roll i det initiativ som leds av Regionala Cancercentrum i samverkan och lanserades våren 2023 för att öka kunskapen om sambandet mellan alkohol och cancer. Bland annat producerades en digital föreläsning riktad till vården under hösten 2024. För tredje året genomfördes en undersökning om allmänhetens kunskap om sambanden mellan alkohol och cancer. Drygt 8 av 10 svenskar vet att alkoholkonsumtion kan öka risken för att få cancer. Men endast 14 procent känner till att risken även gäller vid låg konsumtion. Resultaten av undersökningarna används i den nationella insatsen för ökad kunskap om sambandet mellan alkohol och cancer.

Drogfokus

Systembolaget medverkade på Drogfokus i Karlstad i november 2024 för att sprida Barndom Utan Baksmällaguiden "Avgörande Ögonblick" och Tonårsparlören. Systembolaget höll även en föreläsning om det ökade fokuset på folkhälsa.

Hur alkoholkonsumtionen har utvecklats i Sverige

Genomsnittet av svenskarnas anskaffning av alkohol, mätt i ren alkohol per person och år över 15 år och äldre, minskade med 2,7 procent under 2023 jämfört med 2022. Jämfört med 2019 har konsumtionen minskat med 3,8 procent.⁹

Alkoholsnacket är en digital tjänst för den som är orolig över någon annans alkoholvanor, men osäker på hur de ska ta snacket.

Undersökningar om alkoholvanor och attityder

En viktig del av Systembolagets uppdrag är att berätta om alkoholen och dess skadeverkningar. Utifrån detta uppdrag genomför vi årligen ett antal mätningar och undersökningar kring folkhälsa och attityderna runt alkohol.

Alkoholindex

Alkoholindex är en undersökning som genomförs en gång per år sedan 2010 och följer hur synen på alkohol förändras över tid. Ju högre indexvärde, desto mer återhållsam attityd. Resultatet för 2024 uppgick till 59,2 (59,5), vilket indikerar en något mer tillåtande attityd till alkohol. Skillnaden mellan 2023 och 2024 är inte statistiskt signifikant.

2024	2023	2022
59,2	59,5	60,0

Läs mer om Alkoholindex på sidan 152.

Vardagsindex

Vardagsindex är ett samlat mått på svenskarnas attityd till vardagsdrickande på en skala från 0 till 100. Ju högre indexvärde, desto mer återhållsam attityd. Resultatet baseras på fem frågor om vad människor tycker är rätt eller fel rörande alkohol i vardagssituationer. Resultatet för 2024 ökade från föregående år till 53,2 (52,6), som kan indikera en något mindre tillåtande attityd till vardagsdrickande även om skillnaden inte är statistiskt signifikant.

2024	2023	2022
53,2	52,6	53,4

Opinionsindex (OPI)

OPI mäter hur stor andel av Sveriges befolkning som vill behålla Systembolagets ensamrätt till detaljhandelsförsäljning av sprit, vin och starköl. För 2024 uppgår andelen positiva till 68 procent (66,5). Andelen negativa till monolet uppgår till 24,2 procent (25,0). Övriga utgörs av de som är tveksamma eller inte tar ställning. Resultatet understryker vikten av att fortsätta kommunicera för att visa och påminna om den nytta som ensamrätten bidrar med.

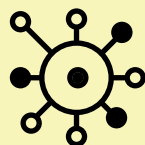
Mål 2024	2024	2023	2022*
>67,0	68,0	66,5	67,2

Läs mer om OPI på sidan 153.

Fortsättning: Undersökningar om alkoholvanor och attityder

Kunskap om alkohol och cancer (%)

Utfallskategori	2024	2023	2022
Hög alkoholkonsumtion kan öka risken att få cancer	80	74	71
Måttlig alkoholkonsumtion kan öka risken att få cancer	41	38	32
Låg alkoholkonsumtion kan öka risken att få cancer	14	15	10

Undersökningen har genomförts av Verian genom en webbenkät i Sifopanelen, på uppdrag av Systembolaget. Under 2024 genomfördes totalt 4564 intervjuer där respondenterna fick svara på frågor kring alkohol och cancer, bland annat hur väl ovan påståenden om alkohol och cancer stämmer. Definitionen

av hög, måttlig och låg alkoholkonsumtion utgår ifrån respondenternas egen uppfattning. Resultatet visar en generell ökning av förståelse avseende ökad risk för cancer vid hög och måttlig alkoholkonsumtion. Det är däremot fortsatt en minoritet som uppfattar att måttlig eller låg konsumtion ökar risken för cancer.

Etik och antikorruption

Fokus på transparens samt ett uppdaterat internt regelverk är exempel på områden som präglat Systembolagets antikorrupsionsarbete under 2024.

Etik och antikorrupktion

Systembolagets regler och processer för inköp av alkoholdrycker är väl etablerade sedan länge. Vi ska till exempel behandla alla leverantörer, producenter och varumärken lika. Det syns i Systembolagets inköpsavtal som är lika för alla och inte går att förhandla individuellt.

Antikorrupktion

Antikorrupktion och hur represntanter för Systembolaget förväntas uppträda i olika situationer är ett ständigt aktuellt ämne. Den interna uppförandekoden Kompassen gäller alla medarbetare och syftar till att ge vägledning och trygghet i att uppträda etiskt och professionellt. Dialog förs löpande i etiska frågor och medarbetare utbildas kontinuerligt. Under det gångna året har Systembolagets styrelse utbildats i den interna uppförandekoden. Medarbetare kan alltid vända sig till företagets etiska rådgivare eller till ansvarig för etik och antikorrupsionsrelaterade frågor, och det går att vara anonym för den som vill. Medarbetare kan också få annat stöd och vägledning kring etiska dilemman. Om någon skulle misstänka eller upptäcka brott mot Systembolagets interna regler finns våra olika visselblåsningsskanaler.

Fokus på det interna regelverket

Systembolagets interna regelverk består av policyer, interna regler och den interna uppförandekoden Kompassen. Under 2024 har en omarbetning gjorts av interna regler i syfte att tillgängliggöra och förtydliga regelverket, samtidigt som det nu tydligare genomsyras av Systembolagets uppdrag och ansvarstagande för samhället samt vad det innebär att vara ett föredöme inom hållbarhet.

Dataskydd

Fortsatt digitalisering av handeln i form av ökad e-handel och allt högre krav på datainsamling och analys ökar behovet av strukturerat och systematiskt dataskyddsarbete. Dataskyddsreglerna har sin utgångspunkt i privatlivet som är en grundläggande mänsklig rättighet enligt såväl FN som EU. Som statligt ägd detaljhandelsaktör har Systembolaget ett särskilt ansvar att värna kunders, medarbetares och andra intressenters integritet och bidra till att utvecklingen av detaljhandelns digitala landskap sker i integritetsvänlig riktning. Vid sidan av sedvanligt löpande dataskyddsarbete har fokus under 2024 legat på att fortsatt vidareutveckla och förstärka Systembolagets dataskyddsorganisation och sammanfoga den med andra övergripande arbeten kopplat till bolagets informationshantering. Ett större dataskyddsarbete inom informationsområdet kund har också genomförts för att säkerställa uppdaterad och heltäckande dokumentation och information.

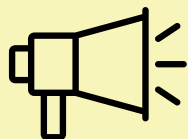
Årets etikdialog

Varje år genomför medarbetare en obligatorisk etikdialog. Syftet är att reflektera över ett ämne där etiska dilemman kan uppstå som inte alltid har givna svar. Årets tema var "Värderingar, öppenhet och transparens?" och 99 procent av medarbetarna genomförde etikdialogen.

Visselblåsarkanaler

Systembolaget har nolltolerans mot korrupktion, oegentligheter, lagöverträdelser, diskriminering och trakasserier. Därför finns möjligheten att rapportera konkreta miss-tankar om det eller andra missförhållanden via våra visselblåsarkanaler, inklusive den externa visselblåsningsskanalen där rapportering även kan göras anonymt.

Den externa visselblåsarkanalen hanteras av två personer med tystnadsplikt som avgör vad som ska vidareutredas och rapporterar direkt till styrelsens etik- och hållbarhetsutskott.

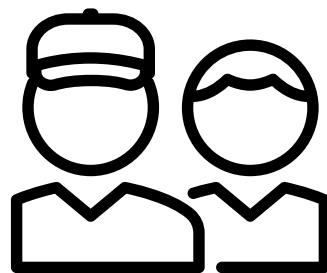

Rapporterade incidenter av korrupcion*

Utfallskategori	2024	2023	2022
Totalt antal bekräftade incidenter av korrupcion	0	0	0
Totalt antal bekräftade incidenter av korrupcion där anställda blivit arbetsrättsligt disciplinerade på grund av korrupcion	0	0	0
Antal rättsprocesser som anhängiggjorts vid allmän domstol eller förvaltningsdomstol på grund av korrupcionsincident	0	0	0

* Detta måttetal följer antal incidenter då Systembolaget har konstaterat att ett mutbrott har begåtts av en medarbetare.

Om en medarbetare bryter mot de förebyggande rutiner vi har mot korrupcion kan påföljden vara disciplinära åtgärder från Systembolaget som arbetsgivare. Under 2024 har inga incidenter bekräftats.

Arbetsmiljö och inkludering

Systembolaget strävar ständigt efter att utvecklas som arbetsplats och skapa gynnsamma förutsättningar för medarbetare i den dagliga verksamheten.

Arbetsmiljö och inkludering

Arbetsmiljöarbete sker i stort och smått och tar hänsyn till fysisk, psykisk och social hälsa hos medarbetarna. Under året låg ett stärkt fokus på medarbetarupplevelsen.

Medarbetarupplevelsen omfattar alla aspekter av en anställds relation till Systembolaget – före, under och efter anställning. En inkluderande och utvecklande arbetsmiljö är avgörande för att långsiktigt säkra och utveckla den kompetens vi behöver. Vår målsättning är att skapa en arbetsplats där varje medarbetare känner engagemang och stolthet över sitt arbete och tar ansvar för sitt bidrag till utvecklingen av vårt unika samhällsuppdrag.

Förstärkt intern stolthet och ökad extern kännedom

Under året har vi initierat arbetet med att stärka vår kultur och stolthet. Dels har vi inlett ett arbete med att ta fram ett medarbetarlöfte som tydliggör våra förväntningar och åtaganden att skapa en arbetsplats präglad av vårt syfte, uppdrag och lärande. Vi har också arbetat med att stärka vår kommunikation med fokus på att både öka den interna stoltheten och att öka attraktiviteten för Systembolaget som arbetsgivare. Vårt mål är att varje medarbetare inte bara ska känna stolthet över sitt eget bidrag utan också aktivt agera ambassadör för vår verksamhet och våra värderingar i sitt dagliga arbete.

Arbetsmiljö och hälsa

En trygg och hälsosam arbetsmiljö för alla våra medarbetare är ett prioriterat område för att skapa en ansvarstagande och hållbar verksamhet. Vi har under året genomfört en rad mindre och större insatser. Några exempel:

- En fortbildning i arbetsmiljö för våra chefer och arbetsmiljöombud, där temat var att förebygga psykisk ohälsa på arbetsplatsen.
- Under våren lanserades den första modulen i vårt chefsprogram med fokus på systematiskt arbetsmiljöarbete för nya chefer.
- En fördjupad arbetsmiljöutbildning för i första hand nya chefer.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron är ett viktigt mått på hur hållbar vår arbetsmiljö är. Vi vill att våra medarbetare ska kunna och vilja arbeta hos Systembolaget ända fram till sin pension. Under året uppvisades en mindre ökning av sjukfrånvaron motsvarande 0,1 procentenheter jämfört med samma period 2023. Ökningen omfattar både kort och lång sjukfrånvaro, och motsvarar den ökning som även kan ses i samhället i stort.

Nytt årsarbetstidsavtal

Under 2024 ersattes det tidigare lokala årsarbetstidsavtalet som möjliggjorde en tidsobegränsad saldovariation för en medarbetare mellan +/- 40 timmar. Från och med i år sker bemanning i enlighet med vårt kollektivavtal, genom en årsplanering med schemaperiod 1 maj till 30 april. Detta innebär att månadsavlönade medarbetare kan

arbeta olika många timmar per månad med bibehållen månadslön. Dock ska arbetstidssaldot uppgå till +/- 0 per den 30 april, dvs vid schemaårets slut.

Syftet med förändringen är att få till en mer långsiktig och hållbar bemanningsplanering som möter verksamhetens behov och samtidigt bidrar till en förbättrad medarbetarupplevelse.

Medarbetarundersökning

För att främja en hållbar, hälsosam och inkluderande arbetsmiljö har vi under 2024 implementerat ett nytt verktyg för medarbetarundersökningar. Verktöget hjälper oss att stärka individens, chefens och gruppens möjligheter att aktivt arbeta med och utveckla både engagemang och arbetsmiljö. Inom ramen för undersökningen mäts medarbetarnas engagemang genom det nya måttet Engagemangsindex. Systembolaget ser detta som ett viktigt mått att följa eftersom ett högt engagemang ökar bland annat arbetsglädje och effektivitet, stärker arbetsgivarvarumärket samt minskar såväl sjukfrånvaro som personalomsättning. Eftersom måttet är nytt har ingen målnivå satts för 2024, men det första utfallet visar på ett högt engagemang hos våra medarbetare. Utfallet för året uppgår till 4,1 av maximalt 5.

Lika möjligheter för alla

Systembolaget strävar efter att spegla mångfalden i samhället. Alla ska vara välkomna, respekterade och uppskattade hos oss; både medarbetare, kunder och samarbetspartner. Vi vill ha anställda med olika kunskaper, kompetenser och erfarenheter i ett inkluderande arbetsmiljö där respekt och förståelse för varandra är en självklarhet. Några insatser under 2024:

- Vi har firat den europeiska mångfaldsmånaden, som syftar till att uppmärksamma vikten av att främja mångfald och inkludering på arbetsplatsen. Under denna månad uppmärksammade vi särskilt goda exempel och initiativ som bidrar till en mer inkluderande miljö.
- Vi har tillgängliggjort mensskydd på alla arbetsplatser i organisationen som en del av vårt större engagemang att skapa en mer stödjande och inkluderande arbetsmiljö där alla medarbetare känner sig trygga och bekväma.
- Vi har fortsatt fokus på det inkluderande arbetsmiljöet och mäter det i vår nya medarbetarundersökning med måttet **Inkluderingsindex**.

Samarbete med Arbetsförmedlingen

Som en del av vårt engagemang för att främja mångfald och inkludering samarbetar vi med Arbetsförmedlingen i flera olika initiativ. Samarbetet gynnar vår inkluderande arbetskultur där mångfalden av idéer och perspektiv värderas högt, och utgör samtidigt en väg in på arbetsmarknaden för individer som tidigare haft begränsade möjligheter att närma sig den.

Lärande, samarbete och ledarskap

Lärandet är centralt i en miljö som ständigt förändras och utvecklas. Vi behöver lära oss och anpassa oss både som organisation och som individer. Alla medarbetares förutsättning för lärande följer vi i det nya måttet **Lärindex**.

På Systembolaget finns stöd för lärande både för vårt fundament och våra förflyttningar. Nyanställda lär sig utifrån Systembolagets uppdrag med fokus på kundmöte och kunskap om det vi säljer, våra drycker. Vi har också ständigt ett stort fokus på lärande inom ledarskap, allt från att leda mig själv och samarbeta med andra till personlig coaching för erfarna chefer. För att stötta förflyttningar har vi under året haft lärsatser för alla medarbetare kopplade till bland annat folkhälsa och digital kompetens.

Vi vidareutvecklar även själva lärandet. Under 2024 har vi tagit fram ett nytt kompetensbibliotek. Det innehåller beteendekompetenser som kan användas som stöd vid bland annat utveckling och rekrytering. Vi har också upphandlat ett nytt systemstöd för lärande, som kommer

finnas tillgängligt i början av 2025. Det kommer skapa förbättrade förutsättningar för lärande för alla medarbetare. Ett ytterligare exempel på utveckling av läremetoder är konceptet **Lärlabbet** som började testas 2023 och har vuxit under 2024. Det är timslånga träffar på huvudkontoret där deltagarna gemensamt testar och lär sig utifrån ett givet tema, till exempel AI eller beslutsfattande.

Tillsammanskraft och ledarskap

Under hösten genomfördes ett chefsmöte där 600 chefer samlades på temat **Tillsammanskraft**. Mötet gav en gemensam plattform kring hur vi kan stärka vår förmåga att arbeta både på kort och lång sikt i hela organisationen. Evenemanget bidrog även med inspiration och verktyg om hur vi skapar psykologisk trygghet och förutsättningar för engagemang.

Under 2024 har också ett nytt chefsprogram arbetats fram, främst utformat för att stötta nya chefer under deras första år. Modulerna i programmet kan också användas som stöd för befintliga chefer. Syftet är att skapa bättre förutsättningar för chefer runt om i organisationen – de skapar i sin tur förutsättningar för alla medarbetare.

Inkluderingsindex

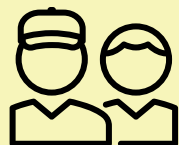
Mål 2024	Utfall 2024
-	4,4

Inkluderingsindex baseras på fem frågor i medarbetarundersökningen, om bland annat likabehandling, empati och värdeskapande. Medarbetaren skattar frågorna mellan ett och fem, där fem indikerar högsta nivå av inkludering. Måttet är inte nytt för 2024 men har tidigare baserats på andra frågor. Därför har inget mål satts för året och utfallet är ej jämförbart mot tidigare år.

Engagemangssindex

Mål 2024	Utfall 2024
-	4,1

Måttet baseras på 46 påståenden indelade i tio drivkrafter kopplade till bland annat kommunikation, utveckling, autonomi och styrning. Medarbetaren får skatta varje fråga på en skala från ett till fem, där fem indikerar högst engagemang. Eftersom måttet är nytt för Systembolaget har ingen målnivå satts för 2024, men utfallet visar på ett högt engagemang hos medarbetarna.

Andel med internationell bakgrund* (%)

Kategori av anställda	2024		2023		2022	
	Svensk	Internationell	Svensk	Internationell	Svensk	Internationell
Chef	88,6	11,4	88,9	11,1	89,5	10,5
Medarbetare	84,8	15,2	84,8	15,2	84,5	15,5
Totalt	85,2	14,8	85,1	14,9	84,9	15,1

* Internationell bakgrund definieras som person född utomlands eller med båda föräldrar födda utomlands.
Svensk bakgrund definieras som person född i Sverige eller med en förälder född utomlands. Källa: Nyckeltalsinstitutet

Vi strävar efter att spegla mångfalden i samhället, därför följer vi upp andelen medarbetare med internationell bakgrund. Under 2024 var den totala andelen anställda med internationell bakgrund 14,8 procent. Det innebär en minskning med 0,1 procent jämfört med 2023 års siffra och målet för 2024 på 14,9 procent nås inte. Den uppåtgående trenden för nyckeltalet de senaste åren är nu bruten. Minskningen i andel internationell bakgrund sker inom gruppen medarbetare på huvudkontoret, medan både Butik och Depå ökar andelen medarbetare med internationell bakgrund.

Systembolagets strategiska mål för andel anställda med internationell bakgrund är baserat på tillsvidareanställd personal, på grund av de större variationerna inom gruppen visstidsanställda över tid. Ett av Systembolagets mål är att öka andelen medarbetare med internationell bakgrund så att vi närmar oss den faktiska andelen i Sverige. Andelen Systembolagsanställda med internationell bakgrund har ökat stadigt från det att mätningarna startade med undantag för de två senaste årens siffror som uppvisar en liten minskning. För att öka vår mångfald, ta vårt samhällsansvar och bidra till lokal närvaro fortsätter vi att bland annat samarbeta med Arbetsförmedlingen i riktade aktiviteter på lokal nivå för att närma oss en nivå som speglar mångfalden i samhället.

Sjukfrånvaro (%)

Mål 2024	2024	2023	2022
6,0	6,1	6,0	6,2

Sjukfrånvaron är ett viktigt mått på hur hållbar Systembolagets arbetsmiljö är. Inom företaget finns en ambition om att medarbetare ska kunna och vilja arbeta hos Systembolaget ända fram till sin pension. Den totala sjukfrånvaron mäts utifrån Ekonomistyrningsverkets definition och mäter sjukfrånvarotimmar i relation till alla tillgängliga timmar under samma period. En ökning av sjukfrånvaron motsvarande 0,1 procentenheter jämfört med 2023 kan konstateras för 2024. Under året uppvisas en ökande trend för genomsnittet av de senaste tolv månaderna gällande kort sjukfrånvaro såväl som lång sjukfrånvaro.

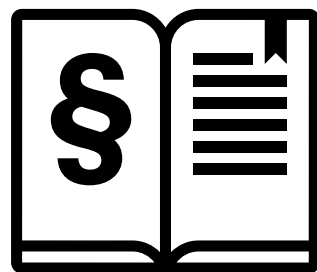
Andel anställda (kön och åldersgrupp)

Kategori av anställda	Antal anställda			Kvinnor* %			Män* %			<30 år %			30–50 år %			>50 år %		
	2024	2023	2022	2024	2023	2022	2024	2023	2022	2024	2023	2022	2024	2023	2022	2024	2023	2022
Försäljare	4 916	4 752	4 764	60	61	61	40	39	39	30	29	30	48	49	49	22	22	21
Butikschef	474	468	463	58	57	57	42	43	43	1	2	1	63	67	70	36	32	29
Butikspersonal totalt	5 390	5 222	5 227	60	61	61	40	39	39	27	27	28	50	51	51	23	22	22
Medarbetare HK	538	576	624	52	51	53	48	49	47	9	9	10	63	61	64	28	30	26
Chefer HK	75	71	88	56	45	53	44	55	47	0	0	1	49	46	50	51	54	49
Områdeschefer	28	27	29	54	48	48	46	52	52	0	0	0	39	41	55	61	59	45
HK personal totalt	641	665	741	52	50	53	48	50	47	8	8	9	60	59	62	32	34	29
Systembolaget totalt	6 031	5 895	5 968	59	59	60	41	40	40	25	25	25	51	52	52	24	24	23

I styrelsen, (inklusive de två arbetstagarrepresentanterna), och företagsledningen (inkluderas i kategorin anställda på huvudkontoret) ingår under 2024 9 kvinnor och 9 män. Inga personer i styrelse och företagsledning är i åldersgruppen under 30 år, två personer är 30–50 år och 16 personer är över 50 år.

* Systembolaget strävar efter en jämn könsfördelning inom intervallet 60/40 och att representeras av medarbetare i alla åldrar. Den lägsta åldern för anställning hos oss är 20 år.

Under 2024 bibehölls en jämn könsfördelning bland tillsvidareanställda, med 59 procent kvinnor och 41 procent män. Jämfört med tidigare år märks inga större förändringar, utan fördelningen fortsätter att ligga inom Systembolagets mål för en jämn könsfördelning.

Mänskliga rättigheter och arbetsvillkor

Ny metod för riskidentifiering och hantering,
utökade revisioner i leverantörskedjan samt
utökad samverkan – det är exempel på
arbete som utförts under 2024.

Mänskliga rättigheter och arbetsvillkor

Över hela världen arbetar många människor i en rad olika verksamheter för att det ska finnas drycker i Systembolagets sortiment. Särskilt inom odling finns risk för undermåliga arbetsvillkor och att mänskliga rättigheter kränks. Tack vare sin storlek har Systembolaget goda förutsättningar för att i dialog och samverkan med andra aktörer använda sitt inflytande och därmed också kunna ställa krav på att de ska följa vår uppförandekod och på så sätt stärka arbetet mot kränkningar av mänskliga rättigheter.

Gränserna för var allvarliga risker förekommer har de senaste åren börjat suddas ut och riskerna finns i fler länder och i fler delar av värdekedjan. Det kan handla om utnyttjande av exempelvis migrantarbetare under skörd av jordbruksråvaror. Positivt är att det samtidigt sker en snabb utveckling av reglering och lagstiftning på området. Systembolaget anser att utvecklingen inom mänskliga och arbetsrättsliga rättigheter är viktig. De följer utvecklingen noga och granskar kontinuerligt sitt arbete för att möta både lagkrav och rättighetshavares förväntningar.

Arbete med risk i leverantörskedjan

Systembolagets arbete för att hantera risk för kränkningar av mänskliga rättigheter i leverantörskedjan bygger bland annat på FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter och OECD:s riktlinjer. Det centrala

begreppet i riktlinjerna är tillbörlig aktsamhet. OECD:s riktlinjer för tillbörlig aktsamhet utförs i sex steg som implementerats i Systembolagets arbetsprocesser:

- **Integrera tillbörlig aktsamhet:** Etablering av miniminivå gällande arbetsvillkor och mänskliga rättigheter genom uppförandekod (utifrån amfori BSCI), inköpsvillkor och Systembolagets ramverk för hållbara inköp. Policy och styrdokument kommer att uppdateras under 2025 för att linjera med nya lagkrav utifrån EU-direktivet CSRD. Läs mer om Systembolagets uppföljning av uppförandekoden för leverantörer på sidan 39.
- **Spåra, identifiera och bedöma:** Informationen kartlägger råvarans ursprung, eventuella certifieringar, företagen i leverantörskedjan och hur de arbetar med arbetsvillkor och mänskliga rättigheter. Denna data tillsammans med andra data från inköpta källor och Systembolagets upparbetade erfarenhet ligger till grund för en riskbedömning. Drycker med störst risk prioriteras för förebyggande och uppföljande åtgärder.
- **Förebygga och begränsa:** Genom utbildningar, besök hos producenter, revisioner, information direkt från arbetstagare och åtgärdsplaner förebyggs och begränsas negativ påverkan på människor.
- **Följa utvecklingen:** Resultatet av styrning och åtgärder följs via uppsatta nyckeltal och specifika uppföljningar.

- **Kommunicera:** Bland annat delas kunskap med olika intressenter över vilka risker vi identifierar, samt informerar om hur brister hanteras och vilka framsteg som uppnås.
- **Stötta och samarbeta:** Systembolaget samarbetar med leverantörer, producenter och andra intressenter kring kraven som ställs för mänskliga rättigheter och välmående.

Under året har EU:s Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD) godkänts. Direktivet innebär krav på att företag ska identifiera, hantera och redovisa sina risker kopplade till mänskliga rättigheter och miljö i värdekedjor. Systembolaget kommer att omfattas av de nya kraven när direktivet införlivas i svensk lagstiftning. Dialog, samverkan och användning av inflytande blir således fortsatt en viktigare del av Systembolagets tillbörliga aktsamhet. De utökade kraven kommer även att påverka Systembolagets affärsförbindelser, varför det är av vikt att leverantörer och deras affärspartners också förstår och implementerar processer för tillbörlig aktsamhet. Under året inleddes ett arbete med att identifiera behov av stärkande insatser för att uppnå direktivets förväntningar, som fortsätter under 2025.

Utveckling av arbetsprocessen

För att effektivisera riskarbetet har Systembolaget identifierat de mest framträdande riskerna i branschen och därmed i leverantörskedjan:

- Hälsa och säkerhet på arbetsplatsen
- Facklig anslutning och kollektiv förhandling
- Diskriminering och våld
- Tvångsarbete
- Anständiga löner
- Arbetstid
- Rätten till kompensation vid missförhållanden
- Barnarbete

Genom att prioritera arbetet till de mest framträdande riskområdena kan mer tid ägnas åt fördjupande, förebyggande och uppföljande insatser i leverantörskedjorna. Systembolaget kan även skapa och använda inflytande genom att samverka med andra, som exempelvis övriga nordiska alkoholmonopol. Därmed etableras en tydlig och gemensam förväntansbild gentemot leverantörer och deras producenter som kan arbeta enligt samma principer för företag och mänskliga rättigheter med alla de nordiska monopolen (Sverige, Norge, Finland, Island och Färöarna).

Samverkan

De nordiska alkoholmonopolen

De nordiska länderna med alkoholmonopol (Sverige, Norge, Finland, Island och Färöarna) är världens största inköpare av alkohol. Vi delar i stor utsträckning leverantörskedjor och samarbetar internationellt. Det nära samarbetet är förankrat i samförståndsavtalet Human Right Due Diligence Roadmap som reviderades under året och som tydliggör gemensamma mål och stärker arbetet inom sociala frågor. När monopolen hjälps åt, utbyter erfarenheter med varandra och talar med en gemensam röst kan stor skillnad åstadkommas.

Fackligt samarbete

Systembolaget samarbetar med SPF Unionen (Systembolagets lokala fackklubb), Unionen, den internationella fackliga organisationen IUF, Alko och det finska fackförbundet PAM för att främja mänskliga rättigheter. Centralt är rätten till facklig organisering och kollektiv förhandling. Tillsammans har en gemensam överenskommelse nåtts och ett klagomålsförfarande utvecklats som låter arbetstagare i leverantörskedjan rapportera missförhållanden samt potentiell påverkan på mänskliga rättigheter genom fackförbund. Detta möjliggör identifiering och hantering av risker och främjar en transparent dialogprocess för att rapportera problem och samtidigt stärka arbetares röster. Ett gemensamt arbete görs för att främja fackliga rättigheter runt om i leverantörskedjan genom bland annat dialog med fackförbund i Italien, Frankrike, Sydafrika och i USA.

Human Rights Impact Assessment

Tillsammans med företaget Enact Sustainable Strategies har Systembolaget låtit ta fram en metod för Human Rights Impact Assessment (HRIA). Metoden möjliggör att på ett djupgående och kvalitativt sätt identifiera

risker kopplade till exempelvis ett visst ursprung eller en kategori, där resultaten i rapporterna går att jämföra mellan varandra och över tid. På så sätt är det möjligt att se huruvida insatser baserade på resultaten och tillhörande rekommendationer har en positiv effekt på den negativa påverkan på människor och samhällen som identifierats under analysens gång.

Kalifornien, USA

Under året har den nya metoden för HRIA tillämpats på vinindustrin i Kalifornien som ett första projekt. USA är bland de tio största vinproducentländerna i världen och Kalifornien står för en betydande andel av Systembolagets försäljningsvolym. Systembolagets närvaro där har historiskt sett varit relativt låg, samtidigt som det går att se risker kopplade till bland annat migrantarbetares utsatthet, säkerhetsrisker i vingårdar till följd av exempelvis extremväder och bristande föreningsfrihet. Systembolaget har i samarbete med Enacts experter inom hållbart och ansvarsfullt företagande, utfört omfattande bakgrundsresearch- och flertalet fältstudier. Dialog har förts med universitet, civilsamhällesorganisationer, fackförbund, industrispecifika organisationer och producenter samt intervjuer direkt med arbetstagare i industrin. Mycket positivt görs inom industrin men studien identifierar också potentiella risker mot vingårdsarbetares hälsa och säkerhet, att kvinnor är särskilt sårbara som målgrupp, mycket låg facklig anslutningsgrad och negativa konsekvenser för vingårdsarbetares levnadssituation. Jordbrukssektorn förlitar sig till stor del på säsongarbetare under skörd och trots giltiga arbetsvisum är osäkra villkor och utsatthet en verklighet för många migrantarbetare. Omfattande samarbete har initierats mellan Systembolaget och nyckelaktörer för att stötta producenter att hantera risker, och nära dialog förs med fler intressenter för att driva konkreta åtgärder med människan i fokus.

Champagne, Frankrike

Efter information om allvarliga incidenter och flera dödsfall kopplade till undermåliga arbets- och levnadsförhållanden bland migrantarbetare i Champagne 2023 inleddes en dialog mellan de nordiska alkoholmonopolen, vinindustrin och lokala fackförbund. Vinindustrin har tagit fram en handlingsplan som inkluderar bland annat områdena hälsa och säkerhet, boendeförhållande och rekrytering av skördarbetare. Representanter från Systembolaget, Vinmonopolet (Norge) och Alko (Finland) har varit på plats för att fördjupa kunskaper och insikter om regionen och utmaningar kopplade till dessa områden samt följa upp och stötta implementering av handlingsplanens olika åtgärder.

Western Cape, Sydafrika

Swedwatch har under året färdigställt en studie av arbetsvillkor i den sydafrikanska vinindustrin. Studien inkluderade intervjuer med 19 arbetstagare på fyra olika vingårdar länkade till Systembolagets sortiment.¹⁰ Rapporten visar på allvarliga kränkningar av farmarbetares fackföreningsfrihet, undermåliga boendeförhållande, brist på levnadslöner och säkerhetsbrister kopplat till pesticid-användning. Dialogen med Swedwatch har fortsatt och bland annat inkluderat ett rundabordsmöte med olika intressenter på plats i Sydafrika i december 2024.

Systembolaget välkomnar granskningar som denna eftersom de innebär ytterligare möjlighet att utveckla vårt långsiktiga arbete för mänskliga rättigheter i leverantörskedjan. Bland annat gjordes två fältresor till Western Cape i oktober där Systembolaget och Vinmonopolet, tillsammans med fackliga parter träffade lokala intressenter såsom fackförbund, producenter, vingårdar, och branschorganisationer. Incidentuppföljning och revisioner har också inletts hos de vingårdar som nämns i rapporten för att förebygga att liknande brister inte upprepas.

Involvering av arbetstagare, revisioner och utbildningar

Direct Worker Engagement

I samverkan med &Wider har samarbetet fortsatt med Direct Worker Engagement (DWE), som använder mobiltelefoner för att nå arbetstagare så att de anonymt kan ge feedback på arbetsvillkor och välbefinnande. Systembolaget har under året inlett DWE-enkäter i Spanien, ett arbete som sträcker sig till 2025. Syftet är att skapa ökad insyn och förståelse så att vi kan driva en hållbar utveckling också lokalt.

Hållbarhetsuppföljningar under året

Genom inkluderande insamling av data i samarbete med &Wider har målet för 2024 fortsatt varit att stärka arbetstagares röster. Därigenom kan vi prioritera våra resurser och insatser där de görs om mest skillnad.

Under 2024 har antalet revisioner utökats, och vi har bland annat genomfört våra första revisioner i Japan. Totalt gjorde vi 71 uppföljningar hos producenter under året, att jämföra med 29 under föregående år. De vanligast förekommande nedslagen har handlat om arbetsmiljö och säkerhet. Tre producenter vägrade att medverka till revision 2024 vilket föranledde att deras artiklar avlistats från sortimentet. Avlistning är en absolut sista åtgärd men aktualiseras då förutsättningar för samverkan helt uteblir. I Libanon och Venezuela har revisioner fått ställas in på grund av oroligheterna i regionen. Fortsatt är bristen på revisorer inom vissa geografier en stor utmaning vilket begränsar våra möjligheter till revision på plats. För att motverka detta har nya avtal med revisionsbolagen upphandlats samt medlemskap i hållbarhetsinitiativet Sedex ingåtts.

Utbildningsinsatser i leverantörskedjan

Många av de människorättsliga risker som uppstår i leverantörskedjan kan länkas till hur arbetstagare rekryteras, särskilt tillfällig arbetskraft under exempelvis skörd. Därför samverkar Systembolaget med organisationen Stronger Together för att erbjuda utbildningsinsatser som ett led i att främja en ansvarsfull och hållbar leveranskedja. Under året genomfördes flera utbildningar och workshops för producenter och odlare i Sydafrika och Italien kring ansvarsfull rekrytering och risker kopplat till exempelvis tvångsarbete och exploatering av tillfällig arbetskraft så som migrantarbetare. Utvärderingar visar att majoriteten av de cirka 700 deltagarna har fått ökad förståelse för hur de kan förebygga, identifiera och åtgärda arbetskraftsexploatering. Som en del av samarbetet med de nordiska alkoholmonopolen har även utbildningsinsatser för romindustrin genomförts. Där är risker för arbetstagare i sockerrörsodlingen framträdande.

Exempel på övriga insatser under 2024

Levnadslönsstudie i Sydafrika

Begreppet levnadslön innebär en lön som räcker till mat, kläder, boende, sjukvård, utbildning, transport och en liten extra summa för oförutsedda händelser. Vissa länder har en lagstadgad minimilön, men den är ofta lägre än en levnadslön i det aktuella landet.

Tillsammans med norska Vinmonopolet har Systembolaget ingått avtal med Fairtrade, Global Living Wage Coalition och Anker Research Institute för att uppdatera den nuvarande levnadslönsstudien i Western Cape, Sydafrika. Med hjälp av den uppdaterade studien kan såväl fackförbund som certifieringsstandarder och andra intressenter utgå från korrekta kalkyler för att vidta eller rekommendera åtgärder för att stänga gapet mellan minimilöner och levnadslöner.

Kartläggning och riskanalys

Hållbarhetsplattformen är Systembolagets verktyg för att samla in hållbarhetsdata, underlätta leverantörers och producenters hållbarhetsarbete, samt visa på transparens och spårbarhet i hela leverantörskedjan. Hållbarhetsplattformen uppgraderades i slutet av 2023 och har under 2024 utvecklats ytterligare för att vara ett bättre stöd för våra leverantörers egna hållbarhetsarbete. Syftet är att genom delat ansvar med leverantörerna skapa en positiv förändring i vår gemensamma leverantörskedja.

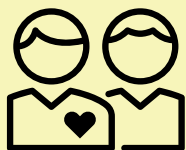
Informationen som samlas in via Hållbarhetsplattformen ligger till grund för en noggrann analys av Systembolagets leverantörskedjor. Resultatet från analysen indikerar de mest påtagliga riskområdena och stöttat i att prioritera och skapa en plan för uppföljningsaktiviteter. Under året har riskanalysen förbättrats och effektiviserats för att frigöra mer tid för uppföljning och bättre effektmätning.

Initiativ för bärplockares rättigheter

Systembolaget är sedan 2019 medlem i Ethical Trading Initiative (ETI) Sverige och deltar i en arbetsgrupp för hållbara affärsmetoder inom livsmedel och dryck. Vi har också under året ingått i ett nytt initiativ kallat Wild Berry Initiative (WBI). Efter en rapport som belyste problem inom den svenska vilda bärindustrin och rekommenderade ett starkare samarbete i leveranskedjan, tog ETI Sverige initiativ till en omfattande insats. Syftet var att minska riskerna för exploatering av arbetare. Målet är att etablera en hållbar och transparent leveranskedja för svenska vilda bär med fokus på mänskliga rättigheter och etisk rekrytering. Den baseras på principen om att arbetsgivaren står för kostnader för rekrytering av migrantarbetare (Employer Pays Principle), en central del av Dhakaprinziperna om värdig migration. WBI inkluderar återförsäljare, grossister, svenska bärföretag och certifieringsorganisationer från Sverige och Norge.

Läs mer om vårt arbete med socialt ansvar på omsystembolaget.se.

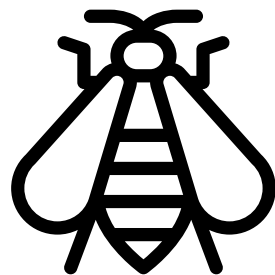

Baserat på uppförandekod amfori BSCI 2.0¹¹

Utfallskategori	2024	2023	2022
Antal leverantörer som deltagit i utvärderingen gällande sociala villkor	71	24	12
Antal leverantörer med signifikant negativ påverkan på sociala villkor	25	8	10
Antal leverantörer med mindre kritisk negativ påverkan på sociala villkor	39	17	12
Antal identifierade signifikanta avvikelser gällande sociala villkor i leverantörskedjan	47,5	40,5	18
Antal identifierade mindre kritiska negativa avvikelser gällande sociala villkor i leverantörskedjan	148	153,5	85,5

Systembolaget tillämpar Amfori BSCI:s uppförandekod. Med leverantörer avses producenter och odlare. Från och med september 2024 tillämpar Amfori endast semi-annonserade revisioner. Förändringen innebär att leverantörer ges ett fönster på fyra veckor när revision kan komma ske, istället för ett fast datum, vilket ökar kvaliteten på revisionen och gör utfallet mer rättvisande. Antalet revisioner på plats fortsätter även att öka mot tidigare år, bland annat genom upphandling av nya ramavtal

för leverantörsrevisioner. Vidare har medlemskap tecknats med hållbarhetsorganisationen Sedex för ytterligare alternativ till att utföra leverantörsrevision och tillgång till redan utförda revisioner hos producenter som levererar till Systembolaget och är granskade genom Sedex. I sammanställningen av årets resultat separeras signifikanta och mindre kritiska avvikelser i enlighet med Amforis kravstandard.

Miljö

Allt vi gör påverkar vår miljö och vårt klimat. Vi delar upp vår miljöpåverkan i två delar: miljöpåverkan från sortimentet och miljöpåverkan från den egna verksamheten.

Miljöpåverkan från sortimentet

Innan dryckerna står på våra hyllor har en mängd aktiviteter skett som påverkar miljön på olika sätt. Genom olika insatser ska vi minska den påverkan för att nå våra mål att i framtiden ha ett sortiment utan någon negativ miljöpåverkan alls. Vi når våra mål genom att fokusera på fyra olika områden: Klimat, Biologisk mångfald och jordhälsa, Vatten och Återvinning och återanvändning av dryckesförpackningar.

Vår största miljöpåverkan kommer från odling och produktion av alla dryckesvaror som säljs genom Systembolaget, det vill säga från leverantörskedjan. Det handlar i huvudsak om odling av råvaror som spannmål, frukt och druvor och om produktion av öl, vin, sprit, cider och blanddrycker. Dryckernas förpackningar har en betydande miljöpåverkan, främst i form av det klimatavtryck som uppstår vid framställningen. Även transporter, hela vägen från odling hem till kund, orsakar ett betydande klimatavtryck. De mest väsentliga och akuta områdena är klimat, biologisk mångfald, jordhälsa och vatten. Det är också där vi lägger vårt största fokus.

Klimatpåverkan från sortimentet

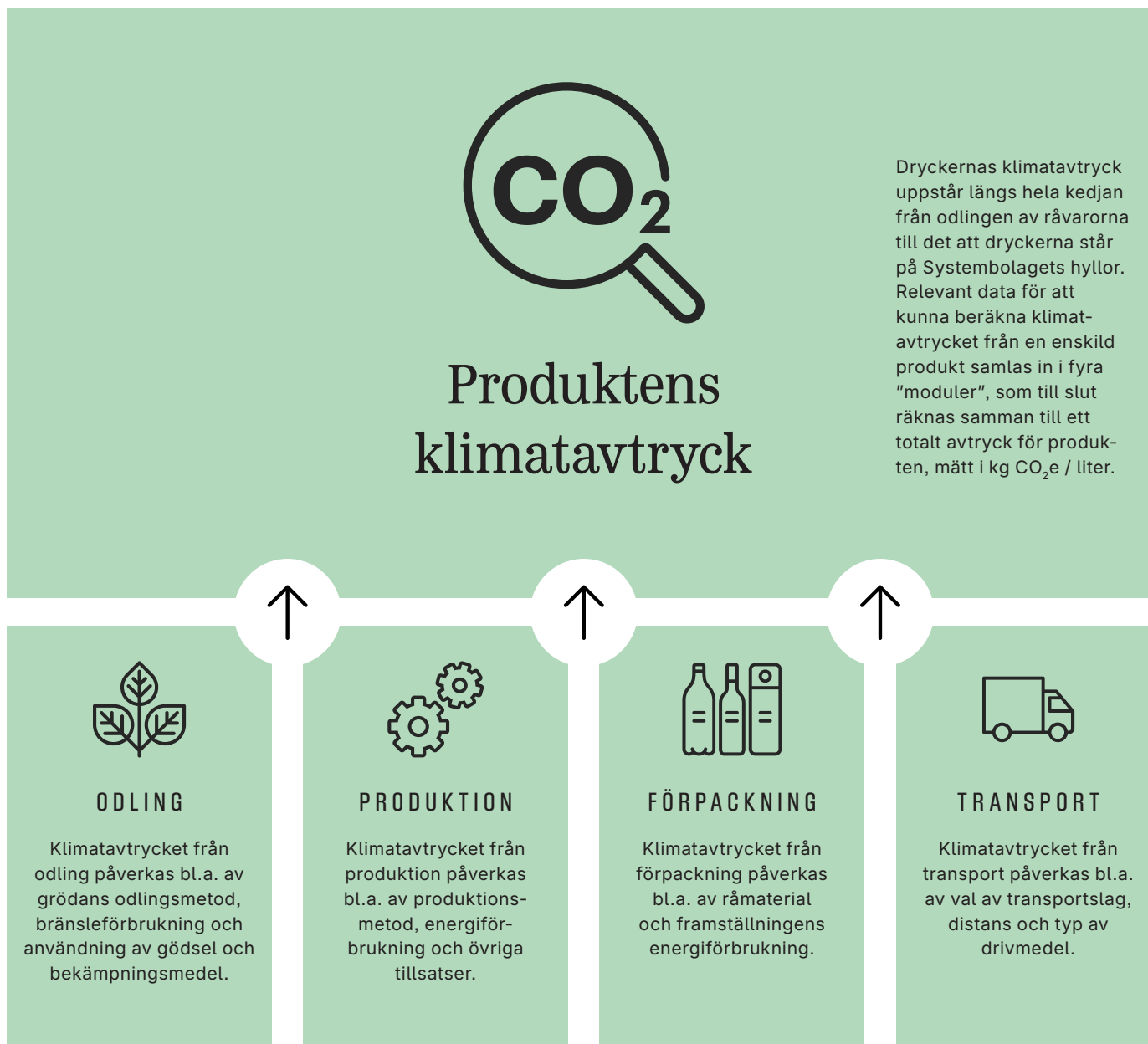
Klimatavtrycket från Systembolagets sortiment står idag för cirka 80 procent av vårt totala klimatavtryck. Att minska sortimentets klimatpåverkan är därför kärnan i att nå vårt halveringsmål till 2030. Målet är att avtrycket från sortimentet ska ha minskat med 25 procent redan till 2027.

Nytt koncept för produkternas klimatavtryck

Vårt ambitiösa klimatmål kräver en omställning i hur vi mäter och följer upp klimatpåverkan från sortimentet. En metodik för att beräkna enskilda produkters klimatavtryck på ett jämförbart sätt har under året utvecklats i samarbete med extern expertis. I metoden omfattas klimatavtrycket som uppstår från hela kedjan från odling av råvaran till det att produkten står på Systembolagets hyllor.

Varför gör vi detta?

Ytterst handlar det om att vi vill kunna fånga upp alla förbättringar som görs i leverantörskedjan som påverkar produktens klimatavtryck, oavsett om det handlar om mindre användning av konstgödsel i odlingen, solceller på bryggeriet, en lättare glasflaska eller en mer fossilfri

transport. Baserat på produktens totala klimatavtryck vill vi i förlängningen skapa incitament för leverantörer, producenter med flera att minska klimatavtrycket och kunna hjälpa våra kunder att göra klimatsmarta val av dryck.

Pilotstudie för framtidens klimatberäkningar

En viktig aktivitet under året var det pilotprojekt som genomfördes i syfte att testa insamling av klimatrelaterad data från leverantörskedjan kopplat till odling och produktion av dryck. Ett 50-tal dryckesprodukter deltog i förstudien och delade en omfattande mängd klimatdata för sina respektive produkter. Piloten genererade ett stort intresse och den huvudsakliga motivationsfaktorn för deltagarna var att lära sig mer om klimatberäkningar. Insamlingsarbetet som testades i pilotprojektet har gett många värdefulla insikter som vi tar med oss i den fortsatta utvecklingen av arbetet. Den samlade metodiken för att beräkna den enskilda produktens hela klimatavtryck har också delats och förankrats med de övriga nordiska alkoholmonopolen.

Under året har vi också upphandlat det systemstöd som ska stötta oss och alla leverantörer som kommer att rapportera in data för beräkning av produktens totala klimatavtryck. 2025 kommer projektet att gå in i en ny fas med projekt i större skala, för att klimatberäkningarna för varje enskild produkt på sikt ska omfatta hela det fasta sortimentet

Intressentdialoger om klimat

Klimatomställningen är i högsta grad ett gemensamt arbete, och samarbeten, dialoger och erfarenhetsutbyte med olika aktörer i och kring vår värdekedja är helt avgörande. Samtidigt som vi ska nå våra klimatmål vill vi skapa så mycket långsiktigt värde som möjligt i hela värdekedjan, och även utanför vår egen värdekedja.

Under året har vi haft en kontinuerlig dialog med dryckesbranschföreningar i både Sverige och Europa samt fyra leverantörsträffar där alla leverantörer varit inbjudna. Vi har också haft individuella möten med de leverantörer som varit intresserade. Utkomsten av dessa är bland annat att främst leverantörer, producenter och odlare som redan investerat i sitt klimatarbete och aktivt arbetar för att minska sin klimatpåverkan är positiva till att mäta produktens klimatavtryck och ser det som en möjlighet att kunna visa upp sitt arbete. De farhågor som lyfts fram är främst gällande en ökad administrativ börda, särskilt för mindre företag, samt utmaningar att få in aktivitetsdata från odlare oavsett typ av dryck och råvara.

Vi har också haft dialoger med stora globala förpackningstillverkare bland annat i syfte att öka vår förståelse för tillgång på data för klimatberäkningar.

Vi samarbetar med de övriga nordiska alkoholmonopolen kring beräkningsmetodik för dryckers klimatavtryck och har också haft erfarenhetsutbyte med andra stora internationella inköpare av alkoholhaltiga drycker, bland annat genom Sustainable Wine Roundtables "Retailer group".

Dialog pågår också med certifieringsorganisationer och andra grupperingar där odlare och producenter inom dryckesbranschen samarbetar.

Ytterligare en intressentgrupp som identifierats för detta arbete är hållbarhetskonsulter som rådgiver och stöttar företag inom dryckesbranschen. Därför har även ett antal möten hållits med konsulter för att ge dem information om vårt arbete och för att få värdefull återkoppling.

Biologisk mångfald och jordhälsa

All odling påverkar förutsättningarna för djur, insekter och växter liksom för jordens långsiktiga bördighet - det som brukar kallas biologisk mångfald och jordhälsa. För att påverkan ska bli så liten som möjligt måste odling ske smartare med mindre användning av konstgödsel och kemiska bekämpningsmedel och därigenom minska övergödning och spridning av gifter.

Jordbruket är fundamentet för merparten av våra tillverkare och producenter som använder odlade grödor för att tillverka alkoholdrycker. Det är därför ett viktigt påverkansområde för oss där vi främst arbetar med dialog och med certifieringar.

Odling för biologisk mångfald och hälsosamma jordar

Ett stort hot mot biologisk mångfald och jordhälsa är när monokulturer skapas genom att det enbart odlas en typ av gröda i stor skala, oavsett om det är spannmål, druvor eller frukt. Genom att till exempel variera odlingar, arbeta med täckgrödor och områden med vilda växtarter få vara kvar skapas en biologisk mångfald både i och ovan jord av djur och insekter som kan bidra till att göra odlingen mindre sårbar för olika typer av skadeangrepp. Genom till exempel som ökad kontroll av odlingarna kan man också upptäcka angreppen tidigt och behöver då använda en mindre mängd bekämpningsmedel. Jordhälsa handlar till stor del om jordens sammansättning och kompositionen av mikroorganismer som exempelvis svampmycel och bakterier, något som är avgörande för att näringen ska bli tillgänglig för de odlade grödorna. Förutom begränsning av kemikalier gynnas jordens mikroorganismer av organiskt material i form av exempelvis kompost och naturgödsel. Genom att även begränsa den mekaniska bearbetningen av jorden - som plöjning - minskar man utsläppet av koldioxid från jorden.

Vatten

Både odling och produktion kräver vatten, något som är en bristvara på många platser i världen samtidigt som tillgång på rent vatten är en förutsättning för både människor, djur och natur. För oss är det därför angeläget att dryckerna vi säljer har producerats med ansvarsfull vattenanvändning på ett sätt som förhindrar förorening och överanvändning lokalt och regionalt.

Odling med smart bevattning

Det är framför allt i områden med vattenbrist vi har vårt fokus. Vi för dialog med producenter om hur de använder vatten och i vilken omfattning, men framför allt driver vi arbetet genom olika certifieringar. En bättre och mer effektiv vattenhantering kan åstadkommas genom både nya och beprövade metoder. Bevattningssystem kan utformas på smarta sätt så att bevattningen helt anpassas efter lokala skillnader inom och mellan odlingslotter. Genom droppsystem kan vattnet ledas direkt ner i jorden vid rätt tidpunkt så att det inte förångas i luften i ett varmt klimat.

Vatten i produktionen

Inom produktionen handlar det dels om att använda så lite vatten som möjligt, och dels att rena och återanvända det vatten som används i slutna system. Vattenanvändningen är ofta hög i dryckestillverkningens industriella processer, som till exempel rengöring av tankar och för kylning. Förmågan att återanvända vatten i flera steg och rena det innan det släpps ut, till exempel som bevattningsvatten i en odling är också avgörande för att minska vattenanvändningen.

Certifieringar grunden i arbetet

Vårt arbete med att skydda den biologiska mångfalden, förbättra jordhälsan och värna om ansvarfull vattenanvändning bedrivs i stor utsträckning genom hållbarhetscertifieringar. I grunden handlar det om att vi systematiskt och så långt som möjligt efterfrågar och ställer krav på att de produkter vi köper in har granskats och godkänts av en betrodd tredje part.

Det finns en mängd olika certifieringar som producenter använder för att bevisa att man tar ett ansvar för den jord man brukar, och kraven kan variera mellan dem. En del ursprung och dryckeskategorier saknar tyvärr helt miljöcertifieringar idag. Certifieringsprocessen kan också medföra en kostnad för producenten, något som i sin tur kan begränsa användandet av certifieringar.

För att hantera utmaningar kring certifieringar och driva branschen i rätt riktning på ett effektivt sätt utvärderar Systembolaget kontinuerligt miljöcertifieringar. Vi för en löpande dialog med flera av de organisationer som står bakom certifieringarna. När vi ser brister eller svagheter agerar vi för att de ska utveckla sina standarder, något som resulterat i flera förstärkta kriterier de senaste åren. Vi arbetar för att alla dryckeskategorier och ursprung med tiden ska omfattas av relevanta miljöcertifieringar.

Systembolaget driver branschens omställning genom krav på certifieringar

Det händer också att organisationer som står bakom olika certifieringar frågar oss hur de bör utveckla sina kriterier för att bli än mer heltäckande som certifiering och uppfylla kraven för till exempel Våra mest hållbara drycker. Att de förstärker sina kriterier utifrån våra omfattande krav får inte bara effekt i Systembolagets utbud utan även på andra marknader som producenterna säljer till.

Återvinning och återanvändning av dryckesförpackningar

Systembolaget säljer över 1 miljard drycker i en konsumentförpackning varje år och de tomma förpackningarna som uppstår hos kund utgör en stor och viktig resurs.

Aluminiumburkar och PET-flaskor har mycket hög återvinningsgrad mycket tack vare pantsystemet för dessa förpackningar. Även glasflaskor och pappförpackningar återvinns i stor utsträckning. När det gäller plastförpackningar, till exempel plastpåsen inuti Bag-in-boxen, är återvinningsgraden lägre.

Vi arbetar kontinuerligt med våra leverantörer för att öka andelen dryckesförpackningar som kan återvinnas och informerar våra kunder om hur förpackningar kan återvinnas på bästa sätt.

Dialog med intressenter för att öka återvinningsgraden

Under året har vi bland annat haft dialog med Svensk Plaståtervinning, med producenter av Bag in Box och med våra leverantörer för att driva på en utveckling där innerpåsen i större utsträckning ska kunna återvinnas. Det handlar exempelvis om att göra de olika plastmaterialen i påse och tappkran mer kompatibla för återvinning. Vi har också haft fokus på att förstå vilka hinder som finns för att öka återvinningsgraden av våra glasförpackningar. I dialog med Svensk Glasåtervinning och Näringslivets

Producentansvar har ett antal sådana hinder identifierats så som att undvika vattenfast lim på etiketten och onödig utsmyckning.

Återfyllningsbara förpackningar

Även återfyllnadsbara förpackningar, till exempel returglas, kommer sannolikt vara en större del av en framtida lösning. I slutet av 2024 kom ett EU-direktiv som ställer krav på att 10 procent av sortimentet öl, cider, blanddryck och alkoholfritt ska erbjudas på återfyllningsbara förpackningar år 2030.

Idag säljs drygt 1,4 procent av all öl på Systembolaget i returglas, alltså glasflaskor med pant på. Det handlar dels om 50-centilitersflaskor i blå plastback och 33-centiliters flaskor i röd plastback.

Under året har vi genomfört flera åtgärder och insatser för att förbättra förutsättningarna för befintligt system:

- Börjat sälja öl på 33 centililiters glasflaskor i sortiment i över 300 butiker.
- Börjat ta emot både backar men även enstaka returglas (utan back) i alla butiker.
- Kommunicerat kring returglas i butik före julhelgerna då det finns flest returglasartiklar i sortimentet i form av julöl och alkoholfri julmust.
- Genomfört ett butikstest för att se hur vi kan öka försäljningsandel av returflaskor och öka andelen som returneras.

20%

Andel av sortimentet (volym) som genom certifiering eller motsvarande har producerats med hänsyn till biologisk mångfald och jordhälsa

Produktcertifieringar är ett sätt att verifiera ett ansvarsfullt arbete med biologisk mångfald och jordhälsa. För att ge en bild av hur stor andel av Systembolagets försäljningsvolym som representeras av lägre påverkan inom nämnda områden fungerar detta nyckeltal som en indikator på den belastning produkterna har på biologisk mångfald och jordhälsa. Urvalet av relevanta certifieringar har Systembolaget bedömt utifrån en oberoende rapport som granskat certifieringarnas krav och villkor.

17%

Andel av sortimentet (volym) från identifierade vattenbristområden som genom certifiering eller motsvarande produceras med vattenbesparande metoder

Produktcertifieringar är ett sätt att verifiera ett ansvarsfullt arbete med vattenbesparande metoder kopplat till produkter från identifierade vattenbristområden. Detta nyckeltal fungerar som en indikator på hur stor andel av Systembolagets försäljningsvolym från ursprung med vattenrisk som representeras av certifiering kopplat till lägre risk inom vatten.

608 760 ton CO₂e

Sortimentets totala klimatavtryck

Klimatavtrycket från Systembolagets sortiment står för ca 80 procent av vårt totala klimatavtryck. Ett delmål är att avtrycket från sortimentet ska ha minskat med 25 procent till 2027. Nyckeltalet bygger på beräkning av varje enskild drycks klimatavtryck som uppstår hela vägen från odling av råvaran till det att produkten står på Systembolagets hyllor samt total försäljning på Systembolaget under året. 2024 är första året som detta nyckeltal redovisas. Basår 2019: 588 973 ton CO₂e

15%

Andelen återfyllningsbara glasflaskor som återvinns

Systembolaget har i sitt sortiment produkter med återfyllningsbar förpackning (returglas). Med anledning av detta är det också möjligt att panta returglasen hos Systembolagets butiker. Det här nyckeltalet visar andelen av de returglas vi säljer som i sin tur pantas på en av Systembolagets butiker.

Miljöarbete i den egna verksamheten

För att vi ska kunna nå våra miljö- och klimatmål behöver vi samarbeta med vår leverantörer och kunder. Därför måste vi också själva vara ett föredöme och arbeta med hållbarhet i alla delar i den egna verksamheten. Genom policyer, riktlinjer och ramverk för bland annat inköp till den egna verksamheten säkerställer vi att hållbarhet integreras i allt vi gör.

Målet för den egna verksamheten är att minska klimatpåverkan med 90 procent till 2030 jämfört med 2019. Det innebär framför allt minskade utsläpp från egen energianvändning och tjänstebilar.

Energi

Två av tre depåer är idag försedda med solceller. Solcellerna på utbildningsanläggningen Skarpö, som är de enda Systembolaget själva äger, sparade under 2024 totalt 37 MWh. Andelen grön el i verksamheten uppgick till 98 procent under året. För att minska klimatavtrycket i den egna driften gör vi flera saker. Det handlar dels om att övergå till klimatsmartare energikällor och dels att minska själva förbrukningen. Under 2024 har ytterligare 60 butiker gått över till LED-belysning, vilket innebär att drygt 95 procent av butiksbeståndet nu har LED.

Avfall

Allt avfall i form av papperskartonger, plast och annat emballage sorteras och återvinns. Majoriteten, drygt 95 procent, går till materialåtervinning medan resterande mängd går till energiåtervinning.

Varje år skickas drygt 300 000 enheter dryck som inte kan säljas från butikerna till en central där det omvandlas till biogas, som i sin tur kommer till nytta för samhället.

Fordon

Under det gångna året kom vi i mål med våra egna bilar. Systembolagets leasade fordonsflotta i form av tjänstebilar är numera helt bestående av el- eller laddhybrid.

Inköp utöver dryck

Vårt inköpsarbete styrs av ett ramverk för hållbara inköp av tjänster och indirekt material och vi arbetar kontinuerligt med att förbättra vårt avtryck även där. Bland annat har utbudet inom presentsortimentet smalnats av under året och ska styras av behov, vara av hållbara materialval och i färre färger och mönster som fungerar året runt.

Under 2024 har vi också moderniserat vår uniform. Det primära syftet med moderniseringen är att möta medarbetarnas önskemål om att få skönare kläder att arbeta i, som är mer hållfasta och anpassade efter dagens arbetssätt och vardagen i butiken. Vi har dock inte bytt ut allt utan fortsatt med de plagg som fungerar bra, men vidareutvecklat de som kunde förbättras.

Våra väsentliga områden
Miljö

Våra kläder

Det här gör Systembolaget för att minimera arbetsklädernas miljöpåverkan.

Hög kvalitet

Systembolagets arbetskläder är av hög kvalitet och klarar en lång tids vardagsslitage.

Egen design

Kläderna designas för att kollektionen ska passa unika behov med smarta lösningar för både komfort och miljö. Exempelvis så återkommer materialet i skjorttyget på kragarna till våra jersey-skjortor för att minska textilsvinnet.

Årstilldelning

Medarbetare har en årstilldelning för att kunna beräkna produktionen. Därigenom överproduceras inga kläder.

Leverantörsavtal

Genom avtal med klädleverantören har vi koll på hela produktionskedjan från bomullsodling till skräddare.

Transporter

För att minimera transportutsläppen har Systembolaget valt bort flygfrakt och transporterar endast med fartyg.

Tips på klädvård

Systembolaget tillhandahåller råd och rekommendationer till medarbetarna om hur man bäst sköter om sina kläder för att de ska hålla länge.

Återvinning

Gamla kläder byts ut succesivt och omvandlas till nya material inom möbel- och bilindustrin.

Hållbara dryckesval i kundmötet

Vi arbetar kontinuerligt med odlare, tillverkare, leverantörer, förpackningstillverkare och transportörer så de kan minska sitt avtryck på människor och miljö. Fast Systembolagets faktiska avtryck definieras i slutändan av vad våra kunder konsumerar.

Vi vet att våra kunder efterfrågar och är intresserade av att välja hållbart när de handlar hos oss. Under året har vi utvecklat vår kommunikation i både fysisk butik och online för att underlätta för kunden att själv hitta hållbara dryckesalternativ utifrån övriga önskemål som smak, maträtt och ursprung. I onlinebutiken kan man till exempel filtrera på parametrar som Hållbara val, Förpackningstypens klimatavtryck, Ekologiskt och Etiskt certifierad.

Kommunikation

Under 2024 har vi genomfört en rad kampanjer externt och i butik, både för att berätta om vårt omfattande hållbarhetsarbete och för att öka försäljningsandelen av hållbara dryckesval. Inför julhelgerna har vi kommunicerat kring returglas, eftersom det då finns flest returglasartiklar i sortimentet i form av julöl och alkoholfri julmust.

Kunderna tycker det är lätt att välja hållbart

Våra kunder upplever att de har fått en ökad förståelse för förpackningens klimatavtryck och att skyltar i butik gör det enklare att välja hållbart.

Nöjd kund-index

NKI Hållbarhet är en del av Systembolagets NKI-mätning. I årets undersökning ökade betyget från 74,1 till 74,6. Det stärkta betyget visar att vår målsättning att göra det enklare att välja drycker som lever upp till höga hållbarhetskrav inom miljö, arbetsvillkor och klimatpåverkan från förpackning är uppskattad av våra kunder.

Utveckling av erbjudandet

Genom att vi fortlöpande efterfrågar fler drycker som kvalar in i någon av våra tre Hållbara val-kategorier främjar vi ett sortiment som blir mer och mer hållbart för varje dryck som tas in.

Våra väsentliga områden Hållbara dryckesval i kundmötet

Under 2024 har vi ökat antalet artiklar inom "Våra mest hållbara drycker" med 124 procent sedan lanseringen 2022 och kategorin utgör nu drygt 1,8 procent av det totala sortimentet. Vi efterfrågar mer burkar, pappförpackningar, PET-flaskor och lättare glasflaskor från leverantörerna med målsättningen att det ska finnas andra förpackningar än glasflaskor att välja på i de allra flesta kategorierna, ursprungen och prisklasserna.

Försäljningen av våra hållbara val

Under flera år har försäljningsandelen i volym ökat inom alla våra hållbara val, men i år verkar trenden delvis ha brutits. Andelen i volym inom "Våra mest hållbara drycker" uppgick 31 december 2024 till 10,9 procent av den totala försäljningen. Det är en liten ökning jämfört med 2023 då andelen var 10,2 procent. När det gäller "Förpackning med lägre klimatavtryck" har vi minskat försäljningen något från 19,9 procent 2023 till 19,6 procent 2024. Vi ser även en minskande trend gällande försäljningsandelen av ekologiskt, från 14,1 (2023) till 13,4 vid årets slut.

Under 2025 kommer vi att fortsätta vägleda våra kunder till hållbara val samtidigt som vi ser över hur detta kan vidareutvecklas i nästa steg, inte minst med tanke på att vi förbereder för att kunna informera om produktens totala klimatavtryck (se sid 43).

Försäljnings- volym i %	Mål 2024	Utfall 2024	Utfall 2023	Utfall 2022
Våra mest hållbara drycker	13,0	10,9	10,2	8,8
Ekologiskt	-	13,4	14,1	13,6
Förpackning med lägre klimatavtryck	23,0	19,6	19,9	17,6

Våra hållbara val

Tre olika sorters konsumentvägledning syns i våra hyllor i butik och online för att hjälpa kunderna att göra mer hållbara val:

Våra mest hållbara drycker

Förpackning med lägre klimatavtryck

Ekologiskt

Myten om pappersförpackningar

Pappersförpackningar påverkar inte kvaliteten på vinet. Däremot finns det ett större utbud av vin med lägre pris på pappersförpackningar. Det är något som vi arbetar för att förändra, så att vi ska kunna erbjuda även högkvalitativa viner i förpackningar med lägre klimatavtryck. Glasflaskan är bara nödvändig för kvaliteten om vinet ska lagras i flera år.

Finansiell rapportering

Ekonomisk utveckling

Systembolagets verksamhet bedrivs via 452 butiker och finns i Sveriges samtliga 290 kommuner, i linje med den riktning som staten pekat ut. Utöver butikerna finns 461 ombud runt om i Sverige dit kunderna kan beställa varor för avhämtning.

Systembolaget erbjuder även hemleverans till 99,9 procent av Sveriges inköpsberättigade befolkning.

All försäljning bedrivs i moderbolaget.

Koncern

Försäljning

För 2024 ökade försäljningsvolymen med 1,1 procent jämfört med föregående år. Under året har en mixförskjutning från vin till öl blivit tydlig, där vin minskar av den totala försäljningsvolymen medan öl ökar. Utöver ökningen inom öl syns en betydande uppgång av alkoholfritt samt cider och blanddrycker, om än från lägre nivåer. Den minskade vin- och spritförsäljningen är en utveckling som känns igen från de senaste åren.

Antalet kundbesök har ökat med 0,7 procent jämfört med föregående år, medan snittköpet på 4,3 liter är i nivå med 2023. I kronor uppgick snittköpet till 301 kronor (294 kronor) vilket är en ökning med 2,4 procent drivet av högre alkoholskatt och leverantörsprishöjningar.

Systembolagets nettoomsättning för 2024 uppgick till 39 407 (38 174) MSEK, vilket motsvarar en uppgång på 3,2 procent. Detta är främst drivet av alkoholskatt-höjning och volymökning men även till viss del av leverantörernas prishöjningar.

Rörelseresultat

Rörelseresultatet uppgick till 338 (418) MSEK vilket förklaras av att ökningen i bruttoresultat inte fullt ut täcker de ökade rörelsekostnaderna. Detta beror på att effekten av prishöjningar inte är tillräckligt stor för att kompensera för förändrade försäljningsmönster, kostnadsinflation samt ökade utvecklingskostnader.

Försäljning drycker 2024 i miljoner liter (l)

Total försäljningsvolym uppgick
till cirka 562 miljoner liter

Bruttoresultatet om 4 825 (4 765) MSEK påverkades positivt av volym (52 MSEK) och prishöjningar (50 MSEK), men negativt av mixförskjutningen från vin till öl (-40 MSEK).

Försäljningskostnaderna ökade till 3 804 (3 691) MSEK och påverkades främst av inflationsdrivna kostnader såsom personalkostnader och hyror samt ökade utvecklingskostnader. Under året har produktiviteten i butik och depå varit god och därmed bidragit till en kostnadsutveckling enligt förväntan.

Administrationskostnaderna om 744 (663) MSEK ökade främst på grund av att föregående år innehöll en upplösning av en omstruktureringsreserv om 35 MSEK. Kostnaderna ökade dessutom på grund av satsningar inom folkhälsa, hållbarhet och digitalisering. De lägre löpande kostnaderna som följde av omorganisationen 2023 kvarstår och är enligt förväntan.

Övriga rörelseintäkter uppgick för helåret till 64(9) MSEK, vilket främst består av en reavinst hänförlig till avyttring av en butikslokal om 58 MSEK.

Årets resultat

Årets resultat uppgick till 331 (434) MSEK. Resultatet påverkades av ett lägre rörelseresultat samt ett positivt finansnetto som för året uppgick till 81 (132) MSEK främst påverkat av orealiserade värdeförändringar och ränteintäkter från placeringar. Systembolagets finansiella placeringar bestod per 2024-12-31 till 56 (60) procent av gröna obligationer.

Kassaflöde

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 1 303 (1 367) MSEK. Skillnaden mellan perioderna förklaras främst av ett lägre resultat från verksamheten samt en negativ förändring i rörelseresultatet.

Kassaflödet från investeringsverksamheten uppgick till -261 (-113) MSEK, varav -79 (-116) MSEK främst avser ny och ombyggnation av butiker och -232 (7) MSEK avser nettoförändring av finansiella placeringar. Resterande förändring förklaras främst av en engångseffekt kopplat till försäljning av en butikslokal.

Kassaflödet från finansieringsverksamheten uppgick till -962 (-846) MSEK och avser amortering av leasing-skuld på butikernas hyreskontrakt samt utbetalning av utdelning till ägarna.

Finansiell ställning

Kostnadseffektiviteten uppgick till 18,4(18,1) vilket är något sämre än föregående år. Högre nettoomsättning samt god produktivitet i butik och depå motverkades av bland annat ökade utvecklingskostnader inom hållbarhet, digitalisering och folkhälsa.

Det egna kapitalet uppgick per 2024-12-31 till 1 879 (1 844) MSEK, vilket var 35 MSEK högre jämfört med 2023-12-31. Förändringen bestod av årets resultat reducerat med utdelning till ägaren, vilken uppgick till 409 (158) MSEK, samt övrigt totalresultat på 113 (-100) MSEK.

Avkastningen på eget kapital uppgick per den sista december rullande 12 månader till 17,7 (24,7) procent vilket är över mål men lägre än föregående år. Minskningen mot föregående år beror främst på lägre resultat för året.

Soliditeten uppgick till 16,0 (15,9) procent vilket är i linje med mål och föregående år.

Moderbolagets resultat

Moderbolagets rörelseresultat uppgick till 270 (313) MSEK. Minskningen om 43 MSEK är till största delen hänförligt till att bruttoresultatet inte täcker de ökade kostnaderna.

Moderbolagets resultat för året uppgick till 362 (409) MSEK. Resultatet påverkas av ett lägre rörelseresultat samt ett lägre finansnetto, 182 (202) MSEK, främst drivet av orealiserade värdeförändringar på finansiella placeringar.

Sammanfattning av dotterbolagen

IQ-initiativet AB verkar för att hjälpa unga att må bättre genom smartare alkoholvanor. Detta görs genom att sprida kunskap och kommunikation för att skapa medvetenhet, eftertanke och engagemang kring eget och andras drickande, och därmed bidra till att minska alkoholens skadeverkningar i samhället. IQ:s vision är att alla unga ska hantera alkohol med omtanke och eftertanke.

IQ finansieras årligen av Systembolaget med 36,5(40) MSEK. Årets resultat före skatt uppgick till -1,6 (-0,4) MSEK.

AB K14 Näckströmsgatan förvaltar Systembolagets rörelsefastighet. Periodens resultat före skatt uppgick till 30,5 (28,6) MSEK. Resultatet är främst hänförligt till koncerninterna hyresintäkter.

Framtida försäljningsutveckling

Systembolagets konsumtionsandel uppgick under 2023 till 70,5 (70,3) procent. Trots ökningen av konsumtionsandelen förväntas en gradvis återgång mot nivåer innan pandemin. Volymutvecklingen för 2025 förväntas därmed ligga i linje med 2024. Lågkonjunkturen antas också påverka prisutvecklingen, som förväntas bli lägre än tidigare år men något högre än 2024.

Legala förutsättningar

Det är viktigt att Sverige har en sammanhållen restriktiv alkoholpolitik för att värna folkhälsan. Det förutsätter en alkohollagstiftning som hänger med i samhällsutvecklingen och en välfungerande tillsyn.

Väsentliga händelser under året

I början av året inträffade en IT-incident hos en av Systembolagets driftsleverantörer med begränsad påverkan. Butiker och ombud höll öppet som vanligt och alla tjänster och funktioner återställdes snabbt.

En av de distributörer som levererar varor till Systembolaget utsattes under andra kvartalet för en IT-attack. Påverkan på distributören resulterade i störningar i varuförsörjningen till såväl Systembolagets butiker som depåer. Systembolaget valde att kompensera med ökade volymer från andra distributörer fram tills att det drabbade företaget var tillbaka i fullgod kapacitet. Inga övriga väsentliga händelser under året.

Efterlevnad av lagar och regelverk

Inga väsentliga pågående ärenden eller tvister har kommit till företagsledningens kännedom.

Händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser finns att rapportera efter balansdagen 2024-12-31.

Förslag till utdelning

Styrelsen föreslår att utdelning lämnas med 362 MSEK, vilket motsvarar 100 procent av Systembolaget ABs resultat.

Risk- och känslighetsanalys

Systembolagets målsättning för riskarbetet är att det ska vara en integrerad del i verksamhetsstyrningen och bidra till att ägaren känner sig trygg med hur Systembolaget uppfyller sitt uppdrag och hanterar sina risker.

Ansvar

Ansvar för riskhanteringen inom Systembolaget följer försvarslinjerna enligt Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission (COSO). Chefer och projektledare har huvudansvaret för att hantera sina risker. Risk controllers stödjer verksamheten samt kontrollerar och granskar efterlevnad av Systembolagets ramverk för riskhantering. Internrevisionen, som utförs av ett externt företag, granskar på uppdrag av styrelsen att Systembolagets arbete med riskhantering är ändamålsenligt och effektivt.

Arbetsätt

Systembolagets arbetsätt för riskhantering harmonierar med COSO och ISO-standard för riskhantering. Processer, kategorisering och organisatorisk uppdelning av riskhanteringen inom Systembolaget förtydligas i det ramverk som styrelsen och företagsledningen beslutat.

Riskhanteringen sker kontinuerligt inom företaget där riskerna värderas efter sannolikhet och konsekvens samt effekt av genomförda riskreducerande åtgärder. I arbetet ingår även hanteringen av hållbarhetsrisker. Riskägarskapet följer linje- och processansvaret där medlemmarna i företagsledningen har det yttersta ansvaret för respektive verksamhetsområdes risker. Företagets riskkommitté sammanställer halvårsvis företagets övergripande riskkarta för rapportering till företagsledning och styrelse genom revisionsutskottet. Uppföljningen integreras och genomförs i samband med företagets verksamhets- och strategiska planering. Enheten Risk control stödjer rikskommittén i sammanställningen och följer upp de riskhanterande åtgärderna.

Även om Systembolaget inte använder försiktighetsprincipen som styrbegrepp, agerar företaget i många fall i enlighet med den.

Kris och kontinuitetshantering

Arbetsätten för kris- och kontinuitetshantering fördelas mellan Risk control och säkerhetsenheten där säkerhetsenheten ansvarar för krishantering. Krishantering och kontinuitetsplaner testas och uppdateras varje år så långt det är praktiskt möjligt.

Försäkringar

I en del av arbetet med att minska Systembolagets risk-exponering väljer företaget att teckna olika försäkringar. Systembolagets försäkringsprogram innefattar bland annat egendoms- och avbrottsförsäkring, ansvarsförsäkring för allmänt ansvar och produktansvarsförsäkring. Dessa förvaltas av Systembolagets säkerhetsenhet med stöd av en försäkringsmäklare. Andra försäkringar som ingår är kollektivavtalsförsäkringar mot arbetsskador. Dessa förvaltas av Systembolagets HR-avdelning.

Finansiell riskhantering

De finansiella riskerna såsom ränte-, kredit- och likviditetsrisker är begränsade. Systembolaget är självfinansierat bland annat tack vare en hög lageromsättnings hastighet som matchar inköps- och betalningsvillkoren.

Systembolaget saknar räntebärande skulder. All försäljning sker i form av kontant- eller kortbetalning och därmed har Systembolaget inga väsentliga kundfordringar. Dryckesleverantörerna ansvarar för importen av alkoholhaltiga drycker samt för redovisning av alkoholskatt. Systembolagets inköp sker i huvudsak i svenska kronor och företaget är därmed i mycket liten utsträckning exponerat mot kurs- och valutarisker. Ytterligare information om hanteringen av finansiella risker framgår av not 17, Finansiella instrument.

Systembolagets risker

Nedan presenteras områden inom vilka Systembolaget har sin största riskexponering inklusive risker utifrån ett hållbarhetsperspektiv och klimatrelaterade finansiella risker och möjligheter.

Riskområde	Beskrivning	Kommentar
Andrahandsskador	Alkohol skadar inte bara den som dricker utan även personer i omgivningen, där barn är särskilt utsatta. 320 000 barn i Sverige har varit illa av en förälders eller vårdnadshavares alkoholproblem under sin uppväxt.	Systembolaget verkar för att begränsa alkoholens skadeverkningar genom att sälja med ansvar och informera om alkoholens risker. Systembolaget arbetar specifikt med barnfrågan genom initiativet Barndom utan baksmälla. (Se sida 22)
Förutsättningar för uppdraget	Systembolagets möjligheter att fullfölja uppdraget att minimera alkoholens skadeverkningar på såväl individ som samhällsnivå kan försvåras när ensamrätten utmanas.	En av förutsättningarna för Systembolagets ensamrätt är att den svenska lagstiftningen på området är sammanhängande och konsekvent, samt att det finns en god tillsyn. För närvarande finns det osäkerheter i såväl tillsyn som kommande lagstiftning, vilket skapar risk i den kontext som Systembolaget verkar.
Oberoende	Då Systembolaget har ensamrätt så föreligger det alltid en risk att intressenter på olika sätt försöker påverka företagets inköpsprocesser och därigenom sortiment.	Systembolaget arbetar för att ständigt höja medvetandegraden hos våra anställda samt informera om och förtydliga kring våra inköpsrutiner och villkor för våra intressenter, som ett viktigt led i vårt antikorrupsionsarbete.
Informations-säkerhet	Systembolaget blir allt mer IT-baserat vilket gör att hoten rörande informations-säkerhet ökar samtidigt som attackerna blir mer sofistikerade.	Systembolaget arbetar systematiskt med IT- och informationssäkerhet med etablerade mål, strukturer, ökad medvetenhet och kompetens.
Arbetsvillkor	Inom den typen av detaljhandel som Systembolaget bedriver finns det risk för rån. Hot och våldsincidenter mot anställda är tyvärr inte helt främmande inom företaget. Det finns därför en osäkerhet om de trygghetshöjande åtgärderna som finns på plats inom företaget är tillräckliga för att kunna hantera detta.	Systembolaget hanterar riskbilden kontinuerligt genom sin säkerhetsenhet samt ser över personalens medvetandegrad och exponering mot hot och våld.
Ekonomiska läget	Den ekonomiska situationen med lågkonjunktur, förändrar kundbeteendet och därigenom intäkterna och kundernas hållbara val.	Systembolaget arbetar kontinuerligt med effektiviseringar, översyn av kostnads-trender och utveckling av erbjudandet.

Riskområde	Beskrivning	Kommentar
Spårbarhet och transparens i leverantörsleden	Systembolaget verkar inom en bransch där spårbarhet och transparens i leverantörsleden historiskt sett inte har prioriterats. Detta beror på att leverantörskedjorna ofta är komplexa och på att information om var en producent anskaffar sin råvara ifrån anses utgöra en affärshemlighet. Detta gör att det är en utmaning för Systembolaget, och i viss mån även för våra leverantörer, att säkerställa att vår uppförandekod efterlevs genom hela leverantörskedjan.	Systembolaget genomför årligen kartläggningar för att identifiera riskområden. Systembolaget arbetar med ökad kompetens, tydligare kravställning, förbättrad uppföljning, åtgärder och konsekvensaktiviteter för att nå ökad efterlevnad av vår uppförandekod och minska risken för korruption. (Se sida 27)
Försämrad påverkansgrad	Systembolaget verkar inom en miljö med komplexa leverantörskedjor med en komplex affärsmodell med väldigt stor spridning av inköp från många regioner och länder. Detta innebär inte nämnvärt stora volymer per affärsidkare vilket ger Systembolaget mindre påverkansgrad och mindre möjlighet till kontroll av efterlevnad av hållbarhetskrav än andra större inköpare på världsmarknaden.	Systembolaget genomför årliga revisioner av leverantörer och producenter för att få ökad kontroll på de produkter som säljs. Vidare kompletterar Systembolaget revisionerna med utbildningsinsatser i producentled. (Se sida 38)
Produktion	Systembolagets produkter kräver odlingsyta och naturresurser för att framställas. Därmed kan det uppstå konkurrens om mark och naturresurser när en allt större global befolkning ska försörjas genom den mark- och vattentillgång som finns tillgänglig med rådande klimatförändringar.	Systembolaget bedriver idag samverkan och utbildningsinsatser med hållbarhetsperspektiv i leverantörs- och producentled för att gemensamt bidra till en hållbar utveckling. (Se sida 38)
Förutsättningar för goda sociala villkor	En framtida ökning av klimatrelaterade oros- och konfliktområden skapar utmaningar i kontrollen av Systembolagets leverantörer. Detta ökar i sig osäkerheten kring att Systembolagets produkter är producerade utifrån goda sociala villkor där mänskliga rättigheter efterlevs.	Systembolaget har vidareutvecklat sitt systemstöd för att skapa en mer effektiv uppföljning som skapar en större spårbarhet och transparens i leverantörskedjan. (Se sida 38)
Utbud- och leveransmöjligheter	Klimatförändringarna gör odlings- och konkurrensbetingelserna för råvarorna och produkterna till Systembolagets sortiment svåra att förutsäga. Detta skapar framtida osäkerheter gällande Systembolagets möjlighet att tillhandahålla produkter från påverkade områden.	Systembolaget arbetar med en bredd i sortimentet där många ursprung är representerade. Detta skapar i sig mindre sårbarhet vid utebliven regional produktion eller leverans. (Se sida 49)
Omställning av erbjudandet	Allt högre krav från kunder och andra intressenter kräver snabba omställningar för att leva upp till kundernas förväntningar på vårt erbjudande och klimatarbete.	Systembolaget arbetar kontinuerligt för ständiga förbättringar av kundmötet och erbjudandet. Systembolaget driver idag strategiskt arbete med att minska dryckernas hållbarhetspåverkan (se sida 53) och skapa förutsättningar för hållbara val.

Bolagsstyrningsrapport

Systembolaget AB ägs till 100 procent av svenska staten. Ägandet förvaltas av regeringen genom finansdepartementet. Ansvaret för Systembolagets ledning och kontroll fördelas mellan ägaren, styrelsen och den verkställande direktören (VD).

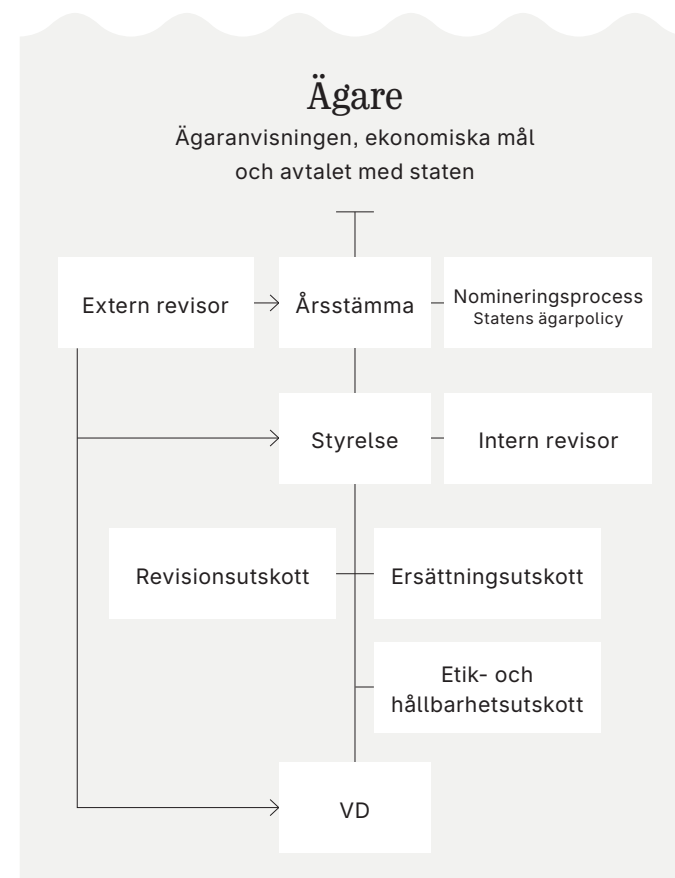
Systembolagets uppdrag är att med ensamrätt, och med ansvar och god service, sälja alkoholhaltiga drycker och liknande preparat samt att informera om alkoholens skadeverkningar. Systembolaget finns till för alla i Sverige med syftet att bidra till förbättrad folkhälsa genom att begränsa alkoholens skador i samhället. Ensamrätten innebär att Systembolaget är det enda bolag i Sverige som får bedriva detaljhandel med starköl, vin, spritdrycker, andra jästa alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat. Systembolagets detaljhandelsmonopol är reglerat i alkohollagen och grundar sig på det EU-rättsligt godtagbara allmänintresset i att skydda folkhälsan mot alkoholens skadeverkningar.

Ägaren

Ägarens krav på Systembolaget preciseras i avtalet mellan Systembolaget och staten, i ägaravisningen samt i statens ägarpolicy och principer för bolag med statligt ägande 2020. Avtalet, ekonomiska målen och ägaravisningen anger grunden för Systembolagets verksamhet när det gäller det sociala uppdraget, kravet på ekonomisk effektivitet och kraven på verksamheten i övrigt, och där framgår att Systembolaget inte drivs av försäljningsmål eller vinstmaximering. Genom bolagsordningen bestämmer ägaren Systembolagets

verksamhetsföremål. Ägarens förväntningar på Systembolaget, som ett av de statligt ägda bolagen, fastslås genom ägarpolicy. Genom ägaravisningen ger ägaren instruktioner till Systembolagets styrelse. Ägaren har beslutat om ett antal uppdragsmål för Systembolaget vilka anges i ägaravisningen. Uppdragsmålen mätts utifrån Nöjd Kund Index, Alkoholindex, totala alkoholkonsumtionen i Sverige och Systembolagets konsumtionsandel av denna. Ägaren har vidare beslutat om ekonomiska mål för Systembolaget vilka utgörs av krav på kostnadseffektivitet, lönsamhet (avkastning), kapitalstruktur (soliditet) och utdelning.

Möten mellan representanter för ägaren och Systembolagets styrelseordförande och VD äger rum några gånger per år. Andra representanter än VD från Systembolagets företagsledning deltar vid dessa möten efter behov. Områden som har diskuterats vid dessa möten är verksamhetsuppföljning inklusive uppföljning av uppdragsmålen, de ekonomiska målen och hållbarhetsmålen. Dessutom har det under året diskuterats frågor rörande e-handel, logistik, nya mål och strategiska nyckeltal inom området folkhälsa, juridiska frågor samt andra för bolaget relevanta frågeställningar.

Ägaren utövar sina rättigheter som aktieägare på årsstämman.

Årsstämma

Årsstämma ska enligt statens ägarpolicy äga rum före den 30 april varje år. Riksdagens ledamöter har efter anmälan rätt att närvara vid årsstämman. Även allmänheten erbjuds möjlighet att delta.

Systembolagets årsstämma 2024 hölls den 25 april i Stockholm och var öppen för allmänheten. Ägaren företrädde av ämnesrådet Magnus Johansson vid finansdepartementet. Vid årets årsstämma fanns möjlighet att närvara såväl fysiskt som via webbsändning. På årsstämman fattade aktieägaren beslut om omval av Göran Hägglund som styrelseordförande samt omval av styrelseledamöterna Viveca Bergstedt Sten, Anna Bäck, Anders Ehrling, Ulrika Eriksson, Frida Johansson Metso, Leif Ljungqvist, Pernilla Walfridsson, Håkan Åkerström och Katarina Areskoug Mascarenhas. Styrelsens förslag till ersättningsrapport samt ersättningsriktlinjer antogs. Fullständigt protokoll från årsstämman finns på omsystembolaget.se.

Årsstämman 2025 äger rum den 24 april i Stockholm.

Styrelsen

Systembolagets styrelse ansvarar för företagets organisation och förvaltningen av dess angelägenheter. I statens ägarpolicy anges att styrelsen ansvarar för att bolagen sköts föredömligt inom de ramar som lagstiftningen, företagets bolagsordning, ägarens anvisningar och statens ägarpolicy ger. En del i styrelsens arbete med att säkerställa att Systembolagets verksamhet har offentligt förtroende är att fastställa relevanta policydokument och att årligen utvärdera gällande policyer, vilka offentliggörs på Systembolagets webbplats.

Styrelsen är skyldig att på bästa sätt förvalta bolagets kapital samt säkerställa att bolagets uppdrag utförs väl och att verksamheten bedrivs på ett sätt som gynnar en hållbar utveckling, såväl ekonomiskt som socialt och miljömässigt.

Tillsättning av styrelse

Styrelsens tillsättning följer den nomineringsprocess och de principer som beskrivs i statens ägarpolicy och koordineras av finansdepartementet. Kompetensbehovet analyseras utifrån Systembolagets verksamhet, situation och framtida utmaningar, styrelsens sammansättning samt genomförda styrelseutvärderingar.

Av statens ägarpolicy, som även utgör den mångfaldspolicy som tillämpas i fråga om styrelsen, framgår att urvalet av ledamöter görs utifrån en bred rekryteringsbas i syfte att ta till vara kompetensen hos såväl kvinnor och män, som hos personer med olika bakgrund och erfarenheter.

Inför årsstämman i april 2024 lämnade ägaren motive-ring till förslaget till val av styrelse. De föreslagna styrelseledamöterna bedömdes ha för bolagets verksamhet, utvecklingsskede och förhållanden i övrigt relevant kompetens, erfarenhet och bakgrund. Styrelsen som helhet har en mångsidighet, bredd och könsfördelning som speglar kraven i statens ägarpolicy.

Mer detaljerad information om nominering av styrelse framgår av statens ägarpolicy.

Styrelsens sammansättning

Enligt bolagsordningen ska Systembolagets styrelse bestå av lägst sex och högst tio ordinarie ledamöter som utses av bolagsstämman. Dessutom har arbetstagarorganisationerna rätt att utse ledamöter till styrelsen. Systembolagets styrelse består av tio stämموvalda styrelseledamöter. Av dessa ledamöter är sex kvinnor och fyra män. Därutöver ingår två arbetstagarrepresentanter med två suppleanter i styrelsen. Dessa har

Principer för bolagsstyrning

Systembolagets bolagsstyrning bedrivs främst utifrån:

- aktiebolagslagen
- annan tillämplig svensk lagstiftning
- svensk kod för bolagsstyrning (Koden)
- statens ägarpolicy, vilken även inkluderar principer för bolagsstyrning, principer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare samt principer för extern rapportering
- avtalet mellan Systembolaget och staten
- statens ägaranvisning för Systembolaget (ägaranvisningen)

- ekonomiska mål
- bolagsordningen
- styrelsens och styrelseutskottens arbetsordningar
- VD-instruktionen
- interna styrdokument

För ytterligare information: [Läs mer](#)

utsetts av arbetstagarorganisationerna. Av arbetstagarrepresentanterna är två kvinnor och två män. Ingen av styrelsens ledamöter ingår i företagsledningen. Information om styrelseledamöterna finns på sidorna 70-72.

Systembolagets VD och verksamhetsområdeschefen för Affärssupport deltar vid styrelsens sammanträden. Systembolagets verksamhetsområdeschef för Hållbarhet & Kommunikation är sekreterare i styrelsen. Övrig företagsledning deltar vid behov.

Styrelseordföranden leder styrelsens arbete och bevakar att styrelsen fullgör sina uppgifter både i enlighet med aktiebolagslagen och i enlighet med Kodens. Styrelseordföranden samråder fortlöpande med VD i strategiska frågor och ansvarar för kontakter med ägaren i ägarrelaterade frågor. Ordföranden har även ytterligare uppgifter som anges i styrelsens arbetsordning.

Styrelsens arbete

I styrelsens arbetsordning anges hur arbetet ska fördelas mellan Systembolagets styrelse, ägare, utskott och VD. Arbetsordningen ses över årligen och en ny version fastställdes vid det konstituerande styrelsesammanträdet i april 2024. Enligt arbetsordningen ska styrelsen i regel hålla minst fem ordinarie styrelsemöten per verksamhetsår utöver det konstituerande styrelsemötet.

Strukturen för styrelsens arbete anges i styrelsens arbetsplan, vilken fastställs årligen. Arbetsplanen utgör grunden för planeringen av styrelsens arbete och anger vid vilken tidpunkt under verksamhetsåret som särskilda ansvarsområden ska behandlas av styrelsen. Styrelsen ska värna och främja en god bolagskultur. Undvikande av intressekonflikter i styrelsen regleras av styrelsens arbetsordning och av aktiebolagslagen

Avvikelser från koden

Systembolaget tillämpar Svensk kod för bolagsstyrning med följande avvikelser:

Kodregel	Avvikelse	Förklaring/kommentar
1.1 Publicering av information om aktieägares initiativrätt	Publiceras ej	Regelns syfte är att ge aktieägarna möjlighet att i god tid förbereda sig inför årsstämman och få ärende upptaget i kallelsen till årsstämman. I statligt helägda bolag saknas skäl att följa denna kodregel.
2. Bolaget ska ha en valberedning som representerar bolagets aktieägare vid val och arvodering av styrelse och revisor	Valberedning finns ej inrättad	Nomineringsprocessen för styrelse och revisorer i statligt ägda bolag sker på samma sätt och följer statens ägarpolicy, se beskrivning ovan.

(ABL 8:23). När Systembolaget ställs inför särskilt viktiga avgöranden, till exempel större strategiska förändringar i bolagets verksamhet, ska styrelsen genom ordföranden samordna sin syn med företrädare för ägaren. Det är styrelsens uppgift att identifiera hur hållbarhetsfrågor påverkar bolagets risker och affärsmöjligheter. Systembolagets styrelse ansvarar för att fastställa målen för bolagets hållbarhetsarbete och tillse att målen integreras i bolagets affärsstrategi.

För mer information om Systembolagets hållbarhetsarbete, se sidan 142.

I den strategiska planen fastställer styrelsen en strategisk riktning som är styrande för hur Systembolaget prioriterar sina satsningar, resurser och aktiviteter under den strategiska perioden. Den strategiska planen sträcker sig fyra år framåt i tiden och revideras vart tredje år. Den nya strategiska planen som gällt under 2024 antogs av styrelsen i

augusti 2023 och gäller för åren 2024-2027.

Under 2024 hölls åtta styrelsesammanträden. Styrelsen genomförde löpande uppföljningar av den ekonomiska utvecklingen i företaget, samt av de sociala och miljömässiga aspekter som förekommer i verksamheten. Uppföljningen av verksamheten skedde bland annat genom redovisning av strategiska nyckeltal, uppföljning av strategiska mål för hållbart värdeskapande och ägarens uppdragsmål samt andra aktuella frågor. I mars 2024 träffade styrelsen företagets revisorer utan företagsledningen i enlighet med Kodens krav. Sammantaget gav detta styrelsen möjlighet att löpande bedöma verksamhetens resultat, även inom hållbart värdeskapande. Utöver den löpande verksamhetsuppföljningen arbetade styrelsen bland annat med frågor rörande ansvarsredovisningen, etableringsplan, översyn av policyer, Alkoholforskningsrådet, strategisk plan 2024-2027, frågor rörande e-handel, nya mål och strategiska

nyckeltal inom området folkhälsa, nya strategiska mål för hållbart värdeskapande samt ledarutveckling, ledarförsörjning och ersättarplanering.

Arvoden till styrelse- och utskottsledamöter

Styrelseledamöternas arvoden och arvoden för ledamöterna i de särskilt inrättade styrelseutskotten bestäms av bolagsstämman. Arvodena ska enligt statens ägarpolicy vara konkurrenskraftiga men inte marknadsledande.

Utvärdering av styrelsen

Enligt Koden, statens ägarpolicy och arbetsordningen för styrelsen ska styrelsen årligen göra en utvärdering av styrelsens arbete genom en systematisk och strukturerad process. Utvärderingen behandlar såväl processerna för styrelsearbetet som styrelsens egna prestationer, däribland hur styrelsen hanterar relevanta ekonomiska, miljömässiga och sociala ärenden.

Årets styrelseutvärdering utfördes genom en enkät som besvarades av styrelseledamöterna och arbetet leddes av styrelseordföranden. Enkäten innehöll bland annat frågor om arbetsklimat, samarbete, kompetens, integritet, styrelsearbetet, styrelsedokumentation och ordförandens roll. Därutöver kompletterades utvärderingen av de samtal som styrelsens ledamöter genomför i samband med styrelsemötena. Resultatet av styrelseutvärderingen har redovisats och diskuterats på ett styrelsemöte i november 2024. Sammanfattningsvis visade utvärderingen att styrelsens arbete i allt väsentligt fungerar mycket väl men att det fortsatt finns utrymme för förbättringar.

I enlighet med statens ägarpolicy informerade styrelseordföranden Regeringskansliet i december om utvärderingens resultat. I Regeringskansliets arbete med nomineringsprocessen görs dessutom löpande utvärderingar av de statliga bolagens styrelser.

Styrelsens utskott

Styrelsen har inrättat tre utskott och har fastställt arbetsordningar för dessa. Styrelsen har vid det konstituerande styrelsemötet till varje utskott utsett ett antal stämموvalda styrelseledamöter, varav en ordförande. Även en arbetstagarrepresentant har utsetts till ledamot av etik- och hållbarhetsutskottet. Ingen av ledamöterna i utskotten ingår i företagsledningen. Information om utskottens sammansättning samt antal möten och ledamöternas närvaro på mötena finns på sidan 67.

De frågor som utskotten behandlar protokollförs och utskottens respektive ordförande rapporterar om utskottens arbete till styrelsen vid nästa ordinarie styrelsemöte.

Revisionsutskott

Styrelsen har dels delegerat till revisionsutskottet att med beslutanderätt behandla vissa frågor, dels uppdragit åt utskottet att i övrigt bereda och övervaka frågor om Systembolagets finansiella rapportering och effektiviteten i bolagets interna kontroll, interna och externa revision och riskhantering. Frågor som styrelsen delegerat med beslutanderätt till revisionsutskottet är att årligen fastställa inriktningen för den interna revisionens arbete, besluta om väsentliga hållbarhetsområden att rapportera i ansvarsredovisningen samt GRI-upplysningar och nyckeltal kopplat till dessa hållbarhetsområden, besluta om vilka andra tjänster än revision som Systembolaget får upphandla från Systembolagets revisorer, fastställa transparensredovisningen, utvärdera och fastställa Systembolagets placeringsreglemente samt följa upp investeringar som styrelsen beslutat om och de större initiativen i verksamhetsplanen.

Utskottet har också till uppgift att hålla sig informerad om revisionen av årsredovisningen, samt att granska och övervaka revisorns arbetsinsats, opartiskhet och

självständighet och då särskilt uppmärksamma om revisorn tillhandahåller företaget andra tjänster än revisionstjänster.

Ersättningsutskott

Ersättningsutskottet har till uppgift att bereda frågor om ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare. Utskottet får inom ramen för de ersättningsriktlinjer som årsstämman fastställt självständigt förhandla med VD och vice VD om ersättning och övriga anställningsvillkor. Beslut om ersättning och övriga anställningsvillkor för VD och vice VD fattas dock av styrelsen.

Ersättningsutskottet äger även självständig rätt att tillsammans med VD rekrytera och förhandla om ersättning och övriga anställningsvillkor för andra ledande befattningshavare än VD och vice VD. Beslut om anställningsavtal för ledande befattningshavare (undantaget VD och vice VD för vilken styrelsen fattar beslut) fattas slutligen av ersättningsutskottet.

Etik- och hållbarhetsutskott

Etik- och hållbarhetsutskottet har till uppgift att bereda och bevaka frågor som berör Systembolagets hållbarhetsarbete och arbete med compliance och etik. Utskottets huvudsakliga arbetsuppgift är att utgöra beredningsorgan och utskottet har ingen egen beslutanderätt. I utskottets uppgifter ingår bland annat att bereda och följa upp frågor rörande Systembolagets strategiska mål för hållbart värdeskapande, identifiera hur hållbarhetsfrågor påverkar bolagets risker och affärsmöjligheter, bereda väsentlighetsanalys och GRI-upplysningar, bereda frågor rörande Systembolagets Alkoholforskningsråd samt uppföljning av compliancearbetet och IQ:s arbete.

Närvaro styrelsemöten och utskottsmöten 2024

Namn	Styrelsen	Närvaro	Revisionsutskott	Närvaro	Etik- och hållbarhetsutskott	Närvaro	Ersättningsutskott	Närvaro
Göran Hågglund	Ordförande	8/8	-	-	-	-	Ordförande	3/3
Viveca Bergstedt Sten	Ledamot	6/8	Ordförande/Ledamot	5/6	-	-	-	-
Anders Ehrling	Ledamot	7/8	Ledamot	6/6	-	-	-	-
Ulrika Eriksson	Ledamot	8/8	-	-	Ordförande	3/3	-	-
Frida Johansson Metso	Ledamot	8/8	-	-	Ledamot	3/3	-	-
Anna Bäck	Ledamot	8/8	-	-	Ledamot	3/3	-	-
Katarina Areskoug Mascarenhas	Ledamot	7/8	-	-	-	-	-	-
Leif Ljungqvist	Ledamot	7/8	Ledamot	6/6	-	-	-	-
Håkan Åkerström	Ledamot	8/8	-	-	-	-	Ledamot	3/3
Pernilla Walfridsson	Ledamot	8/8	Ledamot/Ordförande	6/6	-	-	-	-
Robert Adrell	Arbetstagarrepresentant	8/8	-	-	-	-	-	-
Andreas Bengtsson	Arbetstagarrepresentant	7/8	-	-	Arbetstagarrepresentant	3/3	-	-
Maria Hagström ¹	Arbetstagarrepresentant	6/8	-	-	-	-	-	-
Malin Ljungstedt ¹	Arbetstagarrepresentant	8/8	-	-	-	-	-	-

¹ Suppleant

Ann Carlsson Meyer

verkställande direktör

Ann Carlsson Meyer tillträdde som verkställande direktör för Systembolaget i januari 2022. Ann Carlsson Meyer kommer närmast från Apoteket AB som VD och har innan dess haft olika uppdrag inom ICA-koncernen.

Född: 1966

Övriga uppdrag: Styrelseledamot i Oriola Oy, Svensk Handel, Svenskt Näringsliv och SNS.

Huvudsaklig utbildning: Kandidatprogrammet personalarbete och organisation, Stockholms universitet, Babson Graduate School of Business, CC Retailing Research Councils, Program in Resilience Thinking, Stockholms universitet.

Oberoende: Ann Carlsson Meyer och hennes närstående saknar väsentlig aktiepost och delägarskap i bolag som Systembolaget har betydande affärsförbindelser med.

Verkställande direktör och andra ledande befattningshavare

Systembolagets VD ansvarar för den löpande förvaltningen av företaget och leder verksamheten enligt aktiebolagslagen, andra lagar och förordningar, ägarpolicyn och ägaranvisningen, Koden, bolagsordningen samt de ramar som styrelsen har satt bland annat i VD-instruktionen. VD tar, i samråd med styrelseordföranden, fram information och dokumentation som underlag för styrelsens arbete med syftet att styrelsen ska kunna fatta väl underbyggda beslut, samt rapporterar till styrelsen om företagets utveckling.

Systembolagets företagsledning består av sju personer, varav tre är kvinnor och fyra män. Företagsledningen sammanträder varannan vecka och arbetet leds av VD, som i samråd med företagsledningen fattar beslut avseende den löpande verksamheten.

VD:s och företagsledningens beslut utgår från styrelsens beslutade riktlinjer och anvisningar. På grundval av dessa upprättar VD och företagsledning bland annat underlag för övriga chefer inom Systembolaget. Dessa underlag anger ramarna för den löpande verksamheten och har formen av interna styrdokument som interna regler samt process-, operativ-, styrnings- och informationsmodeller. Mer information om företagsledningen finns på sidorna 73-74.

Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare

Systembolaget följer såväl de riktlinjer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare som bolaget antagit på årsstämman som regeringens principer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare i bolag med statligt ägande. Systembolaget följer också Kodens principer för fastställande av ersättning till ledande befattningshavare genom att beslut om sådana ersättningar fastställts

genom formaliserade och transparenta processer. Se not 8 i den finansiella rapporteringen för fullständig information om riktlinjer och ersättningar samt Systembolagets ersättningsrapport.

Extern revision

En extern revisor ska enligt aktiebolagslagen granska Systembolagets årsredovisning och bokföring samt styrelsens och VD:s förvaltning. Revisorn arbetar på uppdrag av, och rapporterar till, bolagsstämman och får inte låta sig styras av bolagsledningen eller styrelsen.

På årsstämman utsågs revisionsbolaget Deloitte AB, med auktoriserade revisorn Anneli Pihl som huvudansvarig revisor, att vara revisorer i Systembolaget för tiden till och med årsstämman 2025. Det beslutades också på årsstämman att ersättning ska utgå till Deloitte AB enligt godkänd räkning.

På årsstämman anmäldes att riksdagsstyrelsen, enligt beslut den 10 april 2024, utsett tre lekmannarevisorer och tre suppleanter för tiden fram till årsstämman 2025. De lekmannarevisorer som utsågs på årsstämman var Karin Sundin, Eric Palmqvist och Mats Green samt suppleanterna Pontus Andersson, André Nilsson och Peder Björk.

Intern kontroll

Styrelsen ansvarar enligt aktiebolagslagen och Koden för att bolaget har en god intern kontroll i bolaget och formaliserade rutiner som säkerställer att fastlagda principer för finansiell rapportering och intern kontroll efterlevs. Ansvarvaret innefattar även att bolagets finansiella rapportering är upprättad i enlighet med tillämplig lag, tillämpliga redovisningsstandarder samt övriga externa krav. Här beskrivs de viktigaste inslagen i bolagets system för intern kontroll och riskhantering i samband med den finansiella rapporteringen.

Kontrollmiljö

Basen för den interna kontrollen utgörs av kontrollmiljön med organisation, beslutsvägar, befogenheter och ansvar. Kontrollmiljön är dokumenterad och kommunicerad i styrande dokument såsom policyer, interna regler, arbetsrutiner och manualer samt den värdegrund som styrelse och företagsledning kommunicerar och verkar utifrån. Systembolaget har interna funktioner för risk control, säkerhet och compliance. Internrevision utförs av ett externt företag.

Styrelsen har utsett revisionsutskottet att bereda frågor kring intern kontroll, riskbedömning, revision och finansiell rapportering. Exempel på styrande dokument är arbetsordningar för styrelsen inklusive utskotten, instruktion för VD och Ekonomiska befogenheter för medarbetare i företaget.

Riskbedömning

Systembolaget genomför två gånger per år en företagsövergripande riskanalys. Riskanalysens processteg är: identifiera, värdera, besluta om prioritering, hantera och följa upp risker. Riskerna identifieras och värderas av chefer och nyckelpersoner i verksamheten samt av företagsledningen. Riskanalysen bereds och beslutas i riskkommitté, företagsledning och styrelsens revisionsutskott. Styrelsen fastställer förslag till uppföljning och de högst prioriterade riskerna tilldelas sedan verksamhetsansvariga för att hanteras och följs upp av företagsledning och styrelsens revisionsutskott.

Finansiell riskanalys genomförs vartannat år. I den bedöms varje post i balans- och resultaträkningen utifrån specifika kriterier: materialitet, komplexitet i värderingen, felhistorik samt bedrägeririsk.

Bedömning av risk för felaktigheter i den finansiella rapporteringen utförs även löpande i den dagliga verksamheten, genom de kontrollaktiviteter som genomförs. För mer information om Systembolagets riskhantering, se sidorna 59-62.

Kontrollaktiviteter

Kontrollaktiviteterna är utformade för att förebygga, upptäcka och korrigera felaktigheter i den finansiella rapporteringen. Exempelvis kontrolleras Systembolagets stora resultatpåverkande och likvida transaktioner dagligen. Business Control följer tillsammans med verksamhetsansvariga upp hur Systembolagets verksamhet utvecklas i förhållande till verksamhetsplan, prognos och fastlagda mål.

Styrelsen får resultat- och nyckeltalsuppföljning löpande under året. Vissa fördjupningsområden presenteras också för styrelsen, såsom indikatorer, nyckeltal och projekt. Ett antal gånger per år genomförs dialog med ägaren om hur Systembolaget uppfyller sitt uppdrag.

De prioriterade företagsövergripande riskerna ligger till grund för internrevisionsplanen. Internrevisionen är oberoende och genomförs av ett externt företag. Utöver års- och hållbarhetsredovisningen är en av delårsrapporterna granskad av bolagets revisorer, vars granskningsarbete avrapporteras till revisionsutskottet.

Information och kommunikation

Systembolagets internkommunikationsprocess säkerställer att information sprids på ett strukturerat sätt inom hela organisationen. Exempelvis finns styrande dokument såsom policyer, interna regler, arbetsrutiner och manualer tillgängliga på Systembolagets intranät. Arbetsrutiner förmedlas även via utbildningar till medarbetarna.

Systembolagets externa rapportering; delårsrapporter, bokslutskommuniké och ansvarsredovisning publiceras på omsystembolaget.se.

Uppföljning

Företagsledningen och styrelsen tar löpande del av den finansiella rapporteringen för att följa hur verksamheten utvecklas i förhållande till verksamhetsplan, prognos och fastställda mål. Styrelsens revisionsutskott tar dessutom löpande del av resultatet av genomförd extern- och internrevision samt verksamhetens åtgärder för riskhantering. Det är ordförande i styrelsens revisionsutskott som avrapporterar till styrelsen gällande väsentliga områden.

Styrelse

Göran Hägglund
Ordförande

Född: 1959
Huvudsaklig utbildning: Gymnasieutbildning och företags- och branschutbildning inom försäkring och finansiella tjänster.
Övriga uppdrag: Styrelseledamot för Ellevio AB, ordförande för Cancerfonden samt ordförande Nämnden för statligt tandvårdsstöd.
Invald: 2020
Tidigare uppdrag: Ordförande för Samtrafiken i Sverige AB 2018-2024. Ordförande för Pensionsmyndigheten 2016-2018. Partiledare 2004-2015. Socialminister 2006-2014. Riksdagsledamot 1991-2015.

Viveca Bergstedt Sten
Född: 1959

Huvudsaklig utbildning: Jur. Kand. Stockholms universitet och civilekonom Handelshögskolan i Stockholm.
Övriga uppdrag: Författare och föreläsare. Styrelseledamot 1,6 Miljonersklubben och Vogue Scandinavia/Four North.
Invald: 2014
Tidigare uppdrag: Chefsjurist och Corporate Secretary PostNord AB, Posten AB, chefsjurist LetsBuyit.com, chefsjurist Amadeus Scandinavia. Ledamot Svensk Kassaservice AB och Strålfors AB och Post Danmark. Ledamot av Svenskt Näringslivs Juridiska Referensgrupp.

Anders Ehrling

Född: 1959
Huvudsaklig utbildning: Civilekonom Handelshögskolan i Stockholm.
Övriga uppdrag: Styrelseordförande i Nordrest Holding AB (publ), Keolis Sverige AB samt ordförande Brödernas restaurangkedja. Styrelseledamot i Luftfartsverket.
Invald: 2019
Tidigare uppdrag: 23 år inom SAS varav de sista fem åren som VD SAS Sverige, Koncernchef Scandic Hotels AB och BRA Sverige AB. Styrelsen för Coor Service Management, Parks & Resorts Scandinavia AB, Trygg Hansa, Swedavia, Nordic Cinema Group, A-Katsastus OY, Unlimited Travel Group, Helsa Vårdutveckling AB, Åre Destination och Svenskt Näringsliv.

Ulrika Eriksson

Född: 1969
Huvudsaklig utbildning: Civilekonom Handelshögskolan i Stockholm, IFL Företagsledarprogrammet.
Övriga uppdrag: Styrelseledamot Kronans Apotek och Allevi AB.
Invald: 2019
Tidigare uppdrag: Affärsområdeschef/VD Attendo Skandinavien, VD KungSängen Group AB, vice VD/Försäljningsdirektör Apoteket AB, vice VD AB Svenska Pressbyrå, styrelseledamot i Vårdföretagarna, Bong AB och Pro Pac International AB.

Frida Johansson Metso

Född: 1984
Huvudsaklig utbildning: Legitimerad psykolog vid Uppsala universitet.
Övriga uppdrag: Samordnare för Röda Korsets kompetenscenter för tortyr- och krigsskaderehabilitering.
Invald: 2016
Tidigare uppdrag: Tidigare psykolog Transkulturellt Centrum i Region Stockholm. Psykolog och Biträdande verksamhetschef Röda Korsets center för torterade flyktingar, ledamot i Liberalernas partistyrelse, ledamot i Stockholms kommunfullmäktige, Stockholms socialnämnd samt miljö- och hälsoskyddsnämnd samt ordförande i Liberalernas ungdomsförbund.

Styrelse, fortsättning

Leif Ljungqvist

Född: 1971
Huvudsaklig utbildning: Ekonomlinjen, Stockholms Universitet.
Övriga uppdrag: Kansliråd/ Investment director Finansdepartementet. Styrelseledamot Teracom Group AB, Green Cargo AB.
Invald: 2023
Tidigare uppdrag: Styrelseledamot bland annat Sveaskog AB, AB Svenska Spel, Samhall AB, Apoteket AB, Akademiska Hus AB, AB Svensk Bilprovning. Aktieanalytiker 1998–2006.

Anna Bäck

Född: 1972
Huvudsaklig utbildning: Civilingenjör Industriell Ekonomi från Linköpings Tekniska Högskola, Executive MBA från Handelshögskolan i Stockholm.
Övriga uppdrag: Styrelseordförande i Tradera och Precis Digital. Styrelseledamot i Nordnet AB, Permobil AB, Viaplay Group AB (publ), Svenska Skidskytteförbundet, FK Bromma, Alvik Basket samt i en rad mindre bolag varav två är i egen ägo och ett par hör till Permobil.
Invald: 2023
Tidigare uppdrag: CTO Glocalnet AB. VD Kivra AB, styrelseledamot Kivra Oy, Kivra Sverige AB, Kivra Global IP, Associate Partner McKinsey & Company, Styrelseledamot Teleopti AB.

Håkan Åkerström

Född: 1968
Huvudsaklig utbildning: Civilingenjör Industriell Ekonomi från Linköpings Universitet.
Övriga uppdrag: VD Bergendahl Home, styrelseledamot i Sabis, styrelseordförande Tendmill.
Invald: 2023
Tidigare uppdrag: VD Bergendahls Food, VD Martin & Servera, VD Dagab.

Pernilla Walfridsson

Född: 1973
Huvudsaklig utbildning: Masterexamen i företags ekonomi vid Växjö Universitet.
Övriga uppdrag: CFO i Clas Ohlson AB (publ). Styrelseledamot i flera av Clas Ohlsons AB (publ)s dotterföretag. Styrelseledamot CTEK AB (publ) samt Nimlas Group AB.
Invald: 2023
Tidigare uppdrag: CFO i Nobina AB (publ), CFO för Byggmax Group AB (publ), styrelseledamot i flera av Nobina AB:s och Byggmax Group ABs dotterföretag. Styrelseledamot i NetOnNet AB, Sortera Holding AB, Sortera Group AB och Ahlström-Munksjö Oyj.

Katarina Areskoug
Mascarenhas

Född: 1965
Huvudsaklig utbildning: Internationella ekonomlinjen från Lunds universitet. Master of International Management från Thunderbird, Phoenix, Arizona.
Övriga uppdrag: Styrelseordförande Centrum för Europaforskning, Lunds univ, Styrelseledamot SIDA, expert i svenska AI-kommissionen samt ledamot i den Nordisk-Baltiska Högnivågruppen för Ukraina. Grundare rådgivningsbyrå ImpactEurope AB.
Invald: 2023
Tidigare uppdrag: Tjänsteman i UD och EU-kommissionen, statssekreterare för EU och internationella frågor hos statsminister Fredrik Reinfeldt 2010-2014, Chef för EU-kommissionens kontor i Sverige 2015-2020.

Styrelse, arbetstagarrepresentanter

Robert Adrell
Ordinarie

Född: 1964
Huvudsaklig utbildning: Studerat kemi, statsvetenskap, historia och ekonomisk historia vid Göteborgs universitet.
Övriga uppdrag: Anställd försäljare och dryckesprovningshandledare sedan 1987, Ordförande Föreningsstyrelsen Systembolagets Personalförening/Unionen.
Utsedd: 2018

Andreas Bengtsson
Ordinarie

Född: 1973
Huvudsaklig utbildning: Gymnasielärare samhällskunskap och engelska. Arbetsrättsutbildning på Stockholm Universitet och CSR-utbildning på Luleå Tekniska Universitet.
Övriga uppdrag: Vice ordförande & internationell sekreterare SPF Unionen, regionordförande Unionen Västerbotten. Central förhandlare för chefer i butik i Norr.
Utsedd: 2022

Malin Ljungstedt
Suppleant

Född: 1968
Huvudsaklig utbildning: Ekonomisk linje, Arbetsrätt TCO Fackliga akademien 15 poäng.
Övriga uppdrag: Försäljare sedan 1998, Ledamot i arbetsmiljökommittén, Ledamot i föreningsstyrelsen/Ekonomiansvarig, Vice ordf/Svealand Försäljare.
Utsedd: 2023

Maria Hagström
Suppleant

Född: 1964
Huvudsaklig utbildning: Sommelier, Beklädnadsteknisk utbildning. Ledarskap och Verksamhetsutveckling.
Övriga uppdrag: Vice ordförande i SPF Unionen, Ledamot i HK-sektionens styrelse.
Utsedd: 2023

Företagsledning

Ann Carlsson Meyer
Verkställande direktör

Född: 1966
Anställd: 2022
Utbildning: Kandidatprogrammet personalarbete och organisation Stockholms universitet. Babson Graduate School of Business, CC Retailing Research Councils, Program in Resilience Thinking Stockholm University.
Tidigare erfarenhet: VD Apoteket AB, uppdrag inom ICA-koncernen, styrelseuppdrag senast. Styrelseledamot i Vattenfall AB.
Övriga uppdrag: Styrelseledamot i Oriola Oy, Svensk Handel, Svenskt Näringsliv, SNS.

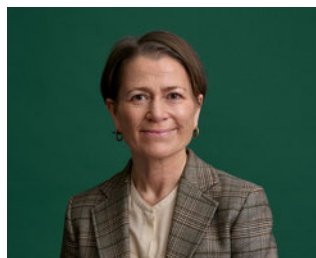
Hans Jungland
Vice verkställande direktör & Försäljning

Född: 1965
Anställd: 2003
Utbildning: Utbildningar på exekutiv nivå.
Tidigare erfarenhet: Avdelningsdirektör för försäljning, tidigare chef för butiksutveckling på Systembolaget, Avdelningschef/kategorichef vid Coop och försäljningschef på Stor & Liten.

Gustav Lovén
Transformation & Digitalisering

Född: 1981
Anställd: 2017
Utbildning: : Civilekonom, Handelshögskolan i Stockholm och studier vid Johnson Graduate School of Management, Cornell University.
Tidigare erfarenhet: Avdelningsdirektör med ansvar för Strategi & Erbjudande på Systembolaget, olika ledarroller inom H&M, globalt och i Asien, samt strategikon-sult på Ericsson och Bain & Company.
Övriga uppdrag: Styrelseledamot IQ-initiativet AB.

Sara Norell Murberger
Sortiment & Varuförsörjning

Född: 1964
Anställd: 2007
Utbildning: Diplomerad sommelier och ledar- och chefsutvecklingsprogram inkl. Hotel Management Program Cornell University, Handelshögskolan Executive Education samt Programme in Resilience Thinking vid Stockholms universitet.
Tidigare erfarenhet: Avdelningsdirektör för Sortiment och Inköp på Systembolaget, affärsområdeschef på Arvid Nordquist HAB samt Food & Beverage Manager på hotellkedjan SAS Radisson.
Övriga uppdrag: Styrelseledamot Amfori.

Företagsledning, fortsättning

Merlin Poljak
Affärssupport

Född: 1966
Anställd: 2022
Utbildning: Civilekonom från Örebro universitet.
Tidigare erfarenhet: CFO på ICA Sverige och Rimi Baltic, olika ledande befattningar inom Electroluxkoncernen.
Övriga uppdrag: Styrelseledamot i Returpack Svenska AB.

Malin Sandquist
Hållbarhet &
Kommunikation

Född: 1972
Anställd: 2012
Utbildning: Jur. Kand. vid Uppsala universitet, Novare Management Program, Foundations for Business Leadership vid IMD, Executive Programme in Resilience Thinking vid Stockholms universitet.
Tidigare erfarenhet: Avdelningsdirektör Bolag & Samhälle på Systembolaget, chefsjurist på Systembolaget, advokat och delägare på Advokatfirman Hammarskiöld & Co.
Övriga uppdrag: Styrelseordförande IQ-initiativet AB samt styrelseledamot APL AB, styrelse-suppleant Styrelsekraft.

Mattias Segelmark
Medarbetare &
Organisation

Född: 1972
Anställd: 2023
Utbildning: Examen Personal, Arbete och Organisationsprogrammet från Stockholms universitet, legitimerad sjuksköterska och steg 1 utbildad psykoterapeut med inriktning KBT/ACT.
Tidigare erfarenhet: Innehaft ledande HR- samt kommersiella roller i över 20 år på företag som SAS, Mobiloperatören 3, Swedbank, GANT och Akademikliniken.

Flerårsöversikt koncern*

Resultat (MSEK)	2024	2023	2022	2021
Nettoomsättning (inklusive alkoholskatt)	39 407	38 174	37 182	38 120
Nettoomsättning (exklusive alkoholskatt)	24 448	23 957	23 284	23 672
Bruttoresultat	4 825	4 765	4 700	4 752
Rörelseresultat	338	418	349	442
Finansnetto	81	132	-101	-17
Resultat före skatt	419	551	248	425
Årets resultat	331	434	192	338
Finansiell ställning (MSEK)	2024	2023	2022	2021
Anläggningstillgångar ¹	6 445	6 066	6 217	7 755
Omsättningstillgångar ¹	4 514	4 712	4 088	4 545
Eget kapital	1 879	1 844	1 668	1 611
Skulder	9 842	9 745	9 460	10 689
Balansomslutning	11 721	11 589	11 128	12 300
Kassaflöden (MSEK)	2024	2023	2022	2021
Kassaflöde från den löpande verksamheten	1 303	1 367	98	2 072
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-261	-113	347	-392
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-962	-846	-903	-979
Årets kassaflöde	80	408	-457	701
Alternativa nyckeltal	2024	2023	2022	2021
Avkastning på eget kapital, %	17,7	24,7	11,7	20,9
Soliditet, %	16,0	15,9	15,0	13,2
Bruttomarginal, %	12,2	12,5	12,6	12,5
Rörelsemarginal inklusive alkoholskatt %	0,9	1,1	0,9	1,2
Övriga nyckeltal	2024	2023	2022	2021
Årsarbetare ²	3 717	3 743	3 903	4 042

* Siffror för koncernen finns sedan 2021 till följd av IFRS-övergång 2022.

¹ Uppdaterad från tidigare rapporterad år 2022 belopp 7 040, år 2023 belopp 6 907. Omsättningstillgångar 2023 rapporterad 4 682.

² Ny mätmetod från och med 2023 vilket påverkar jämförbarheten mellan åren.

Flerårsöversikt moderbolag

Resultat (MSEK)	2024	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning (inklusive alkoholskatt)	39 407	38 174	37 182	38 120	36 737
Nettoomsättning (exklusive alkoholskatt)	24 448	23 957	23 284	23 672	22 605
Bruttoresultat	4 825	4 765	4 700	4 752	4 676
Rörelseresultat	270	313	257	428	542
Finansnetto	182	202	-51	36	30
Resultat före skatt	452	514	206	464	597
Årets resultat	362	409	158	376	471
Finansiell ställning (MSEK)	2024	2023	2022	2021	2020
Anläggningstillgångar	2 817	2 348	2 588	3 251	3 224
Omsättningstillgångar	4 659	4 862	4 096	4 552	3 591
Eget kapital	1 765	1 812	1 561	1 779	1 794
Skulder	5 612	5 275	4 992	5 895	4 904
Balansomslutning	7 515	7 210	6 684	7 803	6 815
Kassaflöden (MSEK)	2024	2023	2022	2021	2020
Kassaflöde från den löpande verksamheten	726	659	-445	1 546	674
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-238	-92	364	-374	24
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-409	-158	-376	-471	-223
Årets kassaflöde	79	409	-457	701	475

Flerårsöversikt moderbolag

Resultat, strategiska nyckeltal (MSEK)	2024	2023	2022	2021	2020
Nöjd Kund Index (NKI) ¹	80,3	80,3	80,7	80,7	81,9
Opinionsindex (OPI), % ²	68,0	66,5	72,9	75,2	76,0
Ålderskontroll, %	97,5	97,5	97,0	96,5	95,3
Total sjukfrånvaro, %	6,1	6,0	6,2	5,6	5,4
Klimatavtryck CO ₂ e ³	726 336	-	-	-	-
Kostnadseffektivitet, % ²	18,4	18,1	2,5	2,3	2,3
Alkoholindex	59,2	59,5	60,0	61,1	63,4
Totalkonsumtion, liter ren alkohol per invånare från 15 år och äldre ⁴	-	8,6	8,8	8,7	8,5
Resultat, alternativa nyckeltal	2024	2023	2022	2021	2020
Avkastning på eget kapital, %	20,2	24,3	9,5	21,1	27,9
Soliditet, %	23,5	25,1	23,4	22,6	26,3
Bruttomarginal, %	12,2	12,5	12,6	12,5	12,7
Rörelsemarginal inklusive alkoholskatt, %	0,7	0,8	0,7	1,1	1,5
Lageromsättningshastighet, ggr	24,9	22,6	23,0	24,3	24,6
Resultat, övriga nyckeltal	2024	2023	2022	2021	2020
Årsarbetare ⁵	3 709	3 736	3 896	4 035	3 884

1 Ny mätmetod från och med 2020 vilket påverkar jämförbarheten mellan åren.

2 Ny mätmetod från och med 2023 vilket påverkar jämförbarheten mellan åren.

3 Nytt nyckeltal för 2024. Redovisas årsvis. Klimatavtryck innefattar scope 1,2,3. Basår 2019 742 843 (CO₂e).

4 Redovisas med ett års eftersläpning.

5 Ny mätmetod från och med 2023 vilket påverkar jämförbarheten mellan åren.

Koncernens resultaträkning

Koncernens resultaträkning (MSEK)	Not	2024	2023
Nettoomsättning	4, 5	39 407	38 174
Kostnad för sålda varor		-34 582	-33 409
Bruttoresultat		4 825	4 765
Försäljningskostnader	6, 7, 8	-3 804	-3 691
Administrationskostnader	6, 7, 8	-744	-663
Övriga rörelseintäkter	9	64	9
Övriga rörelsekostnader		-3	-2
Rörelseresultat		338	418
Finansiella intäkter	10	281	291
Finansiella kostnader	10	-200	-159
Finansiella poster		81	132
Resultat före skatt		419	551
Inkomstskatt	11	-88	-116
Årets resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare		331	434
Genomsnittligt antal aktier		360 000	360 000
Resultat per aktie före och efter utspädning, SEK*	30	919	1 205

*Tidigare på Moderbolagets resultat. Nu på koncernens.

Koncernens rapport över totalresultat

Koncernens resultaträkning (MSEK)	Not	2024	2023
Årets resultat		331	434
Övrigt totalresultat			
<i>Poster som inte ska omklassificeras till resultaträkningen:</i>			
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner		144	-125
Skatt hänförlig till ovanstående omvärdering		-31	25
Övrigt totalresultat för året, efter skatt		113	-100
Summa totalresultat för året hänförligt till moderbolagets aktieägare		444	334

Koncernens balansräkning

Tillgångar

Koncernens balansräkning (MSEK)	Not	2024-12-31	2023-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar			
Balanserade utvecklingsutgifter	14	36	50
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	15	69	71
Inventarier och installationer	15	263	310
Pågående nyanläggningar	15	23	28
Nyttjanderätter	16	3 605	3 737
Summa immateriella och materiella anläggningstillgångar		3 996	4 196
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	17	2 448	1 870
Andra långfristiga fordringar	17	1	1
Summa finansiella anläggningstillgångar		2 449	1 871
Summa anläggningstillgångar		6 445	6 066
Uppskjutna skattefordringar			
	11	762	811
Omsättningstillgångar			
Varulager	18	1 414	1 366
Kundfordringar		15	11
Aktuell skattefordran		5	36
Övriga fordringar		12	13
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	19	83	59
Kortfristiga placeringar	17	326	647
Kassa och bank	22	2 659	2 581
Summa omsättningstillgångar		4 514	4 712
Summa tillgångar		11 721	11 589

Eget kapital och skulder

Koncernens balansräkning (MSEK)	Not	2024-12-31	2023-12-31
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Aktiekapital	20	360	360
Övriga reserver		108	122
Balanserat resultat		1 080	928
Årets resultat		331	434
Summa eget kapital		1 879	1 844
Långfristiga skulder			
Leasingskulder	16	2 917	3 021
Avsättningar till pensioner	23	109	226
Uppskjutna skatteskulder	11	718	745
Summa långfristiga skulder		3 744	3 992
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		4 966	4 500
Leasingskulder	16	634	624
Aktuell skatteskuld		23	2
Övriga skulder	5, 25	222	277
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	26	253	350
Summa kortfristiga skulder		6 098	5 754
Summa eget kapital och skulder		11 721	11 589

Koncernens förändring i eget kapital

Koncernens förändring i eget kapital (MSEK)	Aktiekapital	Övriga reserver	Balanserat resultat inkl. årets resultat	Summa eget kapital i koncernen
Ingående balans 2023-01-01	360	147	1 161	1 688
Fond för utvecklingsutgifter		-25	25	0
Årets resultat			434	434
Övrigt totalresultat				
Poster som inte ska omklassificeras i resultaträkningen:				
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner			-125	-125
Skatt hänförlig till ovanstående omvärdering			25	25
Övrigt totalresultat			-100	-100
Totalresultat			334	334
Utdelning			-158	-158
Eget kapital 2023-12-31	360	122	1 362	1 844

Koncernens förändring i eget kapital

Koncernens förändring i eget kapital (MSEK)	Aktiekapital	Övriga reserver	Balanserat resultat inkl. årets resultat	Summa eget kapital i koncernen
Ingående balans 2024-01-01	360	122	1 362	1 844
Fond för utvecklingsutgifter		-14	14	0
Periodens resultat			331	331
Övrigt totalresultat				
Poster som inte ska omklassificeras i resultaträkningen:				
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner			144	144
Skatt hänförlig till ovanstående omvärdering			-31	-31
Övrigt totalresultat			113	113
Totalresultat			444	444
Transaktioner med aktieägare i deras egenskap av ägare:				
Utdelning			-409	-409
Eget kapital 2024-12-31	360	108	1 411	1 879

Koncernens kassaflödesanalys

Koncernens kassaflödesanalys (MSEK)	Not	2024	2023
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatt		419	551
Varav erlagd ränta		-76	-49*
Varav erhållen ränta		136	121*
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	28	718	632
Betald skatt		-73	-164
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital:			
Förändring av varulager		-48	-45
Förändring av rörelsefordringar		-28	117
Förändring av rörelseskulder		315	276
Kassaflöde från den löpande verksamheten efter förändringar av rörelsekapital		1 303	1 367
Investeringsverksamheten			
Förvärv av immateriella tillgångar		-8	-4
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-79	-116
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		58	-
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-1 201	-714
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		969	721
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-261	-113
Finansieringsverksamheten			
Utbetald utdelning		-409	-158
Amortering av leasingskuld	16, 29	-553	-688
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-962	-846
Årets kassaflöde		80	408
Likvida medel vid årets början		2 581	2 173
Likvida medel vid årets slut		2 659	2 581

* 2023 års siffror avseende ränta IAS19 har justerats netto med 72 MSEK.

Moderbolagets resultaträkning

Moderbolagets resultaträkning (MSEK)	Not	2024	2023
Nettoomsättning	4, 5	39 407	38 174
Kostnad för sålda varor		-34 582	-33 409
Bruttoresultat		4 825	4 765
Försäljningskostnader	6, 7, 8	-3 846	-3 759
Administrationskostnader	6, 7, 8	-771	-700
Övriga rörelseintäkter	9	65	9
Övriga rörelsekostnader		-3	-2
Rörelseresultat		270	313
Finansiella intäkter	10	208	228
Finansiella kostnader	10	-26	-26
Finansiella poster		182	202
Resultat före skatt		452	514
Skatt	11	-90	-105
Årets resultat		362	409

Rapport över totalresultat har inte upprättats då det inte finns några transaktioner som redovisas i övrigt totalresultat.

Moderbolagets balansräkning

Tillgångar

Moderbolagets balansräkning (MSEK)	Not	2024-12-31	2023-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar			
Balanserade utvecklingsutgifter	14	36	50
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader och mark	15	38	39
Inventarier och installationer	15	262	309
Pågående nyanläggningar	15	23	28
Summa immateriella och materiella anläggningstillgångar		359	426
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i koncernbolag	12	0	0
Finansiella fordringar hos koncernbolag	13	9	13
Andra långfristiga värdepappersinnehav	17	2 449	1 870
Andra långfristiga fordringar	17	0	0
Summa finansiella anläggningstillgångar		2 458	1 883
Summa anläggningstillgångar		2 817	2 309
Uppskjutna skattefordringar	11	39	39
Omsättningstillgångar			
Varulager	18	1 414	1 366
Kundfordringar		14	11
Aktuell skattefordran		5	34
Övriga fordringar		11	13
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter, koncernbolag	13, 19	10	9
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	19	220	201
Kortfristiga placeringar	17	326	647
Kassa och bank	22	2 659	2 581
Summa omsättningstillgångar		4 659	4 862
SUMMA TILLGÅNGAR		7 515	7 210

Eget kapital och skulder

Moderbolagets balansräkning (MSEK)	Not	2024-12-31	2023-12-31
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	21		
Bundet eget kapital			
Aktiekapital		360	360
Övriga bundna reserver		108	122
Summa bundet eget kapital		468	482
Fritt eget kapital			
Balanserat resultat		935	921
Årets resultat		362	409
Summa fritt eget kapital		1 297	1 330
Summa eget kapital		1 765	1 812
Avsättningar			
Avsättningar	23, 24	138	123
Summa avsättningar		138	123
Långfristiga skulder			
Långfristiga skulder till koncernbolag	13	129	124
Övriga skulder	26	32	28
Uppskjutna skatteskulder	11	0	0
Summa långfristiga skulder		161	152
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		4 959	4 499
Kortfristiga skulder till koncernbolag	13	0	0
Aktuell skatteskuld		20	0
Övriga skulder	5	220	276
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	26	252	349
Summa kortfristiga skulder		5 451	5 124
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		7 515	7 210

Moderbolagets förändring i eget kapital

Moderbolagets förändring eget kapital (MSEK)	Bundet eget kapital			Fritt eget kapital		Totalt eget kapital i moderbolaget
	Aktiekapital	Reservfond	Fond för utvecklings- utgifter	Balanserat resultat	Årets resultat	
Ingående eget kapital 2023-01-01	360	72	75	896	158	1 561
Fond för utvecklingsutgifter			-25	25		0
Disposition av f.g. års resultat				158	-158	0
Årets resultat					409	409
Utdelning till ägaren				-158		-158
Utgående eget kapital 2023-12-31	360	72	50	921	409	1 812
Ingående eget kapital 2024-01-01	360	72	50	921	409	1 812
Fond för utvecklingsutgifter			-14	14		0
Disposition av f.g. års resultat				409	-409	0
Periodens resultat					362	362
Utdelning till ägaren				-409		-409
Utgående eget kapital 2024-12-31	360	72	36	935	362	1 765

Moderbolagets kassaflödesanalys

Moderbolagets kassaflödesanalys (MSEK)	Not	2024	2023
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatt		452	514
Varav betald ränta		-4	-3
Varav erhållen ränta		136	121
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	28	97	86
Betald skatt		-73	-161
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital:			
Förändring av varulager		-48	-45
Förändring av fordringar		-21	-17
Förändring av skulder		311	276
Förändring av finansiella fordringar/skulder på dotterbolag		9	6
Kassaflöde från den löpande verksamheten efter förändringar av rörelsekapital		726	659
Investeringsverksamheten			
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-8	-4
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-78	-115
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		58	-
Utdelning från dotterbolag		23	19
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-1 201	-714
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		969	721
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-238	-92
Finansieringsverksamheten			
Utdelning till ägaren		-409	-158
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-409	-158
Årets kassaflöde		79	409
Likvida medel vid årets början		2 581	2 173
Likvida medel vid årets slut	22	2 659	2 581

Koncernens noter

Not 1 – Allmän information

Denna koncernredovisning omfattar moderföretaget Systembolaget AB organisationsnummer 556059-9473 samt dess dotterföretag.

Moderbolaget, Systembolaget AB, är ett helägt statligt företag med säte i Stockholm och registrerat i Sverige. Adressen till huvudkontoret är Kungsträdgårdsgatan 14 och postadressen är 103 84 Stockholm. Systembolaget innehar ensamrätt att bedriva detaljhandelsförsäljning av starköl, vin och spritdrycker i Sverige. I två separata, helägda dotterbolag – IQ-initiativet AB och AB K14 Näckströmsgatan, bedriver Systembolaget verksamhet som inte är konkurrensskyddad.

Styrelsen har den 20 mars 2025 godkänt denna koncernredovisning för offentliggörande.

Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i miljontals kronor (MSEK). Uppgift inom parentes avser jämförelseperioden.

Not 2 – Redovisningsprinciper

Noten innehåller en förteckning över de väsentliga redovisningsprinciper som tillämpats när denna koncernredovisning upprättats. Dessa principer har tillämpats konsekvent för alla presenterade år. Koncernredovisningen omfattar Systembolaget AB och dess dotterföretag.

Grund för rapporternas upprättande

Koncernredovisningen för Systembolaget har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen, RFR1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner, samt International Financial Reporting Standards (IFRS) och tolkningar från IFRS Interpretations Committee (IFRS IC) sådana de antagits av EU. Koncernredovisningen har upprättats enligt anskaffningsvärdemetoden, förutom finansiella tillgångar som är värderade till verkligt värde. Pensionstillgångar samt avsättningar till pensioner värderas till nuvärdet av förväntade framtida betalningar.

Att upprätta rapporter i överensstämmelse med IFRS kräver användning av en del viktiga uppskattningar för redovisningsändamål. Vidare krävs att ledningen gör vissa bedömningar vid tillämpningen av koncernens redovisningsprinciper. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse för koncernredovisningen anges i not 3.

Nya och ändrade standarder

Inga nya eller ändrade IFRS-standarder och nya tolkningar som trätt i kraft 1 januari 2024 har haft någon väsentlig påverkan på Systembolagets finansiella rapporter.

Kommande standarder

CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive)

Den 1 juli 2024 trädde det nya regelverket CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) i kraft. Från och med den 1 januari 2025 omfattas Systembolaget av CSRD vilket kommer att påverka dispositionen av Ansvarsredovisningen. CSRD kraven innebär att Systembolaget framöver kommer att inkludera en hållbarhetsredovisning som en integrerad del av förvaltningsberättelsen. Vidare innebär införandet av CSRD att Systembolaget kommer att redovisa i enlighet med EU:s taxonomi för hållbara investeringar.

IFRS 18

IASB har publicerat IFRS 18, en ny standard som ersätter IAS 1, Utformning av finansiella rapporter. IFRS 18 träder i kraft för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2027, men förtidstillämpning är tillåten. Företaget avser dock inte att tillämpa standarden i förtid.

IFRS 18 innebär främst förändringar i kassaflödesanalysen, där utgångspunkten framöver ska vara rörelse-resultatet istället för resultat efter finansiella poster. Standardens regler inkluderar även krav på en ny struktur i resultaträkningen samt obligatoriska summerader.

Bolaget utvärderar för närvarande de fullständiga effekterna av IFRS 18 och genomför en analys för att säkerställa en korrekt och smidig övergång. Initialt bedöms standarden kunna påverka både kassaflödesanalysen och resultaträkningens struktur och obligatoriska summerader. Eventuella effekter kommer att redovisas i enlighet med gällande regelverk när analysen är slutförd.

Företaget har gjort en genomgång av övriga kommande standarder, ändringar eller tolkningar och bedömer att dessa inte kommer att påverka redovisningen i någon betydande omfattning.

Koncernredovisning

Dotterbolag

Dotterbolag är alla företag över vilka koncernen har bestämmande inflytande. Dotterbolag inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen. De exkluderas ur koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet upphör.

Koncerninterna transaktioner, balansposter samt realiserade vinster och förluster på transaktioner mellan koncernbolag elimineras. Redovisningsprinciperna för dotterbolag har i förekommande fall ändrats för att garantera en konsekvent tillämpning av koncernens principer.

Omräkning av utländsk valuta

Funktionell valuta och rapportvaluta

Samtliga bolag som ingår i koncernen är verk-samma i Sverige. I koncernredovisningen används svenska kronor (SEK), som är moderbolagets funktionella valuta och koncernens rapportvaluta.

Transaktioner och balansposter

Koncernens samtliga monetära tillgångar och skulder innehas i SEK.

Intäktsredovisning

Systembolaget har enligt alkohollagen monopol på detaljhandelsförsäljning av alkoholhaltiga drycker i Sverige. Ensamrätten har ett socialpolitiskt syfte och innebär att alkoholens tillgänglighet begränsas. Mot denna bakgrund redovisas Systembolagets detaljhandelsförsäljning som huvudverksamhet. Övrig verksamhet vilken inte är kritisk för Systembolagets detaljhandelsverksamhet och vilken skulle kunna bedrivas av annan näringsidkare särredovisas (enligt krav i ägardirektivet) och betraktas som rörelsefrämmande. Klassificeringen har bedömts ge den mest rättvisande bilden av Systembolagets huvudverksamhet. Intäkterna från Systembolagets detaljhandelsförsäljning inkluderar alkoholskatt vilket är en statlig punktskatt. Ändrad alkoholskatt påverkar Systembolagets intäkter parallellt med kostnad för såld vara varför ändrad alkoholskatt inte får någon effekt på bruttoresultatet. Systembolaget tar således inte ut någon alkoholskatt i transaktionspriset som betalas till tredje part.

Nettoomsättningen genereras i allt väsentligt av försäljning av drycker, via Systembolagets butiker, direkt till konsument. Även försäljning av bland annat presentartiklar och arvode vid dryckesauktioner ingår i nettoomsättningen. Andelen försäljningsintäkter som härrör från andra försäljningskanaler, det vill säga ombuds-försäljning och hembeställning, är ej väsentliga.

Systembolaget erbjuder presentkort vilka redovisas som intäkt vid inlösningstillfället. Presentkortet har en giltighetstid på 5 år. Systembolaget tar även emot förskotts betalning avseende hembeställningar, ombudsbeställningar och kundbeställningar till butik. Se not 5 för samlad avtalsskuld. Intäkterna från varuförsäljningen redovisas när Systembolaget säljer en vara till kunden.

Transaktionspriset förfaller till betalning omedelbart då kunden köper varan och tar emot varan i butiken eller hos ombud eller vid hemleverans. Försäljningen betalas kontant eller med bank/ kreditkort. Systembolaget erbjuder 14 dagars returrätt på distansköp och 30 dagar för köp i butik. Andelen returer är obetydlig och har ingen väsentlig påverkan på intäkterna. Intäkten värderas till det transaktionspris som Systembolaget förväntar sig ha rätt till i utbyte mot överföring av varor (exkl. moms).

Ränteintäkter

Ränteintäkter intäktsredovisas över en relevant period med tillämpning av effektivräntemetoden. Effektivräntan är den ränta som exakt diskonterar de uppskattade framtida kassaflödena under det finansiella instrumentets förväntade löptid till instrumentets redovisade värde.

Statliga bidrag

Bidrag redovisas till verkligt värde när det föreligger rimlig säkerhet att bidraget kommer att erhållas och att bolaget kommer att uppfylla de villkor som är förknippade med bidraget. Bidrag som avses täcka kostnader, i Systembolagets fall lönebidragskostnader av mindre värde, nettoredovisas i resultaträkningen över personalkostnader. Erhållna bidrag i form av ersättning för sjuklönekostnader och omställningsbidrag redovisas som övriga intäkter.

Kostnadsredovisning

Resultaträkningen är uppställd i funktionsindelad form, vilket innebär att kostnaderna klassificeras utifrån deras funktion. Kostnad för sålda varor avser i huvudsak inköp av handelsvaror. Försäljningskostnader innehåller kostnader för butiksverksamheten, till största delen bestående av personal- och lokalkostnader. Administrationskostnader innehåller kostnader för centrala administrativa stabsfunktioner på huvudkontoret.

Leasing

Koncernen som leasetagare

Koncernens leasingavtal avser i allt väsentligt lokaler och bilar. Avtal kan innehålla både leasing- och icke-leasingkomponenter. I koncernens leasingkostnader inkluderas de icke-leasekomponenter som ej går att separera från leasingkostnaden enligt avtal. Utöver dessa inkluderas även de icke-leasekomponenter som går att separera enligt avtal då dessa bedöms vara av ett oväsentligt värde. Leasingvillkoren förhandlas separat och innehåller ett stort antal olika avtalsvillkor. Leasingavtalen redovisas som nyttjanderätter och en motsvarande skuld, den dagen som den leasade tillgången finns tillgänglig för användning av koncernen. Skulder som uppkommer från leasingavtal redovisas initialt till nuvärde.

Leasingskuldena inkluderar nuvärdet av följande leasingbetalningar:

- fasta avgifter (inklusive till sin substans fasta avgifter), med avdrag för eventuella förmåner samband med tecknandet av leasingavtalet som ska erhållas
- variabla leasingavgifter som grundar sig på ett index eller ett pris, initialt värderade med hjälp av detta index eller pris vid inledningsdatumet
- straffavgifter som utgår vid uppsägning av leasingavtalet, om leasingperioden återspeglar att koncernen kommer att utnyttja en möjlighet att säga upp leasingavtalet.

Om koncernen är rimligt säker på att utnyttja en möjlighet att förlänga ett leasingavtal, inkluderas leasingbetalningar för denna förlängningsperiod i värderingen av skulden.

Leasingbetalningarna diskonteras med Systembolaget ABs marginella låneränta. Detta avser den räntan som Systembolaget AB skulle få betala för att låna de nödvändiga medlen för att köpa en tillgång av liknande värde som nyttjanderätten i en liknande ekonomisk miljö med liknande villkor och säkerheter.

Koncernen bestämmer den marginella låneräntan på följande sätt:

- använder en uppbyggnadsmetod som börjar med en riskfri ränta justerad för Systembolagets specifika kreditrisk
- gör justeringar som är specifika för leasingavtalet, t.ex. löptid.

Koncernen är exponerad för eventuella framtida ökning av rörliga leasingbetalningar baserade på ett index eller pris som inte ingår i leasingskulden förrän de träder i kraft. När justeringar av leasingbetalningar baserade på ett index eller en ränta är kända, omvärderas leasingskulden och justeras mot nyttjanderätten.

Leasingbetalningarna fördelas mellan amortering av skulden och ränta. Räntan fördelas över leasingperioden så att varje redovisningsperiod belastas med ett belopp som motsvarar en fast räntesats för den under respektive period redovisade skulden.

Tillgångarna med nyttjanderätt värderas till anskaffningsvärde och inkluderar följande:

- det belopp leasingskulden ursprungligen värderats till
- leasingavgifter som betalats vid eller före inledningsdatumet, efter avdrag för eventuella förmåner som mottagits i samband med teckningen av leasingavtalet
- initiala direkta utgifter för att återställa tillgången till det skick som föreskrivs i leasingavtalets villkor.

- Nyttjanderättstillgångar skrivs generellt av linjärt över det kortare av tillgångens nyttjandeperiod och leasingavtalets längd.

Leasingavgifter hänförliga till korttidsleasingavtal och leasingavtal för vilka den underliggande tillgången har ett lågt värde redovisas som en kostnad linjärt över leasingperioden. Korttidsleasingavtal är avtal med en leasingperiod på 12 månader eller mindre utan köpoption. Leasingavtal för vilka den underliggande tillgången har ett lågt värde avser i allt väsentligt kontorsutrustning.

Koncernen som leasegivare

Samtliga av koncernens uthyrningsavtal har klassificerats som operationellt leasingavtal. Leasingintäkter redovisas som intäkt linjärt över leasingperioden.

Inkomstskatt

Redovisad skatt utgörs av aktuell och uppskjuten skatt bestämt utifrån periodens resultat. Aktuell skatt är den skatt som ska betalas eller erhållas under den aktuella perioden inklusive justeringar av aktuell skatt för tidigare perioder. Aktuell skatt är den skatt som beräknas på det skattepliktiga resultatet för en period inklusive justeringar av aktuell skatt för tidigare perioder. Aktuell skatt beräknas och värderas utifrån de skatteregler och skattesatser som är gällande per balansdagen.

Uppskjuten skatt beräknas utifrån balansräkningsmetoden varvid temporära skillnader, det vill säga skillnader mellan tillgångars och skulders redovisade och skattemässiga värden, ger upphov till uppskjutna skatteskulder eller skattefordringar. Uppskjuten skatteskuld beräknas på samtliga skattemässiga temporära skillnader medan uppskjutna skattefordringar redovisas

i den omfattning det är troligt att framtida skattemässiga överskott kommer att finnas, mot vilka de temporära skillnaderna kan nyttjas. Uppskjuten skatt beräknas och värderas med tillämpning av de skatteregler och skattesatser som är beslutade eller aviserade per balansdagen och som förväntas gälla när den berörda skattefordran realiserar eller skatteskulden regleras.

Aktuell och uppskjuten skatt redovisas i resultaträkningen, utom när skatten avser poster som redovisas i övrigt totalresultat. I sådana fall redovisas även skatten i övrigt totalresultat.

Upplysningar om närstående

Som närstående definierar Systembolaget pensionsstiftelser, statliga bolag där staten har det bestämmande inflytandet samt ledande befattningshavare, styrelseledamöter och nära familjemedlemmar till dessa personer. Systembolaget tillämpar IAS 24, Upplysning om närstående, vilket innebär att upplysningar om statliga bolag, där staten har det bestämmande inflytandet inte behöver lämnas, utom då värdet på transaktioner är väsentligt. Upplysning lämnas då transaktioner med en närstående har skett, oavsett om ersättning utgår eller inte. Med transaktioner avses överföring av resurser, tjänster eller förpliktelser. Transaktioner med närstående sker till marknadsmässiga villkor.

Materiella anläggningstillgångar

En materiell anläggningstillgång redovisas som en tillgång i balansräkningen när anskaffningsvärdet kan beräknas tillförlitligt och när det är sannolikt att de framtida ekonomiska fördelarna som är förknippade med tillgången kommer att tillfalla Systembolaget.

Materiella anläggningstillgångar värderas enligt anskaffningsvärdemetoden till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar. Utgifter för förbättring av tillgångarnas prestanda, utöver ursprunglig nivå, ökar tillgångens redovisade värde. Utgifter för reparation och underhåll kostnadsförs löpande.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod vilket är den period som Systembolaget förväntar sig att utnyttja tillgången för dess ändamål. Avskrivningar baseras på anskaffningsvärden efter avdrag för eventuella restvärden. Avskrivningarna baseras på nedanstående nyttjandeperioder:

Byggnaderna skrivs av med avseende på komponentens nyttjandeperiod;

- Stomme 150 år
  - Yttre ytskikt 50–100 år
  - Inre ytskikt 20–30 år
  - Installationer 30–50 år
  - Maskiner och inventarier 3–5 år
- Förbättringsutgifter i annans fastighet (ombyggnation i butik) sker på 7 år. I de fall hyresperioden understiger 7 år baseras avskrivningen på hyresperiodens löptid.

Ingen avskrivning sker på mark. Per varje kvartals balansdag sker en omprövning av respektive tillgångs restvärde och nyttjandeperiod och justeringar görs vid behov.

Immateriella tillgångar

Aktiverade utgifter för utveckling

De immateriella tillgångarna består av aktiverade IT-utgifter hänförligt till Systembolagets utvecklingsprojekt. Systembolagets utvecklingsinsatser redovisas antingen som en tillgång, om de uppfyller kriterierna för immateriella tillgångar enligt IAS38 Immateriella tillgångar som exempelvis förbättrad funktionalitet och att projektet ska generera framtida ekonomiska fördelar, eller som en direkt kostnad. Kostnader för löpande underhåll kostnadsförs när de uppstår. Utvecklingskostnader som tidigare kostnadsförts redovisas inte som tillgång i efterföljande period.

Avskrivningar sker linjärt över den beräknade nyttjandeperioden och redovisas under försäljningskostnader i resultaträkningen. De förväntade nyttjandeperioderna för immateriella anläggningstillgångar är följande:

- Aktiverade utgifter för utveckling 3–5 år

Nedskrivning av icke-finansiella tillgångar

Immateriella tillgångar som inte är färdiga för användning, skrivs inte av utan prövas årligen avseende eventuellt nedskrivningsbehov. Tillgångar som skrivs av bedöms med avseende på värdenedgång närhelst händelser eller förändringar i förhållanden indikerar att det redovisade värdet kanske inte är återvinningsbart. En nedskrivning görs med det belopp varmed tillgångens

redovisade värde överstiger dess återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högre av tillgångens verkliga värde minskat med försäljningskostnader och dess nyttjandevärde.

Vid bedömning av nedskrivningsbehov grupperas tillgångar på de lägsta nivåer där det finns i allt väsentligt oberoende kassaflöden (kassagenererande enheter). För tillgångar som tidigare har skrivits ner görs per varje balansdag en prövning av om återföring bör göras.

Systembolagets etableringspolicy anger att målsättningen är att alla kommuner som inte redan har en butik skall få en butik efter framställan samt att kundunderlaget ska vara styrande i etablering av fler än en butik i en kommun, dvs antalet inköpsberättigade i kommunen. Verksamheten följs även upp per butik. Därav har Systembolaget valt gruppering av butiker på kommunnivå som minsta kassagenererande enhet.

I enlighet med IAS 36 tar Systembolaget ställning till om det finns indikation på ett nedskrivningsbehov av det koncernmässiga bokförda värdet på butiksnetet inom samma kommun. För att säkerställa om det finns några indikationer på nedskrivning av nyttjandetillgångar inom en kommun följs samtliga butikers resultat upp.

Är det så att butiken visar negativt resultat och verkar ensam i kommunen exkluderas denna från nedskrivningsprövningen med bakgrund av Systembolagets uppdrag, då möjlighet att stänga ner butiken inte finns.

Ersättningar till anställda

Ersättning i form av lön och pension redovisas som rörelsekostnad under den period som den anställda utförde tjänster som ersättningen avser. Kostnaden klassificeras som försäljnings- eller administrationskostnad beroende på den anställdes arbetsuppgifter.

Pensioner

Koncernen är part i både förmånsbestämda och avgiftsbestämda pensionsplaner, huvudsakligen inom den kollektivavtalade ITP-planen. Avgiftsbestämda pensionsplaner (ITP1) tryggas genom betalning av försäkringspremier till Alecta. Förmånsbestämda pensionsplaner (bland annat ITP2) hanteras av Systembolaget AB i egen regi inom det så kallade PRI-systemet och fonderas genom avsättning till pensionsstiftelse.

Förmånsbestämda pensionsplaner

Förmånsbestämda pensionsplaner innebär att den pensionsförmån en anställd erhåller efter pensionering fastställs utifrån ålder, tjänstgöringstid och pensionsgrundande lön. Bolaget har en förpliktelse att betala överenskomna ersättningar till de som är eller har varit anställda. Koncernen bär i allt väsentligt den aktuariella och investeringsrelaterade risken. Pensionsåtagandet beräknas baserat på löne- och pensionsnivån som råder på balansdagen.

Systembolaget AB tryggar till övervägande del sitt förmånsbestämda pensionsåtagande genom att ha avsatt medel till Systembolaget ABs Pensionsstiftelse. Pensionsstiftelsen, har som uteslutande ändamål att trygga utfästelse om pension till anställda och tidigare anställda i bolaget. Placeringsverksamheten i stiftelsen syftar till att säkerställa en god avkastning samt att

balansera den risk som värdeutvecklingen av den tryggade pensionsskulden innebär. Pensionsåtagandena i stiftelsen omfattar främst ITP2-planen (pensioner i egen regi som tryggas av en kreditförsäkring i Försäkringsbolaget PRI pensionsgaranti) samt en mindre andel kvarvarande pensionsåtaganden i gamla PA91-planen. Före detta anställda, som vid pensionering eller avslut med så kallat fribrev, som tidigare tillhörde PA91-planen och varit tryggade i egen regi, har nu lösts in och är försäkrade i KPA.

Andra förmånsbestämda pensionsåtaganden (utanför ITP) tryggas genom avsättning i Systembolaget ABs balansräkning och avser två planer. Dels det antastbara löftet om tidigare pensionsavgång vid 63 års ålder både för medarbetare inom ITP-planen och för medarbetare som tidigare inkluderades i Systembolaget ABs förmånsbestämda pensionslösning PA91. Dels det antastbara löftet om den förmån som uppstått i samband att anställda har övergått från pensionsplanen PA91 till ITP-planen.

Den redovisade skulden eller tillgången som redovisas i koncernens balansräkning är nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen vid rapportperiodens slut minskat med verkligt värde på förvaltningstillgångarna, justerat för ett oallokerat överskott i försäkringslösning via KPA, genom tillämpning av ett så kallat tillgångstak. Förändring av tillgångstaket redovisas i Övrigt totalresultat. Den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen beräknas årligen av en oberoende aktuarie med tillämpning av PUC-metoden (Projected Unit Credit Method).

Nuvärdet av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen beräknas genom diskontering av framtida kassaflöden. Det mest kritiska aktuariella antagandet

är diskonteringsräntan som omprövas kvartalsvis. Per 2024-12-31 är vald diskonteringsränta 3,75 procent (3,6 procent). Andra viktiga aktuariella antaganden är inflation, löneökning, personalomsättning och förväntad livslängd där nya bedömningar görs årligen.

Diskonteringsräntan fastställs utifrån högkvalitativa bostadsobligationer med kreditbetyg AA och AAA i SEK (i Sverige likställs bostadsobligationer med företagsobligationer). Inflationsantagandet grundas på Riksbankens långsiktiga mål om 2,0 procents inflation, då konsumentprisindex förväntas höjas i samma takt. All intjänad pensionsrätt och utbetald pension med rätt till värdesäkring antas stiga i takt med inflationen. Förändringen av de aktuariella antagandena som använts under respektive rapporteringsperiod framgår av not 24 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser.

Omvärdering av förmånsbestämd nettoskuld (nettotillgång) redovisas i övrigt totalresultat som inkluderar aktuariella vinster och förluster till följd av erfarenhetsbaserade justeringar och förändringar i aktuariella antaganden, skillnad mellan intäktsförd avkastning och faktisk avkastning på förvaltningstillgångarna samt förändring i effekten av tillgångstaket, exklusive belopp som ingår i räntenettet på den förmånsbestämda nettoskulden (nettotillgången). På nettoskulden (nettotillgången) beräknas även upplupen särskild löneskatt och uppskjuten skatt. Intjänandet av pensionsrätter redovisas inom rörelseresultatet.

Räntenetto avseende pensionsåtagandet och förvaltningstillgångarna redovisas i finansnettot, se not 10 Finansiella intäkter och kostnader.

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Avgiftsbestämda pensionsplaner innebär att koncernen betalar avgifter till offentligt eller privat administrerade pensionsförsäkringar på obligatorisk, avtalsenlig eller frivillig basis. När avgifterna är betalda, åligger inga ytterligare betalningsförpliktelser koncernen. Pensionsavgifter redovisas som kostnader när de förfaller till betalning och eventuella förutbetalda avgifter redovisas som en tillgång, i den mån de kan komma koncernen till godo genom kontant återbetalning eller minskning av framtida betalningar.

Inom Systembolaget AB omfattar avgiftsbestämda pensionsplaner främst ITP1-planen. I dessa planer är bolagets åtagande begränsat till det belopp som bolaget har accepterat att bidra med vilket innebär att den anställde bär den aktuariella och investeringsrelaterade risken. Avgifterna till dessa pensionsplaner redovisas som pensionskostnader i resultaträkningen i den takt de intjänas av de anställda. Även kapitalförsäkringar till företagsledningen i form av direktpensioner redovisas som avgiftsbestämda planer.

Ersättningar vid uppsägning

Ersättningar vid uppsägning utgår när en anställd sägs upp innan normal pensionstid eller vid frivillig avgång. Koncernen redovisar dessa ersättningar när erbjudandet inte längre kan återkallas eller när utgifter för omstrukturering (som är inom tillämpningsområdet för IAS 37 och som innebär utbetalning av avgångsvederlag) redovisas. I det fall bolaget har lämnat erbjudande för att uppmuntra till frivillig avgång, beräknas ersättningen baserat på antalet accepterade erbjudanden. Förmåner som förfaller över 12 månader efter rapportperiodens slut diskonteras till nuvärde.

Finansiella instrument

Finansiella instrument utgörs av varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång i ett bolag respektive en finansiell skuld eller ett eget kapitalinstrument i ett annat bolag. Dessa omfattas av likvida medel, kundfordringar, leverantörsskulder, övriga upplupna kostnader och långfristiga värdepappersinnehav. Systembolagets riskhanteringspolicy beskrivs i not 17 Finansiella instrument.

Klassificering och värdering

Finansiella tillgångar klassificeras utifrån den affärsmodell som tillgången hanteras i och dess kassaflödeskaraktär. Koncernen klassificerar sina finansiella tillgångar i följande kategorier:

- finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde antingen via övrigt totalresultat eller via resultaträkningen, och
- finansiella tillgångar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde.

Klassificeringen av investeringar i skuldinstrument beror på koncernens affärsmodell för hantering av finansiella tillgångar och de avtalsenliga villkoren för tillgångarnas kassaflöden. Finansiella tillgångar värderas initialt till verkligt värde plus, i de fall tillgången inte redovisas till verkligt värde via resultaträkningen, transaktionskostnader direkt hänförliga till köpet. Transaktionskostnader hänförliga till finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen kostnadsförs direkt i resultaträkningen. Finansiella skulder redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden. Om den finansiella tillgången innehas inom ramen för en affärsmodell vars mål är att inkassera avtalsenliga kassaflöden och de avtalade villkoren för den finansiella tillgången vid bestämda

tidpunkter ger upphov till kassaflöden som endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet redovisas tillgången till upplupet anskaffningsvärde. Denna affärsmodell kategoriseras som "hold to collect". Systembolaget tillämpar affärsmodellen "hold to collect" för kundfordringar och likvida medel vilket innebär att tillgångarna redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Kundfordringar är finansiella tillgångar som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är noterade på en aktiv marknad. Likvida medel utgörs av kassa och bank samt kortfristiga likvida placeringar med en löptid på högst 90 dagar, vilka lätt kan omvandlas till ett känt belopp och som är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuationer.

När det gäller andra långfristiga värdepappersinnehav tillämpar Systembolaget affärsmodellen "other business models" vilket innebär värdering till verkligt värde via resultaträkningen.

Leverantörsskulder är i huvudsak i svenska kronor och värderas till upplupet anskaffningsvärde. Checkräkningskrediterna värderas till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden. Övriga finansiella skulder klassificeras till upplupet anskaffningsvärde.

Redovisning och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld redovisas i balansräkningen när koncernen blir part enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. En fordran redovisas när koncernen presterat och en avtalsenlig skyldighet föreligger för motparten att betala, även om faktura ännu inte har skickats. Kundfordringar redovisas i balansräkningen när faktura har skickats. Skuld redovisas när motparten har presterat och avtalsenlig skyldighet föreligger att betala, även om faktura ännu inte mottagits. Leverantörsskulder redovisas när faktura mottagits.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiseras, när risker och förmåner förs över till en annan part, när rätten till kassaflödena förfaller eller företaget förlorar kontrollen över tillgången. Detsamma gäller för del av en finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av en finansiell skuld. Förvärv och avyttring av finansiella tillgångar redovisas på affärsdagen. Affärsdagen utgör den dag då företaget förbinder sig att förvärva eller avyttra tillgången.

Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde

Tillgångar som innehas med syfte att inkassera avtalsenliga kassaflöden och där dessa kassaflöden enbart består av kapitalbelopp och ränta, redovisas till upplupet anskaffningsvärde. Ränteintäkter från sådana finansiella tillgångar redovisas som finansiella intäkter genom tillämpning av effektivräntemetoden. Vinst och förluster som uppstår vid bortbokning från balansräkningen redovisas direkt i resultatet inom övriga vinster och förluster. Nedskrivningsförluster redovisas inom posten Finansiella kostnader i resultaträkningen.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Tillgångar som inte uppfyller kraven för att redovisas till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat värderas till verkligt värde via resultaträkningen. En vinst eller förlust för ett skuldinstrument som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen redovisas netto i resultaträkningen i den period vinsten eller förlusten uppkommer.

Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde

Koncernens finansiella skulder värderas efter det första redovisningstillfället till upplupet anskaffningsvärde. Leverantörsskulder förväntade löptid är dock kort, varför skulden redovisas till nominellt belopp utan diskontering. Checkräkningskrediterna värderas till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden. Eventuella skillnader mellan erhållet lånebelopp (netto efter transaktionskostnader) och återbetalning eller amortering av lån redovisas över lånens löptid.

Nedskrivning av finansiella tillgångar

Koncernen bedömer de framtida förväntade kreditförluster som är kopplade till tillgångar redovisade till upplupet anskaffningsvärde. Koncernen redovisar en kreditförlustreserv för sådana förväntade kreditförluster vid varje rapporteringsdatum. För kundfordringar tillämpar koncernen den förenklade ansatsen för kreditreservering, det vill säga, reserven kommer att motsvara den förväntade förlusten över hela kundfordringens livslängd. För att mäta de förväntade kreditförlusterna har kundfordringar grupperats baserat på fördelade kreditriskegenskaper och förfallna dagar. Koncernen använder sig utav framåtblickande variabler för förväntade kreditförluster. Förväntade kreditförluster redovisas i koncernens rapport över totalresultat i posten Försäljningskostnader.

Inga väsentliga upplupna intäkter finns bokförda per 2024-12-31, därav finns inga förväntade framtida kreditförluster bokförda. Innehavet av likvida medel placeras i institut/banker med hög rating, enligt fastställda kriterier i Systembolagets placeringsreglement, och därmed låg risk, varpå förväntade kreditförluster bedöms oväsentliga och redovisas ej.

Kvittning av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar och skulder kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkningen när det finns en legal rätt att kvitta och när avsikt finns att reglera posterna med ett nettobelopp eller att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden.

Varulager

Värdering av varulagret har skett till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Anskaffningsvärdet beräknas med tillämpning av först in, först ut metoden (FIFU) och nettoförsäljningsvärde är det uppskattade försäljningspriset efter avdrag för hänförliga försäljningskostnader. Varulagret består av handelsvaror.

Det redovisade värdet på varor i lager som säljs kostnadsförs i den period motsvarande intäkt redovisas. Justeringar av varor i lager till nettoförsäljningsvärde och förluster på varor i lager redovisas i resultaträkningen i den period då justeringen eller förlusten uppstår.

Eventualförpliktelser

Eventualförpliktelser redovisas när det finns en potentiell förpliktelse härrörande från tidigare händelser som bekräftas enbart av osäkra framtida händelser och inte redovisas som skuld eller avsättning.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen uppvisar de in- och utbetalningar hänförliga till den löpande verksamheten, investeringsverksamheten och finansieringsverksamheten, som har skett under perioden.

Kassaflödesanalysen upprättas enligt den indirekta metoden, vilket innebär att resultatet justeras för:

- transaktioner som inte har medfört in- eller utbetalningar,
- upplupna eller förutbetalda poster som avser tidigare eller kommande perioder samt
- eventuella intäkter och kostnader där kassaflödes-effekterna är hänförliga till investeringar eller finansieringsverksamheten.

Resultat per aktie

Resultat per aktie före och efter utspädning beräknas genom att dividera:

- resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare
- med ett vägt genomsnittligt antal utestående stamaktier under perioden.

Aktiekapital

Stamaktier klassificeras som eget kapital.

Transaktionskostnader som direkt kan hänföras till emission av nya aktier redovisas, netto efter skatt, i eget kapital som ett avdrag från emissionslikviden.

Moderbolagets redovisningsprinciper

De viktigaste redovisningsprinciperna som tillämpats när denna årsredovisning har upprättats anges nedan.

Årsredovisningen för moderbolaget är upprättad i enlighet med RFR2 Redovisning för juridiska personer och Årsredovisningslagen. I de fall moderbolag tillämpar andra redovisningsprinciper än koncernens redovisningsprinciper, som beskrivs i not 2 i koncernredovisningen, anges dessa nedan.

Årsredovisningen har upprättats enligt anskaffningsvärdeemetoden.

Att upprätta rapporter i överensstämmelse med RFR2 kräver användning av en del viktiga uppskattningar för redovisningsändamål. Vidare krävs att ledningen gör vissa bedömningar vid tillämpningen av moderbolags redovisningsprinciper. De områden som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse för årsredovisningen anges i koncernredovisningens not 3.

Moderbolaget utsätts genom sin verksamhet för en mängd olika finansiella risker: marknadsrisk (valutarisk och ränterisk), kreditrisk och likviditetsrisk. De finansiella riskerna bedöms som begränsade. Systembolaget är självfinansierat bland annat tack vare en hög lageromsättningshastighet som matchar inköps- och betalningsvillkor. Moderbolagets övergripande riskhanteringspolicy fokuserar på oförutsägbarheten på de finansiella marknaderna och eftersträvar att minimera potentiella ogynnsamma effekter på koncernens finansiella resultat. För mer information om finansiella risker hänvisas till koncernredovisningen not 17 Finansiella instrument.

Moderbolaget tillämpar andra redovisningsprinciper än koncernen i de fall som anges nedan:

Uppställningsformer

Resultat- och balansräkning följer årsredovisningslagens uppställningsform. Rapport över förändring av eget kapital följer koncernens uppställningsform men ska innehålla de kolumner som anges i ÅRL. Vidare innebär det skillnad i benämningar, jämfört med koncernredovisningen, främst avseende finansiella intäkter och kostnader och eget kapital.

Andelar i koncernbolag

Andelar i dotterbolag redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för eventuella nedskrivningar. I anskaffningsvärdet inkluderas förvärvsrelaterade kostnader.

När det finns en indikation på att aktier i dotterbolag minskat i värde görs en beräkning av återvinningsvärdet. Är detta lägre än det redovisade värdet görs en nedskrivning. Eventuella nedskrivningar redovisas i posten "Resultat från andelar i koncernbolag".

Leasade tillgångar

Moderbolaget har valt att inte tillämpa IFRS 16 Leasingavtal, utan har i stället valt att tillämpa RFR2 IFRS 16 Leasingavtal p. 2-12. Detta val innebär att ingen nyttjanderättstillgång och leasingkulda redovisas i balansräkningen utan leasingavgifterna redovisas som en kostnad linjärt över leasingperioden.

Pensionsförpliktelser

De avsättningar som redovisas i moderbolagets balansräkning avser antastbara pensionsåtaganden, det vill säga att de är villkorade av fortsatt anställning. De omfattas inte av tryggandelagen och får därmed inte tryggas i pensionsstiftelser. Dessa redovisas under rubriken Avsättningar i balansräkningen, se not 23 Avsättningar.

Värderingsgrunderna som används för beräkning av pensionsavsättningen som avser förmånsbestämd ITP är PRI:s värderingsgrunder. För övriga förmånsbestämda pensionskulder används tryggandegrunderna, Finansinspektionens anvisningar för beräkning av pensionskulda FFFS 2007:24 enligt 2018 års grunder som värderingsgrunder.

Not 3 – Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål

Systembolaget gör uppskattningar och antaganden om framtiden baserade på den senaste tillgängliga och tillförlitliga informationen samt utifrån historiska erfarenheter. Ändrade förutsättningar kan medföra justeringar i de redovisade beloppen för tillgångar och skulder i kommande räkenskapsår. Detta följer av att de faktiska utfallen kan skilja sig från de redovisade beloppen.

I not 2 anges de redovisningsprinciper som bolaget valt att tillämpa. Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål hänför sig till nedanstående områden.

Leasingavtal

Systembolagets leasingavtal avseende lokalkontrakt för butiker innehåller ofta förlängnings- och uppsägningsalternativ. Vid fastställande av leasingperioden beaktas alla relevanta fakta och omständigheter som kan påverka de ekonomiska incitamenten att utnyttja eller avstå från att utnyttja sådana alternativ. Förlängnings och uppsägningsalternativ inkluderas i leasingperioden om det är rimligt säkert att dessa alternativ kommer, eller inte kommer, att utnyttjas.

Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar inom Systembolaget hänför sig till aktiverade IT utvecklingskostnader. När ett projekt uppfyller fastställda kriterier enligt IAS 38 och projektet bedöms generera framtida ekonomiska fördelar aktiveras utgifterna i takt med att de uppstår.

I de fall framtida minskad kostnadsutveckling avviker negativt från förkalkyl kan nedskrivningsbehov uppstå. Nedskrivningstest av Systembolagets immateriella tillgångar görs årligen. Nedskrivningstestet avseende 2024 resulterade inte i någon nedskrivning av de immateriella tillgångarna. Försäljningsutvecklingen av Systembolagets produkter bedöms långsiktigt korrelera väl med bolagets ekonomiska utveckling. Relationen intäkt/kostnad, dvs marginal, för bolagets produkter bibehålls konstant över tiden jämfört med senast kända nivå. Systembolagets aktiverade utvecklingsutgifter uppgick per 2024-12-31 till MSEK 36 (50).

Pensionsåtaganden

Pensionsförpliktelsen i koncernen är föremål för aktuariella beräkningar med ett antal antaganden av stor betydelse. Det mest kritiska avser diskonteringsräntan för dessa åtaganden. Andra viktiga aktuariella antaganden i nuvärdesberäkningen är inflation, löneökning, personalomsättning och förväntad livslängd.

En höjd diskonteringsränta resulterar i en minskning av den redovisade pensionsförpliktelsen. Vid beräkningen av pensionsförpliktelsen per 2024-12-31 har diskonteringsränta om 3,75 procent (3,6 procent) använts. Effekten av förändring av ovannämnda aktuariella parametrar redovisas i övrigt totalresultat netto efter skatt. Förändringen av de aktuariella antagandena som använts under respektive rapporteringsperiod framgår av not 24 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser.

Risker

Vid tillämpningen av företagets redovisningsprinciper gör företagsledningen bedömningar som kan ha en påverkan på de redovisade beloppen i resultat- och balansräkningen. De risker Systembolaget bedömt föreligger finns beskrivna under Risk- och känslighetsanalys, se sida 59.

Not 4 – Nettoomsättning

	Koncern		Moderbolag	
	2024	2023	2024	2023
Intäktslag, drycker				
Sprit	8 028	7 956	8 028	7 956
Vin	19 745	19 230	19 745	19 230
Starköl	9 827	9 276	9 827	9 276
Cider och blanddrycker	1 317	1 235	1 317	1 235
Alkoholfritt	273	240	273	240
Summa drycker	39 190	37 937	39 190	37 937
Övriga varor och tjänster	217	237	217	237
Summa	39 407	38 174	39 407	38 174

Nettoomsättning utgör främst Systembolagets detaljhandelsförsäljning. Bland övriga varor och tjänster ingår bland annat dryckesauktioner, Systembolagets försäljning av presentartiklar, statistik samt laborietjänster. Huvuddelen av försäljningen sker via Systembolagets butiker. Andelen försäljningsintäkter som härrör från andra försäljningskanaler, det vill säga ombuds försäljning och hembeställning, är försumbar. Samtlig försäljning sker inom Sverige. Intäkterna från Systembolagets dryckesförsäljning inkluderar alkoholskatt vilket är en statlig punktskatt. Ändrad alkoholskatt påverkar Systembolagets intäkter parallellt med kostnad för såld vara varför ändrad alkoholskatt inte får någon effekt på bruttoreultatet.

Not 5 – Avtalsskulder

	Koncern		Moderbolag	
	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Avtalsskulder				
Presentkort, ej inlösta	-42	-42	-42	-42
Förskottsbetalningar	-19	-15	-19	-15
Redovisat värde avtalsskulder	-61	-57	-61	-57

	Koncern		Moderbolag	
	2024	2023	2024	2023
Avtalsskulder				
Ingående balans	-57	-46	-57	-46
Redovisade i resultaträkningen under året	57	46	57	46
Tillkommande under året	-61	-57	-61	-57
Utgående balans	-61	-57	-61	-57

Not 6 – Avskrivningar per funktion

Koncern	2024			
	Immateriella tillgångar	Materiella anläggnings-tillgångar	Nyttjanderätts-tillgångar	Summa
Administrationskostnader	-	-6	-1	-7
Försäljningskostnader	-22	-124	-591	-737
Summa	-22	-130	-592	-744

	2023			
	Immateriella tillgångar	Materiella anläggnings-tillgångar	Nyttjanderätts-tillgångar	Summa
	-	-8	-1	-9
	-29	-130	-572	-731
	-29	-138	-573	-740

Moderbolag	2024			
	Immateriella tillgångar	Materiella anläggnings-tillgångar	Nyttjanderätts-tillgångar	Summa
Administrationskostnader	-	-5	-	-5
Försäljningskostnader	-22	-124	-	-146
Summa	-22	-128	-	-151

	2023			
	Immateriella tillgångar	Materiella anläggnings-tillgångar	Nyttjanderätts-tillgångar	Summa
	-	-6	-	-6
	-29	-130	-	-159
	-29	-136	-	-165

Not 7 – Försäljnings- och administrationskostnader

Systembolaget upprättar funktionsindeldad resultaträkning. Nedan sammanfattas uppdelningen av olika kostnader fördelat på respektive funktion.

Försäljningskostnader	Koncern		Moderbolag	
	2024	2023	2024	2023
Personalkostnader	2 327	2 297	2 326	2 337
Lokalkostnader	168	158	803	759
Avskrivningar	737	731	146	159
IT-kostnader	181	152	181	152
Övriga kostnader	392	353	392	352
Summa	3 804	3 691	3 846	3 759

Administrationskostnader	Koncern		Moderbolag	
	2024	2023	2024	2023
Personalkostnader	281	221	272	224
Lokalkostnader	4	5	42	40
Avskrivningar	7	9	5	6
IT-kostnader	124	112	124	112
Informationskostnader	148	133	138	122
Övriga kostnader	179	183	189	196
Summa	744	663	771	700

Arvode och kostnadsersättning till revisionsföretag

Arvode och kostnadsersättning till revisionsföretag ingår i administrationskostnader.

Revisionsföretag, Deloitte AB	Koncern		Moderbolag	
	2024	2023	2024	2023
Revisionsuppdrag	2	2	2	2
Revision utanför uppdraget	-	-	-	-
Skatterådgivning	-	-	-	-
Övriga tjänster	0	-	0	-
Summa	2	2	2	2

Med revisionsuppdrag avses granskning av års- och hållbarhetsredovisning, bokföring samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning samt liknande arbetsuppgifter som det ankommer på företagets revisor att utföra.

Not 8 – Medarbetare i koncernen och moderbolaget

	Koncern		Moderbolag	
	2024	2023	2024	2023
Löner och andra ersättningar (MSEK)*				
Löner och ersättningar	1 830	1 788	1 824	1 783
Sociala avgifter	611	597	607	605
Pensionskostnader – förmånsbestämda	35	36	35	78
Pensionskostnader – avgiftsbestämda	112	106	112	106
Summa	2 588	2 527	2 579	2 573

Löner och ersättningar fördelade mellan ledande befattningshavare och övriga anställda (MSEK)	Koncern		Moderbolag	
	2023	2023	2024	2023
VD och övriga ledande befattningshavare	24	23	24	23
Styrelse	3	3	3	3
Övriga anställda	1 804	1 762	1 798	1 757
Summa	1 830	1 788	1 824	1 783

* Löner och ersättningar i koncernen avser anställda i Systembolaget AB och dotterbolaget IQ AB (förutom styrelsen, VD och ledande befattningshavare och som avser endast Systembolaget AB).

Den årliga kompensationen för organisationens högst betalda individ uppgår till 0,4 (0,4) procent av organisationens totala lönekostnad exkl. den högst betalda individen.

Principer för ersättning till styrelse

Till styrelsens ordförande, vice ordförande och ledamöter utgår arvode enligt årsstämmans beslut, vilket innebär ett arvode till styrelsens ordförande på 395 (365) TSEK från och med 25 april 2024 och till ledamot på 193 (181) TSEK. Ingen pensionsersättning utgår till styrelsens ledamöter. Arvode utbetalas månadsvis

och justeras årligen 1 maj. Arbetstagarrepresentanter erhåller ej styrelsearvode.

Arvode har utgått till de styrelseledamöter som sitter i revisionsutskottet med 70 (65) TSEK per kalenderår till ordförande samt med 56 (52) TSEK per kalenderår till ledamöter. Arvode har utgått till de styrelseledamöter

som sitter i etik- och hållbarhetsutskottet med 42 (41) TSEK per kalenderår till ordförande samt med 31 (31) TSEK per kalenderår till ledamöter. Arvode har utgått till de styrelseledamöter som sitter i ersättningsutskottet med 31 (31) TSEK per kalenderår till ordförande samt med 21 (21) TSEK per kalenderår till ledamöter.

Ersättningar till styrelsen i Systembolaget AB (TSEK)	2024						2023				
	Invald/ tillsatt	Styrelse- arvode	Utskotts- arvode	Sociala avgifter	Övriga förmåner	Summa	Styrelse- arvode	Utskotts- arvode	Sociala avgifter	Övriga förmåner	Summa
Göran Hägglund, Styrelseordförande	2020	385	31	131	-	547	362	31	123	-	516
Katarina Areskoug Mascarenhas, ledamot fr.o.m. 2023-08-18	2023	189	-	59	-	248	60	6	21	-	87
Viveca Bergstedt Sten, ledamot	2014	189	59	78	-	326	179	64	76	-	319
Anna Bäck, ledamot fr.o.m. 2023-04-27	2023	189	31	69	-	289	120	21	44	-	185
Johan Carlson, ledamot t.o.m. 2023-04-27	2022	-	-	-	-	-	58	10	21	-	89
Anders Ehrling, ledamot	2019	189	55	77	-	321	179	52	73	-	304
Ulrika Eriksson, ledamot	2019	189	42	73	-	304	179	41	69	-	289
Cecilia Halle, ledamot t.o.m. 2023-04-27	2017	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Barbro Holmberg, ledamot t.o.m. 2023-04-27	2018	-	-	-	-	-	58	17	24	-	99
Frida Johansson Metso, ledamot	2016	189	31	69	-	289	179	27	65	-	271
Leif Ljungqvist, ledamot fr.o.m. 2023-04-27	2023	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mats Pertoft, ledamot t.o.m. 2023-04-27	2022	-	-	-	-	-	58	10	21	-	89
Pernilla Walfridsson, ledamot fr.om. 2023-04-27	2023	189	64	79	-	332	121	35	49	-	205
Håkan Åkerström, ledamot fr.o.m. 2023-04-27	2023	189	21	66	-	276	121	14	42	-	177
Summa styrelse		1 897	334	701	-	2 932	1 674	328	629	-	2 631

Leif Ljungqvist är anställd på Regeringskansliet och erhåller därför ej arvode. Pernilla Walfridsson är ordförande i Revisionsutskottet. Övriga ledamöter i Revisionsutskottet är Viveca Bergstedt Sten, Anders Ehrling samt Leif Ljungqvist. Ulrika Eriksson är ordförande i Etik- och hållbarhetsutskottet. Övriga ledamöter i Etik- och hållbarhetsutskottet är Frida Johansson Metso samt Anna Bäck. Göran Hägglund är ordförande i Ersättningsutskottet. Övriga ledamöter är Håkan Åkerström.

Principer för ersättning till ledande befattningshavare

Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare utgörs av grundlön, övriga förmåner samt pension. Någon rörlig bonusbaserad ersättning utgår ej, ej heller några ersättningar i form av finansiella instrument eller dylikt.

För ytterligare information kring ersättning till ledande befattningshavare, se Systembolagets ersättningsrapport.

Ersättningar till ledande befattningshavare i Systembolaget AB 2024 (TSEK)	Tillsatt	Lön	Övriga förmåner	Sociala avgifter	Pensionskostnad	Summa	Uppsägningstid (arbetstagare/bolag)	Avgångsersättning
Ann Carlsson Meyer, VD	2022	7 078	75	2 247	2 425	11 825	6 mån	12 mån
Hans Jungland, vVD, Verksamhetsområdeschef Försäljning	2017	3 293	94	1 064	1 766	6 217	6 mån	18 mån
Gustav Lovén, Verksamhetsområdeschef Transformation & Digitalisering	2019	2 312	85	753	541	3 691	6 mån	6 mån
Sara Norell Murberger, Verksamhetsområdeschef Sortiment & Varuförsörjning	2019	2 810	100	914	1 534	5 358	6 mån	12 mån
Malin Sandquist, Verksamhetsområdeschef Hållbarhet & Kommunikation	2012	2 761	81	893	1 112	4 847	6 mån	12 mån
Merlin Poljak, Verksamhetsområdeschef Affärssupport	2022	3 354	106	1 087	949	5 496	6 mån	12 mån
Mattias Segelmark, Verksamhetsområdeschef Medarbetare & Organisation	2023	2 303	84	750	682	3 819	6 mån	12 mån
Summa ledande befattningshavare		23 911	625	7 709	9 009	41 254		
Summa styrelse och ledande befattningshavare 2024		26 142	625	8 410	9 009	44 186		

Ersättningar till ledande befattningshavare i Systembolaget AB 2023 (TSEK)	Tillsatt	Lön	Övriga förmåner	Sociala avgifter	Pensionskostnad	Summa	Uppsägningstid (arbetstagare/bolag)	Avgångsersättning
Ann Carlsson Meyer, VD	2022	6 892	56	2 183	2 260	11 391	6 mån	12 mån
Hans Jungland, vVD och Verksamhetsområdeschef Försäljning	2017	3 189	124	1 041	1 831	6 185	6 mån	18 mån
Gustav Lovén, Verksamhetsområdeschef Transformation & Digitalisering	2019	2 268	80	738	566	3 652	6 mån	6 mån
Sara Norell Murberger, Verksamhetsområdeschef Sortiment & Varuförsörjning	2019	2 711	125	891	1 621	5 348	6 mån	12 mån*
Malin Sandquist, Verksamhetsområdeschef Hållbarhet & Kommunikation	2012	2 659	77	860	1 165*	4 761**	6 mån	12 mån
Merlin Poljak, Verksamhetsområdeschef Affärssupport	2022	3 270	101	1 059	891	5 321	6 mån	12 mån
Leif Swan, TF Verksamhetsområdeschef Medarbetare & Organisation t.o.m. 2023-01-31	2022	117	1	37	26	181	3/6 mån	-
Mattias Segelmark, Verksamhetsområdeschef Medarbetare & Organisation fr.o.m. 2023-01-03	2023	2 244	77	729	618	3 668	6 mån	12 mån
Summa ledande befattningshavare		23 350	641	7 538	8 978**	40 507**		
Summa styrelse och ledande befattningshavare 2023		25 352**	641	8 167*	8 978**	43 138**		

* Siffran för 2023 är justerad.

** Summering är justerad.

Övriga förmåner får innefatta bl.a. förmånsbil enligt Systembolagets vid varje tillfälle gällande policy och sjukförsäkringsförmån. VD och företagsledning uppstår inte bonus eller bostadsförmån.

Utöver ovanstående redovisade belopp har ersättning för traktamente betalats ut enligt gällande regelverk.

Vid uppsägning från bolagets sida ska uppsägningstiden inte överstiga sex månader. Avgångsvederlag får lämnas med högst tolv månadslöner. För anställningsavtal som ingicks senast 31 december 2016 får avgångsvederlag lämnas med högst arton månader.

Villkoren i avtal om pension

Under 2014 träffade Systembolaget och de fackliga parterna en överenskommelse om en övergång till tjänstepensionsplanen ITP. Det innebär att anställda födda 1979 och senare omfattas av ITP 1, vilket är en premiebestämd pensionslösning som betalas från och med 25 års ålder och kostnadsförs i Systembolaget. Anställda som är födda 1978 och tidigare omfattas av förmånsbestämd ITP 2 enligt huvudregeln. Denna pensionsplan tryggas i Systembolaget ABs pensionsstiftelse och beräknas enligt PRI:s försäkringsgrunder. Anställda som vid bytet av pensionsplan hade mindre än fem år kvar till pensionen omfattas fortfarande av Systembolagets förmånsbestämda pensionslösning PA 91 som beräknas enligt tryggandelagens försäkringsgrunder och även denna pensionsplan tryggas i Systembolaget ABs pensionsstiftelse och beräknas enligt tryggandelagens grunder. I takt med att dessa medarbetare har gått i pension eller avslutat sin anställning har de löpande utförsäkrats till KPA Pensionsförsäkring AB genom en engångsbetalning där KPA tryggar Systembolagets pensionsåtaganden via en försäkringslösning vilket minskar risken för pensionsåtaganden för Systembolaget och de tar även över utbetalningen till pensionärerna. Det återstår endast ett fåtal personer i PA91.

Butikschefer samt vissa enhetschefer vid huvudkontoret har enligt särskild överenskommelse möjlighet att avgå med pension från 63 års ålder. Detta löfte klassificeras som ett antastbart pensionsåtagande och är villkorat anställning och får därmed inte tryggas i pensionsstiftelse och redovisas därmed som en avsättning i Systembolagets balansräkning. Beräkningsgrunderna för värderingen av det antastbara pensionsåtaganden styrs av individens tillhörighet till ITP-planen eller PA 91.

Verkställande direktör

Ordinarie pensionsålder för VD är 65 år. Ömsesidig rätt finns att aktualisera en förtida pensionering från 62 år. Pensionen är premiebaserad. Premien beräknas med 30 (30) procent av den fasta månadslönen multiplicerad med 12,2 (12,2). Pensionsförmånen följer en på Systembolaget tillämpad kollektiv pensionsplan och premien bestäms av den kollektiva pensionsplanens villkor. En utökning av den kollektiva pensionsplanen tillämpas på ersättning över en viss nivå och pensionsförmånen är då avgiftsbestämd med en avgift om högst 30 procent av överskjutande lönedel.

Företagsledning

Ordinarie pensionsålder är 65 år och pension utges enligt ITP-planen baserat på ålder. Ledande befattningshavare födda 1979 och senare omfattas av premiebestämd ITP 1 och ledande befattningshavare som är födda 1978 och tidigare omfattas av förmånsbestämd ITP 2. De befattningshavare som omfattas av förmånsbestämd ITP 2 har därtill 30 procent i pensionspremier på lön överstigande 30 inkomstbasbelopp.

Årsarbetare och könsfördelning

Koncernen	2024					
	Antal			Procent		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Totalt koncernen *	2 078	1 639	3 717	56%	44%	100%

* Avser anställda i moderbolaget Systembolaget AB och dotterbolaget IQ AB.

Styrelse och företagsledning **	2024					
	Antal			Procent		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Styrelse	6	3	9	67%	33%	56%
Företagsledning	3	4	7	43%	57%	44%
Totalt i styrelse och företagsledning	9	7	16	56%	44%	100%

** Styrelse och företagsledning avser moderbolaget Systembolaget AB.

I butikerna	2024					
	Antal			Procent		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Butikschefer	228	183	411	55%	45%	13%
Övriga butiksanställda, heltid	509	514	1 023	50%	50%	33%
Övriga butiksanställda, deltid	1 035	652	1 687	61%	39%	54%
Totalt i butikerna	1 772	1 349	3 120	57%	43%	100%

På huvudkontoret	2024					
	Antal			Procent		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Chefer	47	38	85	55%	45%	14%
Varav Enhetschefer	17	10	27	63%	37%	5%
Varav Områdeschefer	16	13	29	55%	45%	5%
Övriga anställda	257	248	505	51%	49%	86%
Totalt samtliga anställda	304	286	590	51%	49%	100%

Koncernen	2023					
	Antal			Procent		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Totalt koncernen *	2 191	1 721	3 912	56%	44%	100%

Styrelse och företagsledning **	2023					
	Antal			Procent		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Styrelse	5	4	9	56%	44%	56%
Företagsledning	3	4	7	43%	57%	44%
Totalt i styrelse och företagsledning	8	8	16	50%	50%	100%

I butikerna	2023					
	Antal			Procent		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Butikschefer	243	192	435	56%	44%	13%
Övriga butiksanställda, heltid	538	568	1 106	49%	51%	34%
Övriga butiksanställda, deltid	1 085	664	1 749	62%	38%	53%
Totalt i butikerna	1 866	1 424	3 290	57%	43%	100%

På huvudkontoret	2023					
	Antal			Procent		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Chefer	51	47	98	52%	48%	16%
Varav Enhetschefer	19	12	31	61%	39%	5%
Varav Områdeschefer	14	15	29	48%	52%	5%
Övriga anställda	271	246	517	52%	48%	84%
Totalt samtliga anställda	322	293	615	52%	48%	100%

Not 9 – Övriga rörelseintäkter

	Koncern		Moderbolag	
	2024	2023	2024	2023
Övriga rörelseintäkter				
Hysesintäkter från operationella leasingavtal	2	2	2	2
Valutavinster	0	0	0	0
Avskrivna presentkort	2	2	2	2
Övriga rörelseintäkter	59	0	61	1
Erhållna skadestånd	0	4	0	4
Summa	64	9	65	9

Not 10 – Finansiella intäkter och kostnader

	Koncern		Moderbolag	
	2024	2023	2024	2023
Finansiella intäkter				
Intäkter från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar:	-	-	-	-
Utdelning från dotterbolag	-	-	23	19
Ränteintäkter	136	121	136	121
Ränteintäkter på förvaltningstillgångar	95	82	-	-
Realiserade värdeförändringar på finansiella placeringar	7	-	6	-
Orealiserade värdeförändringar på finansiella placeringar	43	88	43	88
Summa	281	291	208	228

	Koncern		Moderbolag	
	2024	2023	2024	2023
Finansiella kostnader				
Orealiserade värdeförändringar på finansiella placeringar	-17	-10	-17	-10
Realiserade värdeförändringar på finansiella placeringar	-6	-12	-6	-12
Räntekostnader	-	-1	-3	-3
Räntekostnad på pensionsförpliktelse	-102	-87	-	-
Räntekostnader för leasingåtaganden	-75	-49	-	-
Summa	-200	-159	-26	-26
Summa finansiella poster	81	132	182	202

Not 11 – Inkomstskatt

	Koncern		Moderbolag	
	2024	2023	2024	2023
Skatt på årets resultat				
Aktuell skatt	-95	-90	-90	-84
Aktuell skatt hänförlig till tidigare år	0	-4	0	-4
Uppskjuten skatt	7	-22	1	-17
Total redovisad skatt	-88	-116	-89	-105

	Koncern				Moderbolag			
	2024		2023		2024		2023	
	Resultat	%	Resultat	%	Resultat	%	Resultat	%
Skattekostnad och effektiv skattesats								
Resultat före skatt	419		551		452		514	
Skatt enligt gällande skattesats	-86	20,6%	-113	20,6%	-93	20,6%	-106	20,6%
Skatt hänförlig till tidigare år	0	0,0%	-4	0,7%	0	-0,0%	-4	0,8%
Skatteeffekt ej avdragsgilla kostnader	-10	2,4%	-19	3,4%	-10	2,2%	-19	3,7%
Skatteeffekt ej skattepliktiga intäkter	8	-1,9%	20	-3,6%	14	-3,1%	24	-4,7%
Redovisad skattekostnad och effektiv skattesats	-88	21,1%	-116	21,1%	-89	19,7%	-106	17,2%

	Koncern		Moderbolag	
	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Uppskjutna skattefordringar				
Avsättning för pensioner	26	49	39	33
Leasingskulder	732	752	-	-
Byggnader	4	4	-	-
Avsättning för orealiserade värdeförändringar på finansiella tillgångar	0	6	0	6
Summa uppskjutna skattefordringar	762	811	39	39

	Koncern		Moderbolag	
	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Uppskjutna skatteskulder				
Nyttjanderätter	714	741	-	-
Avsättning för orealiserade värdeförändringar på finansiella tillgångar	-	-	-	-
Immateriella tillgångar	-	-	-	-
Maskiner och inventarier	4	4	-	-
Summa uppskjutna skatteskulder	718	745	-	-
Summa uppskjuten skatt, netto	44	66	39	39

En avstämning av den uppskjutna skatten netto framgår av tabellen nedan:

	Koncern		Moderbolag	
	2024	2023	2024	2023
Uppskjuten skatt netto				
Ingående balans per 1 januari	66	62	39	56
Förändringar redovisade i koncernens resultaträkning	9	-21	0	-17
Förändringar redovisade i koncernens övrigt totalresultat	-31	25	-	-
Förändringar redovisade i koncernens eget kapital	-	-	-	-
Utgående balans per 31 december	44	66	39	39

Not 12 – Andelar i koncernföretag

Koncernen hade följande dotterföretag per den 2024-12-31:

Namn	Registrerings- och verksamhetsland	Organisationsnummer	Verksamhet	Andel stamaktier som direkt ägs av moderföretaget (%)	Andel stamaktier som ägs av koncernen (%)
IQ- Initiativet AB	Sverige	556680-9892	Kunskapsspridning inom alkoholområdet	100	100
AB K14 Näckströmsgatan	Sverige	556741-9238	Fastighetsbolag	100	100
Fastighetsbolaget Näckströmsgatan i Stockholm Kommanditbolag	Sverige	969674-9390	Fastighetsbolag	-	100

Not 13 – Transaktioner med närstående

Svenska staten äger 100 procent av moderföretagets aktier och har bestämmande inflytande över koncernen. Närstående parter är ledande befattningshavare i koncernen och deras närstående. Transaktioner sker på marknadsmässiga villkor.

Följande transaktioner har skett med närstående:

(a) Försäljning av varor och tjänster	Koncern		Moderbolag	
	2024	2023	2024	2023
IQ-initiativet AB	-	-	0	0
AB K14 Näckströmsgatan	-	-	1	1
Summa	-	-	1	1

(b) Köp av varor och tjänster	Koncern		Moderbolag	
	2024	2023	2024	2023
IQ-initiativet AB	-	-	36	40
AB K14 Näckströmsgatan	-	-	37	36
Summa	-	-	73	76

Fordringar på närstående vid årets slut till följd av försäljning och köp av varor och tjänster	Moderbolag	
	2024-12-31	2023-12-31
IQ-initiativet AB	-	-
AB K14 Näckströmsgatan	18	22
Summa	18	22

Skulder till närstående vid årets slut till följd av försäljning och köp av varor och tjänster	Moderbolag	
	2024-12-31	2023-12-31
IQ-initiativet AB	13	9
AB K14 Näckströmsgatan	116	115
Summa	129	124

Systembolaget AB erhöll under 2024 en utdelning på 23 MSEK från AB K14 Näckströmsgatan.

Aktier i dotterbolag, koncernbolag	Org. nr	Säte	Antal andelar	Kapitalandel %	Bokfört värde		Eget kapital	
					2024	2023	2024	2023
IQ-initiativet AB	556680-9892	Stockholm	10	100	0,1	0,1	6	7
AB K14 Näckströmsgatan	556741-9238	Stockholm	10	100	0,1	0,1	140	139
Summa					0,2	0,2	146	146

Aktier i dotterbolag	2024	2023
Ingående balans, 1 januari	0,2	0,2
Förändringar under året	-	-
Utgående balans, 31 december	0,2	0,2

Systembolaget har erlagt kapitalinsats med 1 000 SEK i nedanstående kommanditbolag:

	Organisationsnummer	Säte
Fastighetsbolaget Näckströmsgatan i Stockholm KB	969674-9390	Stockholm

Transaktioner med ledande befattningshavare och styrelseledamöter

Ersättningar till ledande befattningshavare inklusive vd samt styrelseledamöter beskrivs i not 8.

Not 14 – Immateriella tillgångar

	Koncern		Moderbolag	
	2024	2023	2024	2023
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten				
Ingående anskaffningsvärden, 1 januari	404	400	404	400
Nyanskaffningar	8	4	8	4
Avyttringar och utrangeringar	-	-	-	-
Omklassificeringar	-	-	-	-
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden, 31 december	412	404	412	404

	Koncern		Moderbolag	
	2024	2023	2024	2023
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten				
Ingående av- och nedskrivningar, 1 januari	-354	-325	-354	-325
Avyttringar och utrangeringar	-	-	-	-
Årets nedskrivningar	-	-	-	-
Årets avskrivningar	-22	-29	-22	-29
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar, 31 december	-376	-354	-376	-354
Redovisat värde, 31 december	36	50	36	50

Not 15 – Materiella anläggningstillgångar

Koncern

	Byggnader och mark		Inventarier och installationer		Pågående nyanläggningar		Totalt	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Materiella anläggningstillgångar								
Ingående anskaffningsvärden, 1 januari	152	152	3 017	2 973	28	38	3 197	3 163
Nyanskaffningar	-	-	37	27	43	88	80	115
Avyttringar och utrangeringar	-	-	-62	-81	-	-	-62	-81
Omklassificeringar	-	-	48	98	-48	-98	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden, 31 december	152	152	3 040	3 017	23	28	3 215	3 197

	Byggnader och mark		Inventarier och installationer		Pågående nyanläggningar		Totalt	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Materiella anläggningstillgångar								
Ingående av- och nedskrivningar, 1 januari	-81	-79	-2 707	-2 650	-	-	-2 788	-2 729
Avyttringar och utrangeringar	-	-	58	79	-	-	58	-79
Årets nedskrivningar	-	-	-	-	-	-	-	-
Årets avskrivningar	-2	-2	-128	-136	-	-	-130	-138
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar, 31 december	-83	-81	-2 777	-2 707	-	-	-2 860	-2 788
Redovisat värde, 31 december	69	71	263	310	23	28	355	409

Moderbolag

	Byggnader och mark		Inventarier och installationer		Pågående nyanläggningar		Totalt	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Materiella anläggningstillgångar								
Ingående anskaffningsvärden, 1 januari	68	68	3 007	2 963	28	38	3 103	3 069
Nyanskaffningar	-	-	36	27	43	88	79	115
Avyttringar och utrangeringar	-	-	-61	-81	-	-	-61	-81
Omklassificeringar	-	-	48	98	-48	-98	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden, 31 december	68	68	3 030	3 007	23	28	3 121	3 103

	Byggnader och mark		Inventarier och installationer		Pågående nyanläggningar		Totalt	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Materiella anläggningstillgångar								
Ingående av- och nedskrivningar, 1 januari	-29	-28	-2 698	-2 643	-	-	-2 727	-2 671
Avyttringar och utrangeringar	-	-	57	80	-	-	57	80
Årets nedskrivningar	-	-	-	-	-	-	-	-
Årets avskrivningar	-1	-1	-127	-135	-	-	-128	-136
Utgående ackumulerade av- och nedskrivningar, 31 december	-30	-29	-2 768	-2 698	-	-	-2 798	-2 727
Redovisat värde, 31 december	38	39	262	309	23	28	323	376

Not 16 – Leasing

Koncernen som leasetagare

Leasingperioderna för lokaler är normalt mellan 10 och 13 år. Leasingperioden för bilar är normalt 2 till 3 år.

Förlängnings- och uppsägningsoptionerna används för att maximera flexibiliteten i hanteringen av tillgångarna som används i koncernens verksamhet. Optionerna ger möjlighet att förlänga och säga upp avtal kan endast utnyttjas av koncernen och inte av leasegivarna. För mer information avseende koncernens förlängnings- och uppsägningsoptioner se not 3.

Belopp redovisade i koncernens rapport över finansiell ställning

Koncernens tillgång med nyttjanderätt	2024	2023
Ingående värden, 1 januari	3 737	3 674
Tillkommande avtal	197	272
Förändring avtal	285	397
Avslutade avtal	-22	-33
Avskrivningar	-592	-573
Utgående värden, 31 december	3 605	3 737

Koncernens leasingkulder	2024-12-31	2023-12-31
Långfristiga	2 917	3 021
Kortfristiga	634	624
Summa	3 551	3 645

Koncernens nyttjanderätter hänför sig till största del till hyreskontrakt avseende butikslokaler. Av den långfristiga leasingkulden avser 51 (50) % förlängningsoptioner som förväntas nyttjas.

I resultaträkningen redovisas följande belopp relaterade till leasingavtal.

Koncernens avskrivning på nyttjanderätter	2024	2023
Lokaler	-588	-570
Bilar	-4	-3
Summa	-592	-573

Koncernens avskrivning på nyttjanderätter	2024	2023
Räntekostnader (ingår i finansiella kostnader)	-75	-49
Utgifter hänförliga till korttidsleasingavtal (ingår i not 7)	0	0
Utgifter hänförliga till variabla leasingbetalningar som inte ingår i leasingkulder (ingår i not 7)	0	0
Utgifter hänförliga till leasingavtal för vilka den underliggande tillgången är av lågt värde som inte är korttidsleasingavtal (ingår i not 7)	-44	-30
Intäkter hänförliga till vidareuthyrning av lokaler		
Summa	-119	-79

Redovisade kostnader för leasingavgifter i moderbolaget under perioden uppgick till -734 (-684) MSEK.

Kontrakterade investeringar avseende nyttjanderätter vid rapportperiodens slut som ännu inte redovisas i de finansiella rapporterna uppgår till 63 MSEK.

Det totala kassaflödet gällande leasingavtal var -629 (-737) MSEK, varav det operativa kassaflödet uppgick till -75 (-49) MSEK och kassaflöde från finansieringsverksamheten till -553 (-688) MSEK.

Nedan framgår en löptidsanalys för leasingavgifterna, med odiskonterade betalningar för leasingavgifter som ska erhållas på årsbasis för de första fem åren och som ett totalt belopp för de återstående åren.

I moderbolaget räknas avtalstiden för lokaler enligt kontrakt. I koncernen inkluderas en förlängningsoption om 3 år i beräkningen som utgör skillnaden mellan moderbolag och koncern.

Löptid leasingavgifter	Koncern		Moderbolag	
	2024	2023	2024	2023
Mellan 0-3 mån	161	158	174	155
Mellan 4-12 mån	482	473	498	463
Mellan ett och två år	638	624	494	513
Mellan två och tre år	638	614	354	366
Mellan tre och fyra år	595	605	193	215
Mellan fyra och fem år	470	494	125	97
Längre än fem år	879	953	196	180
Summa	3 863	3 921	2 034	1 989

Not 17 – Finansiella instrument

Finansiell riskhantering

Systembolagets verksamhet ger upphov till ett antal aktiviteter som medför olika typer av finansiella risker, främst finansiell hantering i form av betaltransaktioner, dagskassor och finansiella placeringar. För att styra och begränsa olika typer av finansiella risker har styrelsen fastställt ett placeringsreglemente som ger direktiv om den löpande hanteringen. Ansvaret för den löpande hanteringen har delegerats till verksamhetsområdeschefen för Affärssupport, vilken hanterar denna med hjälp av redovisningsenheten. Rapportering som återspeglar resultat, ställning och finansiella risker inom placeringsverksamheten, samt att uppställt placeringsreglemente följs, görs kontinuerligt. Reglementet syftar till att begränsa de finansiella riskernas ogynnsamma effekter på företagets finansiella resultat och ställning och fastställer ansvar och mandat i den finansiella verksamheten. Riskerna som Systembolaget exponeras för är främst kredit- och motpartsrisk, ränterisk, valutarisk och likviditetsrisk.

Valutarisk

Systembolagets valutarisker utgörs av transaktions-exponering, till följd av inköp och försäljning i andra valutor än rapporteringsvalutan. Inköp och försäljning sker i allt väsentligt i svenska kronor varför valuta-exponeringen är begränsad. En sammanställning görs årligen över de största leverantörerna baserat på inköpsvolym, där de avtal med exponering mot valuta riskbedöms var för sig. Inga väsentliga balansposter i utländsk valuta finns. Systembolaget accepterar enbart betalning i SEK i sina butiker.

Känslighetsanalys- transaktionsexponering

I och med att inga väsentliga poster i utländska valuta finns, exponeras inte Systembolaget för risker kopplade till förändringar i valutakurser.

Ränterisk

Ränterisk är risken för att värdet på finansiella instrument fluktuerar till följd av förändringar i marknadsräntor. Sådana förändringar kan leda både till förändringar i verkligt värde samt förändringar i kassaflöden. En betydande faktor som påverkar ränterisken är räntebindningstiden. Systembolagets ränterisk är främst relaterad till värdepappersportföljen innehållande

räntebärande tillgångar. Ränterisken kontrolleras genom placeringspolicyn genom en satt målduration som är 2,5 år för placeringsportföljen. Tillåtet intervall för portföljen är +/- 2 år och maximal löptid på enskild tillgång tillåts vara 5,5 år. Systembolaget har en kombination av finansiella placeringar i fasträntade innehav och innehav med rörlig ränta. Durationen i portföljen var på balansdagen 0,62 (0,8) år.

Systembolaget har ingen extern finansiering i form av upplåning, utan endast en checkräkningskredit för att täcka kortare likviditetsbrister.

Förfallostruktur för ränterisk på finansiella tillgångar

Förfallotidpunkt	Rörlig ränta		Fast ränta		Totalt	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Inom 0-3 månader klassificeras som likvida medel	20	80	-	42	20	122
Inom ett år	188	479	140	169	328	648
Senare än ett år men inom två år	564	399	191	137	755	536
Senare än två år men inom tre år	503	477	149	185	652	662
Senare än tre år men inom fyra år	384	258	188	145	572	403
Senare än fyra år men inom fem år	396	100	71	168	467	268
Summa	2 055	1 793	739	846	2 794	2 639
Samma belopp i koncern som moderbolaget						
Effektiv ränta, %	3,75	4,85	2,48	2,14	3,11	3,50

Systembolaget har genomfört en känslighetsanalys av effekten på vad som bedöms vara rimliga förändringar av marknadsräntorna för att bedöma effekten på resultaträkningen och balansräkningen vid en sådan ränteändring. Känslighetsanalysen baseras på bedömningar avseende de marknadsrisker som företaget är exponerat för per balansdagen. Denna känslighetsanalys redovisas i tabellerna nedan.

Känslighetsanalys för placeringar i räntebärande tillgångar

Påverkan på ränteintäkter	Förändring	2024	Förändring	2023
Höjning av marknadsräntan	1%-enhet	97	1%-enhet	120
Sänkning av marknadsräntan	1%-enhet	-56	2%-enhet	-67

Påverkan på redovisat värde på räntebärande tillgångar	Förändring	2024	Förändring	2023
Höjning av marknadsräntan	1%-enhet	21	1%-enhet	18
Sänkning av marknadsräntan	1%-enhet	-21	2%-enhet	-36

Nedan redovisas en tabell avseende övriga långfristiga fordringar vilka innehas av Systembolaget.

Andra långfristiga fordringar	2024	2023
Ingående balans, 1 januari	1	1
Tillkommande fordran	-	-
Återlagd kortfristig fordran	-	-
Överfört till kortfristig fordran	-	-
Årets reglerade fordringar	-	-
Utgående balans, 31 december	1	1
Varav andel som förfaller till betalning senare än fem år	-	-
Som säkerhet för fordringarna har erhållits antingen borgen, pantbrev eller bankgaranti med totalt	-	-

Kredit- och motpartsrisk

Kredit- och motpartsrisk avser risken att motparten i en transaktion inte kan fullgöra sitt åtagande. Huvuddelen av Systembolagets försäljning sker kontant eller mot kreditkort varför kreditrisken i form av risk för att motparten inte kommer att fullgöra sina åtaganden gällande försäljningen inte är väsentlig. Systembolaget exponeras främst för kredit- och motpartsrisk när överskottslikviditet placeras i finansiella tillgångar. Den kreditrisk som uppkommer i placeringsportföljen begränsas genom krav på officiell rating på placeringar samt genom limiter per emittent och klass av låntagare. Per balansdagen uppgick den totala kreditexponeringen i placeringsportföljen till 2 794 (2 639) MSEK. Samtliga tillgångar i placeringsportföljen går att värdera utifrån priser på aktiva marknader.

Tillåtna klasser enligt Systembolagets placeringsreglemente:

Klassindelning finansiella placeringar	2024	2023
- Räntebärande värdepapper emitterade av svenska staten, kommuner eller landsting.	-	-
- Räntebärande värdepapper emitterade av svenska statsägda bolag där staten har en ägarandel om minst 50 procent.	349	407
- Räntebärande värdepapper emitterade av banker, andra företag eller institutioner med lägsta rating Standard & Poor BBB-/A-3 eller Moody's Baa3/P-3 eller motsvarande.	2 445	2 232
Summa	2 794	2 639

På balansdagen föreligger ingen signifikant koncentration för kreditexponering. Den maximala exponeringen för kreditrisk framgår av det redovisade värdet i rapporten över finansiell ställning för respektive finansiell tillgång.

Likviditetsrisk

Likviditetsrisken är risken att Systembolaget kan få problem att fullgöra sina skyldigheter som är förknippade med finansiella skulder. Målsättningen är att Systembolaget skall klara att uppfylla sina finansiella åtaganden oberoende av de ekonomiska förhållanden som råder utan att ådra sig oförutsedda kostnader i form av t.ex. dröjsmålsräntor på leverantörsskulder eller en större prisreduktion eller transaktionskostnad i samband med att en placering måste omsättas. Systembolaget har en god likviditet och ingen extern upplåning. Likviditetsrisken bedöms därmed vara låg. Systembolaget kommer att avyttra placeringar från värdepappersportföljen för att möta likviditetsrisken om behov finns. Beviljad checkräkningskredit uppgår till 150 MSEK och den är på balansdagen outnyttjad.

Löptidsanalys 2024-12-31 Koncernen	Inom 1 mån	1-3 mån	3-12 mån	1-5 år
Leverantörsskulder	4 966	-	-	-
Leasingskulder	52	159	423	2 917
Summa	5018	159	423	2917

Löptidsanalys 2023-12-31 Koncernen	Inom 1 mån	1-3 mån	3-12 mån	1-5 år
Leverantörsskulder	4 500	-	-	-
Leasingskulder	52	156	416	3 021
Summa	4552	156	416	3021

Systembolagets leverantörsskuld är som störst per årsskiftet till följd av jul- och nyårsförsäljningen. Leverantörsskulden är i huvudsak i svenska kronor och värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Verkligt värde på finansiella instrument

Systembolaget bedömer att det inte är några väsentliga skillnader mellan redovisat värde och verkligt värde. För kundfordringar, leverantörsskulder, övriga kortfristiga fordringar och skulder som värderas till upplupet anskaffningsvärde är löptiden kort och därför överensstämmer i stort sett verkligt värde med redovisat värde. Systembolaget har inte kvittat några finansiella tillgångar och skulder och har inga nettningsavtal.

Marknadsnoterade räntebärande värdepapper har klassificerats som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen eftersom dessa ingår i en handelsportfölj vilken följs upp och utvärderas på basis av verkligt värde.

Samtliga av dessa tillgångar värderas i nivå 1 i verkligt värde hierarkin vilken definieras enligt följande: Noterade priser (ojusterade) på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder.

Det verkliga värdet för finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen uppgår till 2 774 MSEK (2 517 MSEK).

Finansiella tillgångar MSEK	Upplupet anskaffningsvärde		Verkligt värde via resultaträkningen	
	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Andra långfristiga värdepappersinnehav	-	-	2448	1870
Andra långfristiga fordringar	-	-	-	-
Kundfordringar	14	11	-	-
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	54	59	-	-
Kortfristiga placeringar	-	-	326	647
Likvida medel	2 659	2 581	-	-
Summa finansiella tillgångar	2 727	2 651	2 774	2 517

Finansiella skulder MSEK	Upplupet anskaffningsvärde		Verkligt värde via resultaträkningen	
	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Leverantörsskulder	4 966	4 500	-	-
Leasingskulder	3 551	3 645	-	-
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	253	350	-	-
Summa finansiella skulder	8 770	8 495	-	-

Hantering av kapital

Koncernens mål avseende kapitalstrukturen är att: trygga koncernens förmåga att fortsätta sin verksamhet, så att den kan fortsätta att generera avkastning till aktieägarna och nytta för andra intressenter, och upprätthålla en optimal kapitalstruktur för att hålla kostnaderna för kapitalet nere.

För att upprätthålla eller justera kapitalstrukturen kan koncernen förändra den utdelning som betalas till aktieägarna, återbetala kapital till aktieägarna, utfärda nya aktier eller sälja tillgångar för att minska skulderna.

Koncernen bedömer kapitalet på basis av skuldsättningsgraden som beräknas enligt följande: Nettoskuld dividerat med totalt eget kapital.

Skuldsättningsgrad	2024	2023
Nettoskuld	3 095	3 218
Totalt eget kapital	1 879	1 844
Skuldsättningsgrad	1,65	1,75

Not 18 – Varulager

Varuslag	Koncern		Moderbolag	
	2024	2023	2024	2023
Handelsvaror	1 414	1 366	1 414	1 366
Summa	1 414	1 366	1 414	1 366

Alkoholskatt är inkluderat i inköpspriset från leverantören. Vid årets slut uppgick värdereglering till 52 (61) MSEK och kostnad såld vara till 34 403 (33 239*) MSEK.

*Jämförelsesiffra för 2023 korrigerad mot publicerad rapport.

Not 19 – Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	Koncern		Moderbolag	
	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Förutbetalda hyror till koncernbolag	0	0	10	9
Förutbetalda hyror	0	0	137	142
Övriga förutbetalda kostnader	62	48	62	48
Upplupna intäkter	21	11	21	11
Summa	83	59	230	210

Not 20 – Omstruktureringsreserv

Omstruktureringsreserv	Koncern		Moderbolag	
	2024	2023	2024	2023
Ingående balans omstruktureringsreserv	23	102	23	102
Utnyttjade reserver	-23	-48	-23	-48
Återföring av reserv*	-	-35*	-	-35*
Årets avsättningar	2	4	2	4
Utgående balans, 31 december	2	23	2	23

* 35 MSEK 2023 avser justerad omstruktureringsreserv hänförligt till 2022.

Not 21 – Eget kapital

Bundet eget kapital

Bundet eget kapital består av aktiekapital och reservfond. Systembolagets bolagsordning anger att aktiekapitalet skall uppgå till lägst 125 MSEK och högst 500 MSEK. Inga aktier innehas av bolaget självt eller av dotterbolag. Aktiekapitalet är fördelat på 360 000 aktier med ett kvotvärde på 1 000 SEK per aktie.

Fritt eget kapital

Fritt eget kapital består av balanserat resultat och periodens resultat. Inga valutakursdifferenser eller skatter har redovisats direkt mot eget kapital.

Statens ägardirektiv innebär bland annat att vinstmaximering inte ska eftersträvas, men verksamheten skall bedrivas ekonomiskt effektivt. När bruttomarginalen fastställs skall företaget beakta att kostnaderna täcks och att staten får avkastning i enlighet med

ägaravisningen. Avkastningen på det egna kapitalet i koncernen ska uppgå till mellan 5 och 15 procent. Om avkastningen varaktigt överstiger avkastningsmålet ska detta på sikt komma kunderna till godo genom att bruttomarginalen justeras nedåt. Soliditeten i koncernen ska uppgå till mellan 14 och 20 procent.

Ägaravisningen anger också att aktieutdelningen bör, under förutsättning att aktiebolagslagens utdelningsregler medger detta, uppgå till minst 80 procent av årets resultat efter skatt. Om avkastningen överstiger avkastningsmålet, övervägs om den överskjutande delen bör återföras till verksamheten för att skapa största möjliga samhällsnytta utifrån uppdraget och uppdragsmålen. För förslag till årets vinstdisposition se not 31.

Not 22 – Likvida medel

I koncernens rapport över finansiell ställning, koncernens rapport över kassaflöden samt moderbolagets balansräkning och kassaflödesanalys ingår följande poster i "likvida medel":

Likvida medel	2024-12-31	2023-12-31
Kortfristiga placeringar löptid 0-3 månader	20	122
Banktillgodohavanden	2 639	2 459
Summa	2 659	2 581

Not 23 – Avsättningar i moderbolaget

Långfristiga avsättningar	2024	2023
Ingående balans - Avsättning ej enligt tryggandelagen	123	131
Årets förändring - ej enligt tryggandelagen	14	-10
Övrig avsättning	1	2
Utgående balans, 31 december	138	123

Långfristig avsättning avser avsättning för pensions-skuld för antastbara delar som inte tryggas av stiftelsen.

Not 24 – Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Koncernen har förmånsbestämda pensionsplaner i Sverige. Samtliga förmånsbestämda planer baseras på slutlig lön, som ger anställda som omfattas av pensionsplanen förmåner i form av en garanterad nivå på pensionsutbetalningarna under livstiden. Nivån på

förmånen beror på de anställdas tjänstgöringstid och lön vid pensioneringstidpunkten. De belopp som redovisas i rapporten över finansiell ställning och förändringar i den förmånsbestämda pensionsplanen under året är följande.

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Nuvärdet av förpliktelser	Verkligt värde på förvaltnings-tillgångar*	Nettotillgång (+)/ Nettoskuld (-) exklusive särskild löneskatt	Särskild löneskatt	Nettotillgång (+)/ Nettoskuld (-) inklusive särskild löneskatt
Per 2023-01-01	-2 369	2 243	-126	-31	-157
Kostnader för tjänstgöring under innevarande år	-35	-	-35	13	-22
Kostnader för tjänstgöring under tidigare år	-	-	-	-	-
Räntekostnader/intäkter	-87	82	- 5	-1	-6
Summa redovisad i resultaträkningen	-122	82	-40	12	-28
Avkastning på förvaltningstillgångar exklusive belopp som ingår i räntekostnader/intäkter	-	2	2	0	2
Förändring av effekten av tillgångstak under perioden i övrigt totalresultat	-	-32	-32	-8	-40
Erfarenhetsbaserade vinster(+)/förluster(-)	-30	-	-30	-7	-37
Vinst (+)/förlust (-) till följd av förändrade finansiella antaganden	-42	-	-42	-10	-52
Vinst (+)/förlust (-) till följd av förändrade demografiska antaganden	2	-	2	0	2
Summa redovisad i övrigt totalresultat	-70	-30	-100	-25	-125
Pensionsutbetalningar direkt från arbetsgivaren	13	-	13	-	13
Pensionsutbetalningar för anställda som omfattas av planen	64	-64	-	-	-
Premiebetalningar (KPA)	-	75	75	-	75
Per 2023-12-31	-2 484	2 306	-178	-44	-222

* Verkligt värde på förvaltningstillgångarna har justerats med hänsyn till den restriktion av överskott i KPA-planen med avseende på tillgångstak om 369 (325) MSEK.

	Nuvärdet av förpliktelser	Verkligt värde på förvaltnings- tillgångar*	Nettotillgång (+)/ Nettoskuld (-) exklusive särskild löneskatt	Särskild löneskatt	Nettotillgång (+)/ Nettoskuld (-) inklusive särskild löneskatt
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser					
Per 2024-01-01	-2 484	2 306	-178	-44	-222
Kostnader för tjänstgöring under innevarande år	-34	-	-34	-3	-37
Kostnader för tjänstgöring under tidigare år	-	-	-	-	-
Räntekostnader/intäkter	-89	82	-7	-2	-9
Summa redovisad i resultaträkningen	-123	82	-41	-5	-46
Avkastning på förvaltningstillgångar exklusive belopp som ingår i räntekostnader/intäkter	-	139	139	34	173
Förändring av effekten av tillgångstak under perioden i övrigt totalresultat	-	-56	-56	-14	-70
Erfarenhetsbaserade vinster(+)/förluster(-)	-26	-	-26	-6	-32
Vinst (+)/förlust (-) till följd av förändrade finansiella antaganden	59	-	59	14	73
Vinst (+)/förlust (-) till följd av förändrade demografiska antaganden	-	-	-	-	-
Summa redovisad i övrigt totalresultat	33	83	116	28	144
Pensionsutbetalningar direkt från arbetsgivaren	17	-	17	-	17
Pensionsutbetalningar för anställda som omfattas av planen	71	-71	-	-	-
Premiebetalningar (KPA)	-	3	3	-	3
Per 2024-12-31	-2 486	2 403	-83	-21	-104

* Verkligt värde på förvaltningstillgångarna har justerats med hänsyn till den restriktion av överskott i KPA-planen med avseende på tillgångstak om MSEK 438 (369).

Vid den senaste värderingstidpunkten hänförs nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen 2 030 stycken (2 140) aktiva anställda, 4 586 stycken (4 544) personer som lämnat pensionsplanen innan pensionering och 2 393 stycken (2 332) personer som omfattas av planen och som är pensionerade.

De viktigaste aktuariella antagandena var följande:

Aktuariella antaganden	2024-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Diskonteringsränta	3,75%	3,60%	3,70%
Inflation	2,0%	2,0%	2,0%
Löneökning	2,2%	2,2%	2,2%
Personalomsättning	6,9%	6,9%	6,9%
Förväntad livslängd	DUS23	DUS23	DUS21

Antaganden beträffande livslängd baseras på offentlig statistik och erfarenheter från dödlighetsundersökningar i Sverige och fastställs i samråd med aktuariell expertis.

Känsligheten i den förmånsbestämda förpliktelsen för ändringar i de vägda väsentliga antagandena är:

Förändring i antaganden	Inverkan på den förmånsbestämda förpliktelsen		
	Ökning i antaganden		Minskning i antaganden
	2024-12-31	2024-12-31	2024-14-31
Diskonteringsränta ± 1 %	3,75%	4,75%	2,75%
Förpliktelsen nuvärde	2 486	2 138	2 926
Inflation ± 1 %	2,00%	3,00%	1,00%
Förpliktelsens nuvärde	2 486	2 905	2 152
Förväntad livslängd ± 1 år	DUS23	+ 1 års livslängd	- 1 års livslängd
Förpliktelsens nuvärde	2 486	2 573	2 398

Ovanstående känslighetsanalyser baseras på en förändring i ett antagande medan alla andra antaganden hålls konstanta. I praktiken är det osannolikt att detta inträffar och förändringar i några av antagandena kan vara korrelerade. Vid beräkning av känsligheten i den förmånsbestämda förpliktelsen för väsentliga aktuariella antaganden används samma metod (nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen med tillämpning av den s.k. projected unit credit method vid slutet av rapportperioden) som vid beräkning av pensionsskulden som redovisas i rapporten över finansiell ställning.

Vägd genomsnittlig löptid för pensionsförpliktelsen uppgår till 20 år (20 år).

Vägd genomsnittlig löptid	2024-12-31		2023-12-31		2022-12-31	
	Noterade	Onoterade	Noterade	Onoterade	Noterade	Onoterade
Aktier	1 217	-	1 071	-	998	-
Obligationer	1 070	-	1 018	-	971	-
Fastigheter	-	120	-	145	-	142
Övrigt	-	433	-	439	-	456
Summa	2 287	553	2 089	584	1 969	598

Verkligt värde på förvaltningstillgångarna om MSEK 2 840 per 2024-12-31, MSEK 2 673 per 2023-12-31 samt 2 567 per 2022-12-31 i denna tabell är innan hänsyn är tagen till den restriktion av överskott i KPA-planen med avseende på tillgångstak om MSEK 468, 369 respektive 325.

Not 25 – Pensioner i moderbolaget

Pensionskostnader i Systembolaget AB	2024	2023
Årets förändring av kapitalvärde	14	-10
Gottgörelse från Pensionsstiftelsen under året	-	-
Premier för pensionsförsäkringslösning förmånsbestämda pensioner	21	88
Premier för avgiftsbestämda pensionsplaner	112	106
Särskild löneskatt på pensionskostnader	34	44
Årets pensionskostnad	181	228

Årets pensionskostnad består främst av premier för avgiftsbestämda pensionsplaner – ITP 1 och ITPK. I de avgiftsbestämda pensionsplanerna ingår även direktpensionspremier för företagsledningen motsvarande 30 procent på lön överstigande 30 inkomstbasbelopp. Premier för pensionsförsäkringslösning avser utförsäkring av pensionsåtaganden för pensionärer och medarbetare som har slutat under året och som ingått i Systembolagets förmånsbestämda pensionslösning PA 91.

Systembolaget har beslutat att inte begära någon gottgörelse från Systembolaget AB:s Pensionsstiftelse under 2024 för att täcka dessa kostnader.

Totala pensionsskulder	2024	2023
Pensionsskuld tryggad i Systembolaget AB:s Pensionsstiftelse vid årets ingång	1 104	971
Pensionsåtagande försäkrat	125	156
Årets förändring av kapitalvärde	1	-23
Pensionsskuld tryggad i Systembolaget AB:s Pensionsstiftelse vid årets slut	1 230	1 104
Kapitalvärde redovisat som avsättning vid årets ingång (not: ej enligt tryggandelagen)	119	129
Årets förändring av kapitalvärde	14	-10
Kapitalvärde redovisat som avsättning vid årets slut (not: ej enligt tryggandelagen)	133	119
Kapitalvärde av totala pensionsförpliktelser vid årets slut	1 363	1 223

Pensionsåtaganden som tryggas i Systembolaget AB:s Pensionsstiftelse består främst av förmånsbestämda pensionsåtaganden enligt ITP-planen, samt kvarvarande pensionsåtaganden i Systembolagets förmånsbestämda pensionslösning PA91. Kapitalvärdet på pensionsskulder enligt ITP2 är beräknat utifrån PRIs tryggande-grunder. För övriga förmånsbestämda pensionsskulder används tryggandegrunderna, Finansinspektionens anvisningar för beräkning av pensionsskuld FFFS 2007:24 enligt 2024 års grunder som värderingsgrunder. Kapitalvärde redovisat som avsättning i balansräkningen avser det antastbara löftet om tidigare pensionsavgång vid 63 års ålder både för medarbetare inom ITP-planen samt för medarbetare i Systembolagets förmånsbestämda pensionslösning PA91.

Totala pensionstillgångar	2024	2023
Verkligt värde av Systembolaget AB:s Pensionsstiftelses tillgångar vid årets ingång	1 356	1 245
Gottgörelse under året	-	-
Avkastning på Systembolaget AB:s Pensionsstiftelses tillgångar	12	13
Värdeförändring under året	121	97
Verkligt värde av Systembolaget AB:s Pensionsstiftelses tillgångar vid årets slut	1 489	1 356

För tryggheten av pensionsåtaganden har Systembolaget avsatt medel till Systembolaget AB:s Pensionsstiftelse, vars uteslutande ändamål är att trygga utfästelse om pension till anställda och tidigare anställda i bolaget. Placeringsverksamheten i pensionsstiftelsen syftar till att säkerställa en god avkastning samt att balansera den risk som värdeutvecklingen av den tryggade pensionsskulden innebär.

Den bokföringsmässiga konsolideringen per 2024-12-31 var 121 (123) procent, det vill säga värdet av Systembolaget AB:s Pensionsstiftelses tillgångar översteg det tryggade åtagandet med 21 (23) procent. En marknadsvärdering av pensionsåtagandet enligt IAS19, där de förväntade framtida kassaflöden diskonteras med en diskonteringsränta på 3,75 (3,6) procent per 2024-12-31, ger ett pensionsåtagande i Systembolaget AB:s Pensionsstiftelse om 1 500 (1 453) MSEK, som innebär en konsolideringsgrad om 99 (93) procent.

Not 26 – Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	Koncern		Moderbolag	
	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Semesterlöneskuld	135	135	135	135
Löneskuld	21	28	21	28
Sociala avgifter	49	50	49	50
Upplupna kostnader pensioner	2	23	2	22
Övriga upplupna kostnader	46	114	45	114
Förutbetalda intäkter	0	0	0	1
Summa	253	350	252	349

Not 27 – Eventualförpliktelser

Eventualförpliktelser	Koncern		Moderbolag	
	2024-12-31	2023-12-31	2024-12-31	2023-12-31
Ansvarighet till PRI pensionsgaranti	23	21	23	21
Summa	23	21	23	21

Not 28 – Ej kassaflödespåverkande poster

Ej kassaflödespåverkande poster	Koncern		Moderbolag	
	2024	2023	2024	2023
Avskrivningar	744	740	150	165
Realisationsresultat försäljning av anläggningstillgångar	-55	14	-55	14
Värdeförändring finansiella instrument	-26	-78	-26	-78
Förändringar pensionsavsättningar	54	-11	50	38
Övrigt	1	-33	-22	-53
Summa	718	632	97	86

Not 29 – Förändringar i skulder som tillhör finansieringsverksamheten

Förändring skuld finansieringsverksamheten	2023-01-01	Kassaflöde	*Förändring leasingkontrakt	2023-12-31
Leasingskuld	3 696	-688	637	3 645
Summa	3 696	-688	637	3 645

Förändring skuld finansieringsverksamheten	2024-01-01	Kassaflöde	*Förändring leasingkontrakt	2024-12-31
Leasingskuld	3 645	-553	459	3 551
Summa	3 645	-553	459	3 551

* Förändring i leasingkontrakt avser nya- och kansellerade kontrakt samt förändringar i kontrakt främst m.a.p. indexeringshöjning. Dessa avser ej kassaflödespåverkande poster.

Not 30 – Resultat per aktie

Resultat per aktie hänförligt till moderföretagets aktieägare	2024	2023
Före- och efter utspädning	1 005,54	1 136,91

Resultatmått som använts i beräkningen av resultat per aktie

Resultat per aktie, före och efter utspädning

Resultat per aktie	2024	2023
Resultat hänförligt till moderföretagets aktieägare	361 992 647	409 287 258
Vägt genomsnittligt antal stamaktier som använts vid beräkning av resultat per aktie	360 000	360 000

Not 31 – Vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel, 1 297 518 212 kronor, disponeras enligt följande:

Utdelning (1 005,54 kr per aktie)	361 992 647
Balanseras i ny räkning	935 525 565
Summa	1 297 518 212

Not 32 – Händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser, utöver den ordinarie verksamheten, har inträffat efter balansdagen.

Förslag till vinstdisposition och underskrifter

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel, kronor 1 297 518 212, disponeras enligt följande:

Utdelning (1 005,54 kr per aktie)	361 992 647
Balanseras i ny räkning	935 525 565
Summa	1 297 518 212

Utdelningen föreslås att utbetalas senast den 8 maj 2025.

Styrelsen anser att den föreslagna vinstutdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som ställs i aktiebolagslagen 17:3 andra och tredje styckena samt med hänsyn till de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på storleken av det egna kapitalet i företaget. Vinstutdelningen anses även försvarlig utifrån Systembolagets konsolideringsbehov, likviditet och ställning samt förenlig med ägarens krav och förväntningar.

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar härmed att årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed och att den ger en rättvisande bild av företagets ställning och resultat. Vidare försäkras att redovisningen är upprättad utifrån Årsredovisningslagen och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer samt att den ger en rättvisande bild av företagets ställning och resultat. Därtill försäkras att förvaltningsberättelsen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av företagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som företaget står inför.

Stockholm den 20 mars 2025

Göran Hägglund
Ordförande

Viveca Bergstedt Sten
Ordinarie ledamot

Leif Ljungqvist
Ordinarie ledamot

Anders Ehrling
Ordinarie ledamot

Ulrika Eriksson
Ordinarie ledamot

Anna Bäck
Ordinarie ledamot

Håkan Åkerström
Ordinarie ledamot

Frida Johansson Metso
Ordinarie ledamot

Katarina Areskoug Mascarenhas
Ordinarie ledamot

Pernilla Walfridsson
Ordinarie ledamot

Robert Adrell
Arbetsstagarrepresentant

Andreas Bengtsson
Arbetsstagarrepresentant

Ann Carlsson Meyer
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den 20 mars 2025
Deloitte AB

Anneli Pihl

Hållbarhetsrapport

Vin i papp, PET
och burk smakar
likadant som
vin i glasflaska.

Enns skillnaden är klimatavtrycket
vid tillverkning.

Läs mer på omavastemtolaget.se

EKO

MILJÖCERTIFIERAD
COOLING & PRECIPITATION

SOCIALT ANSVAR
COOLING & PRECIPITATION

LÅGRE KLIMATAVTRYCK
PÅPACKNING

Om vår ansvarsredovisning

I vår ansvarsredovisning integrerar vi årsredovisning och bolagsstyrningsrapport med vår hållbarhetsredovisning.

Hållbarhetsredovisningen för 2024 har förberetts i enlighet med Global Reporting Initiative (GRI) standarder, publikationsår 2021. Den senaste redovisningen publicerades den 27-03-2023. För årets hållbarhetsredovisning genomförde Systembolagets externa revisorer, liksom föregående år, en kombinerad granskning (begränsad säkerhet) av redovisningen i kombination med revision (rimlig säkerhet) av nyckeltalen andel sjukfrånvaro, engagemangsindex, samt könsfördelning och andel med utländsk bakgrund. Se revisors rapport över kombinerad granskning av hållbarhetsredovisningen sida 151.

Hållbarhetsredovisningen för verksamhetsåret 2024 omfattar Systembolaget AB samt det helägda dotterbolaget IQ-initiativet AB:s verksamhet som är väsentlig ur ett hållbarhetsperspektiv. Hållbarhetsdata som faller utanför IQ-initiativets informationsuppdrag redovisas inte, och inte heller Systembolagets övriga dotterbolag, då de inte har väsentlig betydelse i förhållande till Systembolaget som helhet. Där GRI:s riktlinjer uppmanar till redovisning per region motsvarar det hela Sverige.

Väsentlighetsanalysen är utgångspunkten för struktur såväl som innehåll i hållbarhetsredovisningen. Som en del av förberedelserna för det nya EU-direktivet

för hållbarhetsrapportering, Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), har väsentlighetsanalysen för årets hållbarhetsredovisning genomförts i linje med direktivet. Utfallet av årets väsentlighetsanalys har resulterat i att de väsentliga hållbarhetsområdena i stort är desamma som 2023, med ett tillägg: Resursanvändning. För fördjupande information om väsentlighetsanalysen, se sida 133.

Enligt GRI:s regelverk ska all påverkan en organisation har på hållbar utveckling följas upp. Detta har tagits i beaktande genom minst en GRI- eller egen upplysning per väsentligt hållbarhetsområde. Med avseende på att ägaren gett statliga bolag möjlighet att sluta tillämpa GRI när CSRD/ESRS träder i kraft, är vi restriktiva med att ta in nya nyckeltal för 2024.

I hållbarhetsredovisningen för 2024 redovisas i stort samma GRI-upplysningar och egna upplysningar som år 2023. Några förändringar sker, som alla rör egna upplysningar:

- Vattenpåverkan – 'Systematiskt miljöarbete dryckesleverantörer' utgår. 'Andel av dryckesvolym baserad på certifierad odling (vattenpåverkan)' tillkommer.
- Jordhälsa och biologisk mångfald - 'Försäljningsandel ekologiskt' utgår. 'Andel av dryckesvolym baserad på certifierad odling' tillkommer.

- Resursanvändning – 'Ton avfall i driften' utgår. 'Andel returnerade återfyllningsbara förpackningar' tillkommer.
- Arbetsmiljö och inkludering – 'Prestationskultur' utgår. 'Engagemangsindex' tillkommer.

Mät- och beräkningsmetoder beskrivs om tillämpligt i samband med respektive upplysning. Sammanställningen och kvalitetssäkringen av hållbarhetsredovisningens GRI- och egna upplysningar görs av Systembolagets ansvarig för hållbarhetsrapporteringen. Målnivåer och jämförelsesiffror redovisas i förekommande fall. All uppföljningsdata av våra koldioxidutsläpp beräknas sedan 2015 utifrån Green House Gas Protocol (GHG-protokollet) 11. I de fall jämförelsesiffror från tidigare årsredovisningar har ändrats redovisas detta under aktuell upplysning.

Systembolagets årliga internrevision granskar flera områden inom verksamheten, däribland antikorrupsionsarbetet, utifrån en riskanalys som bedömer relevans baserat på sammanvägt riskvärde. Detta beskrivs närmare i Bolagsstyrningsrapporten, se sida 69.

Kontaktperson på Systembolaget
Presschef Katinka Wall
Telefon (växel): 08-503 300 00

Fördjupning av väsentlighetsanalysen

Väsentlighetsanalysen utgör grunden för identifiering och bedömning av de hållbarhetsfrågor som är väsentliga för Systembolaget och ligger till grund för vilka hållbarhetsområden som prioriteras i styrningen av verksamheten samt för innehållet i hållbarhetsredovisningen.

Redogörelse av processen – CSRD/ESRS

Likt tidigare år kommer Systembolaget för räkenskapsåret 2024 hållbarhetsredovisa enligt GRI:s rapporteringsramverk. Själva väsentlighetsanalysen har emellertid genomförts i linje med det nya EU-direktivet CSRD och tillhörande rapporteringsstandarder European Sustainability Reporting Standards (ESRS). Detta eftersom vi inledningsvis arbetade under antagandet att vi skulle rapportera enligt CSRD/ESRS redan år 2024, samt att vi ser att det ger oss en god grund inför 2025 då Systembolaget kommer att rapportera enligt det nya rapporteringsdirektivet.

Dubbel väsentlighetsanalys

CSRD ställer krav på att verksamheten genomför en dubbel väsentlighetsanalys, det vill säga att den innefattar en bedömning av både inverkansväsentlighet (Systembolagets påverkan på människa och miljö) och finansiell väsentlighet (människors och miljöns påverkan på Systembolagets finansiella ställning

och affärsmöjligheter). Den dubbla väsentligheten har bedömts i ett flertal tvärfunktionella workshops med Systembolagets sakkunniga inom respektive hållbarhetsområde.

Intressenter

En viktig del i processen för att identifiera och bedöma väsentliga hållbarhetsfrågor är att involvera Systembolagets nyckelintressenter. Intressenter beskrivs i ESRS som de vars intressen påverkas eller kan påverkas av företaget, samt de som är användare av hållbarhetsförklaringen. Läs mer om dialoger med våra intressenter på sidorna 135-138.

Vetenskapsbaserade källor eller expertutlåtanden

Bedömningen i väsentlighetsanalysen ska göras på saklig grund och styrkas av vetenskapsbaserade källor eller expertutlåtanden. Som bas i analysarbetet har väletablerade externa källor använts som exempelvis WEF, IPCC, IPBES, WHO, GBD och CAN. En ytterligare utgångspunkt har varit The Global Risks Report 2024 (WEF) över de mest allvarliga globala riskerna för världsekonomin. Även andra löpande omvärldsanalyser har vägts in.

Skalor och tröskelvärden

Vid värdering av hållbarhetsfrågors väsentlighet kan ett företag enligt ESRS välja att antingen skatta väsentligheten kvalitativt (ex. låg, medelhög, hög väsentlighet) eller kvantitativt (ex. på en numerisk skala). Systembolaget

har valt att tillämpa den skattningsmetod som redan används inom bolagets förfarande för riskanalys, vilket är en skattningsskala 1–4.

En hållbarhetsfråga anses vara väsentlig om den värderas över tröskelvärdet gällande inverkans- och/eller finansiell väsentlighet. Sedan tidigare förhåller sig Systembolaget till att tröskelvärdet i riskanalyserna ska vara >2.5 på den tillämpade skalan 1–4. Samma tröskelvärde har tillämpats vid väsentlighetsanalysen för räkenskapsåret 2024.

Väsentlighetsanalysen fastställs av Systembolagets företagsledning och styrelsens revisionsutskott efter beredning av etik- och hållbarhetsutskottet.

Resultat av årets väsentlighetsanalys

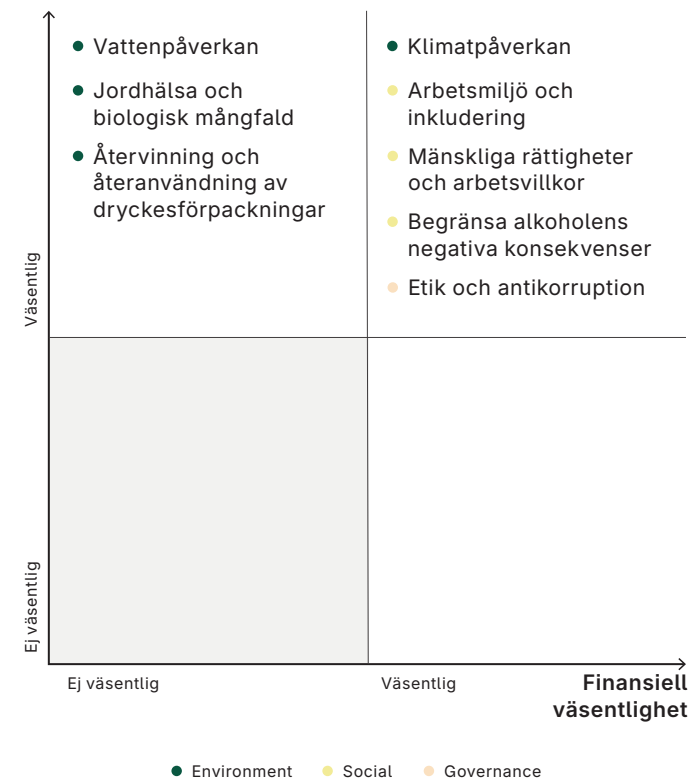
Utifrån genomförandet av väsentlighetsanalysen i linje med CSRD har Systembolaget tagit utgångspunkt i ESRS tematiska standarder med tillhörande underämnen för att ringa in våra väsentliga hållbarhetsfrågor.

I nedanstående matris illustreras utfallet av väsentlighetsanalysen, där vi överfört ESRS underämnen till Systembolagets hållbarhetsområden. Jämfört med år 2023 bedöms samma hållbarhetsområden som väsentliga, förutom att *Resursanvändning* tillkommer.

Nedan beskriver vi kortfattat våra väsentliga hållbarhetsområden:

- **Klimatpåverkan** – Systembolaget har en faktisk negativ påverkan genom ett klimatavtryck som uppkommer längs hela värdekedjan. Avtrycket kommer främst från utsläpp från odling, produktion, förpackningar och transporter.
- **Vattenpåverkan** – Systembolaget har en faktisk negativ påverkan genom den omfattande användning av vatten som sker i odling och produktion av dryck. Vatten som används sänker grundvattennivån och våt- och flodmarker torkar ut. Förutsättningar för flora och fauna försämras. Det finns också risk för försämrad vattentillgång/kvalitet för människor som bor i lokalsamhällen nära produktion.
- **Jordhälsa och biologisk mångfald** – Påverkan på biologisk mångfald och jordhälsa är framför allt kopplad till odling av råvaror till Systembolagets drycker. Påverkan orsakas till stor del av föroreningar som kan uppstå främst via jordbrukets markanvändning. Bekämpningsmedel och konstgödsel används generellt i stor omfattning. Utarmning av den biologiska mångfalden i jorden påverkar jordarnas framtida produktivitet och hälsa.
- **Resursanvändning** – De drycker som säljs via bolagets verksamhet genererar förpackningsavfall som uppstår hos kund/samhälle. Systembolaget arbetar aktivt för ökad återvinning, men trots detta är det en betydande mängd förpackningar som ej återvinns eller återanvänds.
- **Arbetsmiljö och inkludering** – Inom detta område har Systembolaget en potentiell påverkan på medarbetarnas hälsa och säkerhet, exempelvis gällande konsumtion av alkohol, mot bakgrund av att Systembolaget i detta avseende är en riskarbetsplats. Systembolaget bedöms även ha en påverkan på mångfald och inkludering av medarbetare med exempelvis utländsk bakgrund.
- **Mänskliga rättigheter och arbetsvillkor** – Systembolaget har en potentiell negativ påverkan på arbetstagare i leverantörskedjan, inom flera områden såsom arbetstagares hälsa och säkerhet, arbetstid och anständiga löner, samt urfolks rättigheter.
- **Alkoholkonsumtionens negativa konsekvenser** – Systembolaget bedöms ha både positiv och negativ påverkan inom detta område. Ett exempel på en negativ påverkan är den på konsumenters och slutanvändares hälsa, med anledning av alkoholens skadeverkningar. Ett exempel på en potentiellt positiv påverkan på konsumenter och slutanvändare gäller ökad kunskap och motivation att minska sin alkoholkonsumtion, tack vare Systembolagets aktiviteter inom ramen för uppdraget att sprida information om alkoholens skadeverkningar.
- **Etik och antikorrupktion** – Inom detta område finns påverkan inom flera delområden, exempelvis kopplat till Systembolagets objektiva inköpsprocess och märkesneutralitet som gör att leverantörer erhåller konkurrensneutrala förutsättningar, men också risk för incidenter av korrupktion.

Konsekvensiell väsentlighet

Dialoger med våra intressenter

För att kunna leva upp till förväntningarna på Systembolagets verksamhet i linje med det samhälls-uppdrag och de ambitioner inom hållbarhet som Systembolaget har förs löpande dialog med intressenter. Det kan vara ägare, kunder, medarbetare, leverantörer, producenter och intresseorganisationer eller andra representanter för samhället i stort. Vilka

undergrupperingar som är mest väsentliga ses löpande över genom intressentkartläggningar för att vi ska kunna skapa relevanta nätverk och plattformar för våra intressentdialoger. Vi genomför olika typer av enkätundersökningar minst en gång per år. Vi genomför även rundabordssamtal och undersökningar utifrån behov och specifika ämnesområden. Resultaten från

enkätundersökningar och dialoger används bland annat i Systembolagets strategiska arbete samt för utvecklad förståelse och hantering av vår påverkan, risker och möjligheter. Nedan redogör vi för dialoger som hållits under 2024 och beskriver kort vad dessa dialoger resulterat i.

Intressentgrupp	Viktiga nyckelfrågor	Väsentliga dialoger 2024
Samhälle	Information om alkoholkonsumtionens negativa konsekvenser	<p>Systembolaget medverkar i det nationella initiativet "Alkohol & Cancer" som syftar till att öka kunskapen om sambanden mellan alkohol och cancer. Initiativet lanserades 2023 av Regionala Cancercentrum och i nätverket ingår både myndigheter och civilsamhällets aktörer. Systembolaget har en aktiv roll i arbetsgruppen och 2024 inleddes med en nätverksträff hos Systembolaget, under året låg vidare fokus på att öka kännedom om sambandet hos vårdpersonal och få fler att lyfta samtalet med patienter för primär prevention. Arbetet uppmärksammades genom artiklar i ett flertal tidningar riktade till vården och två filmer producerades för att spridas under 2025. I oktober medverkade Systembolaget och Regionala Cancercentrum i ett webinarium med särskilt fokus på alkohol och bröstcancer.</p> <p>Systembolaget har två partnersamarbeten inom forskningsområdet, med Svenska föreningen för alkohol- och drogforskning (SAD) och med Nordens välfärdscenter (NVC). Samarbetena syftar till att identifiera behov av kunskap och forskning samt för att sprida gemensam kunskap, bland annat genom konferenser och utbildningar. Exempelvis finansierade och deltog Systembolaget på SAD:s tvärvetenskapliga forskningskonferens i Göteborg under två dagar i november. NVC har också involverats i nomineringsprocessen för Systembolagets Alkoholforskningsråd.</p>
	Attityder till alkohol	<p>Systembolaget (tidigare IQ) följer svenskarnas attityder till alkohol i olika sammanhang genom den årliga undersökningen Alkoholindex. Syftet är att följa hur synen på alkohol i Sverige förändras över tid. Ett återkommande tema är tonåringar och alkohol där Systembolaget under året har tagit över från IQ i arbetet med och publicering av Tonårsparlören – som vänder sig till föräldrar med fakta och tips om ungdomar och alkohol.</p> <p>Genom insatserna är målet att skapa dialog mellan enskilda individer, samt aktörer på lokal, regional och nationell nivå.</p>
	Vårt hållbarhetsarbete	<p>Sustainable Brand Index™ är Europas största oberoende varumärkesstudie med fokus på hållbarhet. Genom denna får vi årligen förutom en övergripande ranking också en fördjupad analys av vad Sveriges konsumenter tycker är viktigt att Systembolaget fokuserar på och prioriterar i hållbarhetsarbetet inklusive hälsa.</p>
	Opinionsundersökningar	<p>Varje månad tillfrågas ett riksrepresentativt urval av människor om sin syn på alkoholmonopolet. Totalt genomförs cirka 12 000 intervjuer per år. Systembolaget genomför också återkommande opinionsundersökningar kopplade till olika strategiska initiativ.</p>

Intressentgrupp	Viktiga nyckelfrågor	Väsentliga dialoger 2024
Samhälle	Mångfald och inkludering	Under 2024 har samarbetet fortsatt med Arbetsförmedlingen kring bland annat Jobbspår som syftar till att underlätta inträdet för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.
	Tillsyn	Systembolaget har regelbundet dialog med tillsynsmyndigheter inom områden som är relevanta för vår verksamhet, som exempelvis Alkoholsortimentsnämnden, Brottsförebyggande rådet, Folkhälsomyndigheten, Arbetsmiljöverket, Konsumentverket, Konkurrensverket, Livsmedelsverket, Skatteverket, Tullverket samt Ekobrottsmyndigheten, Polismyndigheten och Socialstyrelsen. Under 2024 har aktuella frågor varit distansförsäljning och dess tillsyn, märkning av alkoholdrycker, illegal försäljning av alkohol och vikten av förebyggande arbete.
	Samverkan med lärosäten	Löpande samarbeten och dialog med olika lärosäten är en pågående del av Systembolagets arbete, i syfte att utbyta kunskap och information samt som ett led i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare.
	Medlemskap	<p>Systembolaget är medlem i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • amfori BSCI (Business Social Compliance Initiative), sedan 2011 • Global Compact, sedan 2013 • Global Deal, sedan 2018 • Stronger Together, sedan 2018 • Dryckesbranschens Klimatinitiativ, sedan 2016 • Ethical Trading Initiative (ETI) Sverige, sedan 2019 • Sustainable Wine Roundtable (SWR), sedan 2022 • Sedex, sedan 2024
Kunder	Att möta kunden	För att kunna fortsätta utveckla Systembolagets erbjudande och kundmöte genomförs tre gånger per år en mätning som resulterar i ett Nöjd Kund Index (NKI). Det ger en fördjupad bild av kundernas upplevelse av butik, ombud, hemleverans och kundtjänst samt signalerar gap mellan förväntningar och upplevd prestation. Därmed kan nya utvecklingsområden identifieras.
	Samhällsuppdraget	Genom ägardialog och bolagsstämma förs kontinuerlig dialog med ägaren för att säkerställa uppfyllnad av ägarens förväntningar och krav. Under året har bland annat verksamhetsuppföljning inklusive uppföljning av uppdragsmålen diskuterats, såväl som ekonomiska mål, hållbarhetsmål, frågor rörande e-handel, logistik, nya mål och strategiska nyckeltal inom området folkhälsa, juridiska frågor samt andra för bolaget relevanta frågeställningar.
Medarbetare	Kompetens och utveckling	Kontinuerliga medarbetarsamtal är chefernas och medarbetarnas viktigaste verktyg för att tillsammans sätta mål, prata om förväntningar och utveckla både medarbetarna och verksamheten.
	Medarbetarengagemang	Under 2024 har ett nytt verktyg för medarbetarundersökningar implementerats. I butiker och depåer genomförs mätningar halvårsvis, medan en kortare pulsmätning genomförs varje månad på huvudkontoret. Medarbetarundersökningen är ett verktyg som syftar till att stärka både individens, chefens och gruppens möjligheter att aktivt arbeta med och utveckla engagemang och arbetsmiljö.

Intressentgrupp	Viktiga nyckelfrågor	Väsentliga dialoger 2024
Medarbetare	Etik	<p>Etikdialoger med syfte att hålla etiska frågor levande och skapa dialog kring etiska dilemman inom hela verksamheten. Fortlöpande dialog kring vår interna uppförandekod Kompassen som det även finns två e-utbildningar om.</p> <p>Systembolaget är medlem i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Institutet mot Mutor (IMM) • Transparency International Sverige Business Integrity Forum (BIF)
	Arbetsmiljöfrågor och samverkan	<p>Systembolagets arbetsmiljökommitté träffas fyra gånger per år där arbetsgivar- och personalrepresentanter samverkar kring strategiska arbetsmiljöfrågor. Personalrepresentanterna informeras om utvecklingen på arbetsmiljöområdet och facket informerar om något inte fungerar, så att företaget kan agera.</p> <p>Samverkan i frågor som rör arbetsplatsen (drift, ekonomiska förutsättningar, organisationsförändringar, personal och arbetsmiljö) förs i syfte att upptäcka eventuella problem på ett tidigt stadium. Samverkan genomförs löpande i arbetsgrupper mellan chef och medarbetare samt i samverkansforum där representanter från arbetsgivaren och fackliga parter möts.</p>
Leverantör	Miljö och klimat	<p>Under 2024 har Dryckesbranschens klimatinitiativ genomfört flera digitala möten gällande den årliga rapporten om dryckesbranschens klimatavtryck, samt ett fysiskt möte i syfte att utbyta erfarenheter mellan deltagarna rörande klimat och transporter.</p>
	Löpande branschsamarbete	<p>Sedan 2020 finns två utökade samarbetsgrupper för operativa hållbarhetsfrågor inom SVL och Sveriges Bryggerier. Syftet är att öka förståelsen hos alla parter för krav, utmaningar och möjligheter inom hållbarhetsfrågor.</p> <p>Som en effekt av den årliga genomlysning av hållbarhetscertifieringar som utförs av externa tredje part på uppdrag av Systembolaget förs kontinuerlig dialog med programägare till olika certifieringar. Systembolaget har utifrån resultatet från genomlysningen bidragit med synpunkter och information hur certifieringar med svaga områden kan stärka upp sina krav. Under 2024 har indikatorerna i genomlysningen uppdateras vilket har inneburit en än tätare dialog med de olika certifieringarnas programägare.</p>
	Samverkan	<p>Leverantörsträffar för samverkan (möjligheter, utmaningar och väg framåt) genomförs regelbundet på olika teman:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Socialt ansvarstagande och Miljökrav i leverantörskedjan. Systembolaget delar insikter om nuvarande fokusområden samt planer framåt. Inom miljö och klimat har fokus varit på utveckling av metoder för att kunna beräkna klimatpåverkan från produkter, samt inhämtning av klimatrelaterad data från producenter och odlare. Inom socialt ansvarstagande lyfte Systembolaget det gemensamma ansvaret med leverantörer att verka för goda arbetsvillkor i leverantörskedjan. Med utgångspunkt i tillbörlig aktsamhet för mänskliga rättigheter betonades vikten av förståelse för centrala internationella principer och riktlinjer, Systembolagets inköpsvillkor och samverkan för att sätta människor i fokus. • Information gällande kommunikationskampanjer fokuserade på hållbarhet och uppföljning gällande kundernas köpbeteende.
Statliga monopol	Löpande samverkan inom social och miljömässig hållbarhet	<p>Samverkan och kontinuerlig dialog med övriga nordiska monopol inom NAM (The Nordic Alcohol Retail Monopolies). Inom NAM fortlöper arbetet i enlighet med framtagna färdplaner för att på övergripande nivå enas om och kommunicera gemensamma åtaganden inom miljö, klimat och mänskliga rättigheter.</p>

Intressentgrupp	Viktiga nyckelfrågor	Väsentliga dialoger 2024
Intresse-organisationer	Miljöpåverkan och mänskliga rättigheter i leverantörskedjan	<p>Löpande samarbete med IUF (International Union of Food, Agricultural, Hotel, Restaurant, Catering, Tobacco and Allied Workers Associations), Unionen och SPF Unionen inom ramen för vårt gemensamma Memorandum of Understanding (MoU) med syfte att samverka med fackliga organisationer för att förbättra arbetsvillkoren för alkoholindustrin. Under 2024 har dialog fortsatt rörande frågor kring mänskliga rättigheter i Systembolagets leverantörskedja i Sydafrika, Frankrike, USA och Italien. Fackförbund i Karibien har blivit inbjudna till utbildningsaktiviteter som adresserar risker kopplade till sockerrörsproduktion. Dialogen med tre italienska fackförbund ligger vilande för tillfället, däremot ökar intresset generellt för vårt MoU, inte bara bland fackförbund i olika geografier men också bland andra företag inom detaljhandeln i Sverige och internationellt.</p> <p>Under 2024 har arbetet inom Sustainable Wine Roundtable, där Systembolaget är medgrundare, konkretiserats med ett fördjupat arbete inom en arbetsgrupp för återförsäljare av alkoholdrycker. Arbetet med ett globalt ramverk för att harmonisera hållbarhetscertifieringar har haft en första leverans där fem certifieringar jämförts mot det globala ramverket. Systembolaget deltar aktivt i flera av SWRs arbetsgrupper och innehar även en plats i styrelsen för SWR.</p> <p>Systembolaget, Alko och Vinmonopolet initierade 2023 workshopserien "Human Rights Due Diligence Workshop Series" som under året tagits vidare och i dialog med andra retailer-medlemmar i SWR diskuteras ett närmare samarbete för att tillsammans hantera frågor som rör mänskliga rättigheter och arbetsvillkor med möjlighet att skapa ökat inflytande och potentiellt nå större positiva effekter.</p> <p>Fortsatt engagemang i ETI Sverige där Systembolaget är en av grundarmedlemmarna för nätverket, med syfte att adressera gemensamma hållbarhetsutmaningar i leverantörskedjan. Systembolaget innehar en plats i styrelsen för ETI Sverige och är engagerade i en arbetsgrupp dedikerad att hantera risker i svensk vildbärindustri.</p> <p>Genom medverkan i Bonsucro Living Wage Working Group för Systembolaget dialog och bidrar med rekommendationer, inspel och idéer till Bonsucros arbete med att främja levnadslön utifrån kriterier i deras certifieringsstandard för hållbar sockerrörsodling och produktion. Detta arbete ligger i linje med de nordiska alkoholmonopolens gemensamma viljeyttring för hållbar romproduktion.</p> <p>Samverkan och dialog med diverse organisationer sker även lokalt i olika geografier kopplat till identifierade risker mot människa och miljö.</p>
	Partnersamverkan med fokus på barn och andrahandskador	<p>Genom initiativet Barndom utan baksmälla samarbetar Systembolaget med barnrättsorganisationerna Bris, Maskrosbarn, Trygga barnen och World Childhood Foundation. Syftet är att få fler vuxna att agera när barn far illa av vuxnas drickande genom bred kunskapsspridning kring vad vuxna kan göra om de ser ett barn som drabbas. Under året har information och kunskap delats bland annat genom annonsering i digitala kanaler genom förtjänad media och spridning av guiden "Avgörande ögonblick". Guiden distribuerades via Systembolagets butiker och genom partnerorganisationerna, till exempel vid föreläsningar, till idrotts- och föreningsliv och till samtliga skolor i Sverige.</p>

Koldioxidutsläpp redovisat enligt GHG-protokollet

Under 2015 började Systembolaget tydligare följa upp sina utsläpp baserat på Green House Gas Protocol (GHG-protokollet) för att redovisa vår klimatpåverkan. Under 2024 blev Systembolagets klimatmål validerade och godkända av SBTi (Science Based Targets initiative).

Inom GHG-protokollet redovisas klimatpåverkan uppdelat i tre olika scope.¹² Scope 1 visar beräknade direkta koldioxidutsläpp som sker från verksamheten. Scope 2 redovisar indirekta koldioxidutsläpp från verksamhetens energianvändning. Scope 3 omfattar övriga indirekta utsläpp som i huvudsak är kopplat till de produkter Systembolaget säljer. Systembolagets klimatmål utgår från vetenskapliga riktlinjer enligt Science Based targets och omfattar scope 1 och 2 samt delkategorier 1, 4 och 9 inom scope 3. Målen utgår från en halvering av scope 3 till år 2030 samt 90 procent reducering av scope 1 och 2 till 2027, med basår 2019. En process att omformulera målet för scope 1 och 2 till år 2030 i stället för år 2027 kommer inledas under 2025. Under 2025 kommer Systembolaget även inleda processen med att anta specifika mål relaterat till utsläpp från skog, markanvändning och jordbruk (FLAG).

Beräkning av koldioxidutsläpp baserat på GHG-protokollet

Scope		2024	2023	2022	2019 (basår)
Scope 1: Direkta utsläpp från egen verksamhet, ton CO₂e	Utsläpp från leasade bilar	5	116	196	304
	Omhändertagen köldmedia	0	43	31	0
Scope 2: Indirekta utsläpp från användning av elektricitet och värme, ton CO₂e¹	Energianvändning egen verksamhet (el och värme)	3 844	2 740	2 602	3 355
Scope 3: Indirekta utsläpp i värdekedjan, ton CO₂e	Kategori 1: inköpta varor och tjänster	508 286	515 695	527 716	489 888
	Kategori 3: Bränsle och energirelaterade aktiviteter	487	509	632	1 029
	Kategori 4: uppströms transport och distribution	100 474	97 839	100 464	99 085
	Kategori 5: Avfall som genereras av verksamheter	84	85	90	83
	Kategori 6: Affärsresor	685	667	570	1 276
	Kategori 9: Nedströms transport	112 471	111 275	105 953	147 823
Totalt		726 336²	728 969	738 254	742 843

1 Om vår energianvändning för 2024 skulle beräknas i enlighet med den metod som i GHG-protokollet Corporate Standard kallas "location based" baserat på IEA (2017) skulle koldioxidutsläppet från energianvändningen i stället landa på 2 647 ton koldioxidequivivalenter.

2 Utfall för 2024 enligt SBTi-målformulering (scope 1,2 och kategori 1, 4 och 9 inom scope 3) 725 080 ton CO₂e (basår 2019, 740 455 ton CO₂e).

Samtliga utsläppsberäkningar tar hänsyn till utsläpp av fossil koldioxid, metan och lustgas, omräknat till koldioxidkvivalenter med hjälp av respektive växthusgas Global warming potential (GWP) enligt IPCCs AR6, och är enligt förfarandet "operational control".

Scope 1 - tjänstefordon och köldmedia

Utsläppsberäkningar av Systembolagets leasade bilar och eventuell köldmedialäckage. Beräkningarna för leasade bilar baseras på antal körda kilometer och använd mängd bränsle.

Scope 2 - energianvändning

Scope 2 omfattar indirekta utsläpp från el och uppvärmning av Systembolagets butiker, kontor, varudepåer och konferensanläggning. Utsläppsberäkningarna utgår dels från förbrukningsinformation där Systembolaget har full rådighet men bygger även på undersökningar och formulär utförda av Systembolaget där kartläggning av berörda fastighetsägare ligger till grund för vilken typ av energikälla som används till uppvärmning av respektive butik. Förbrukningsdata bygger på statistik från energimyndigheten och emissionsfaktorer hämtas från Energiföretagen Sveriges miljövärden. Beräkningarna bygger på marknadsbaserad metod.

Scope 3 - indirekta utsläpp i värdekedjan

Utsläppen är uppdelade på GHG-protokollets delkategorier.

Kategori 1 - inköpta varor och tjänster

I den här kategorin redovisas klimatutsläppen för de produkter som Systembolaget säljer. Det baseras således på odling av råvara, framställan av dryck samt dryckens förpackning. Utsläppsberäkningarna för odling

följer GHG-protokollets utkast av Land Sector and Removals Guidance, vars beräkningsvägledning i sin tur bygger på IPCC:s Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories. Utsläppskällor som ingår är maskinarbete, produktion av insatsvaror, markutsläpp (direkta och indirekta) samt utsläpp från förändrad markanvändning. Beräkningarna baseras på relevanta grödor, som i sin tur bygger på genomsnittliga antaganden från flera olika litteraturstudier samt statistik från FAOSTAT. Utsläppsberäkningarna bygger på emissionsfaktorer från Ecoinvent samt LUC Impact tool, framtaget av Blonk Sustainability Tools B.V. Utsläppsberäkningarna för dryckesproduktionen baseras liksom för odling på genomsnittliga antaganden baserat på litteraturstudier för relevanta grödor och alkoholdrycker. Systemgränsen inkluderar transporten av jordbruksråvaror till produktionsanläggningen, produktionen av övriga tillsatser och ingredienser samt el- och bränsleförbrukning, och slutar vid färdig dryck. Utsläppsberäkningarna bygger på emissionsfaktorer från Ecoinvent. Gällande dryckesförpackningar omfattas utsläppsberäkningarna av livscykelstadierna för råvaruutvinning, transport samt materialproduktion. Utsläppsberäkningarna bygger på en rapport utförd av BIO Intelligence Service (BiS) "Nordic LCA Wine Package Study (2010)". En uppdatering gjordes 2019.

Kategori 3 - bränsle och energi

Bränsle- och energirelaterade aktiviteter omfattar indirekta utsläpp från produktion av el, värme och bränslen. Beräkningarna är kopplade till utsläppen i scope 1 och 2.

Kategori 4 - uppströms transport och distribution

Utsläppen från distribution täcker transport från producent till butik i Sverige. Utsläppsberäkningarna bygger

på genomsnittliga antagande gällande fordonstyp, fyllnadsgrad och distans. Beräkningarna baseras på Systembolagets försäljningsvolym med respektive produkts ursprungsland som utgångspunkt. Globala emissionsfaktorer används för sjöfrakt medan vägtransporterna är uppdelade på global, EU samt Sverigenivå. Emissionsfaktorerna hämtas från NTM (Network for Transport Measures).

Kategori 5 - avfall

Utsläppen från avfall baseras på avfallsmängden som Systembolagets butiker genererar. Det består främst av wellpapp och mjukplast.

Kategori 6 - tjänsteresor

Omfattar resor med flyg, tåg, kollektivtrafik samt ersatta kilometer för egen bil i tjänst. Utsläpp från flygresor beräknas på uppgifter om resta kilometer från resebyrå. Utsläpp från resor med egen bil beräknas utifrån resta kilometer som inrapporterats i Systembolagets lönesystem. Resor som tåg och kollektivtrafik bygger på leverantörsspecifik information som kompletteras med reseschabloner.

Kategori 9 - nedströms transport

Baseras på utsläppsberäkning för kunders resor i samband med besök vid Systembolagets butiker där metoden härstammar från en miljöutredning utförd av IVL från 2020. Utsläppsberäkningarna bygger på årligt antal besök hos respektive butik tillsammans med statistik kring resmönster från Miljöbarometern kombinerat med emissionsfaktorer från Trafikverket.

Antal anställda 2024

Kategori av anställda	Samtliga anställda			Tillsvidareanställda			Visstidsanställda			Heltidsanställda			Deltidsanställda		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Försäljare	1 953	2 963	4 916	1 509	2 270	3 779	444	693	1 137	622	703	1 325	1 331	2 260	3 591
Norra FO*	1 050	1 449	2 499	835	1 127	1 962	215	322	537	318	292	610	732	1 157	1 889
Södra FO*	903	1 514	2 417	674	1 143	1 817	229	371	600	304	411	715	599	1 103	1 702
Butikschef	200	274	474	200	274	474	0	0	0	200	273	473	0	1	1
Norra FO*	105	124	229	105	124	229	0	0	0	105	123	228	0	1	1
Södra FO*	95	150	245	95	150	245	0	0	0	95	150	245	0	0	0
HK personal- chefer	46	57	103	46	57	103	0	0	0	46	57	103	0	0	0
varav Enhetschefer	10	19	29	10	19	29	0	0	0	10	19	29	0	0	0
varav Områdeschefer	13	15	28	13	15	28	0	0	0	13	15	28	0	0	0
HK personal-medarbetare	260	278	538	253	265	518	7	13	20	254	265	519	6	13	19
Inhyrd personal			488												
Systembolaget totalt	2 459	3 572	6 031	2 008	2 866	4 874	451	706	1 157	1 122	1 298	2 420	1 337	2 274	3 611
IQ	3	6	9	3	5	8	0	1	1	3	5	8	0	1	1
Totalt	2 462	3 578	6 040	2 011	2 871	4 882	451	707	1 158	1 125	1 303	2 428	1 337	2 275	3 612

* Försäljningsområde

Kommentar: Systembolaget redovisar totalt antal anställda per 31/12, det vill säga tillsvidareanställda, visstidsanställda, provanställda och vikariat. Att vi har många viss- och deltidsanställda förklaras av att vi har försäljningstoppar i slutet av veckan och inte kan sysselsätta veckoslutsbemanningen under hela veckan. Dessa förutsättningar är vanliga inom detaljhandelssektorn. Vi har inga anställda som inte har garanterade arbetstimmar. 100 procent av personalen omfattas av kollektivavtal.

Avgränsning: Vi delar inte upp andelen män och kvinnor på region då vi inte gör en sådan uppdelning. Vår verksamhet finns endast i Sverige och vi ser därför endast Sverige som vår region.

Definition Inhyrd personal: Utgör icke-anställd arbetskraft som på uppdrag av Systembolaget utför arbete som kontinuerligt styrs och följs upp av Systembolaget. Konsulter samt praktikanter med uppdrag som löper tidsbestämt.

Andel anställda 2024

Kategori av anställda	Samtliga anställda (%)			Tillsvidareanställda (%)			Visstidsanställda (%)			Heltidsanställda (%)			Deltidsanställda (%)		
	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
Försäljare	40	60		40	60	77	39	61	23	47	53	27	37	63	73
Norra FO*	42	58		43	57	79	40	60	21	52	48	24	39	61	76
Södra FO*	37	63		37	63	75	38	62	25	43	57	30	35	65	70
Butikschef	42	58		42	58	100			0	42	58	100	0	100	0
Norra FO*	46	54		46	54	100			0	46	54	100	0	100	0
Södra FO*	39	61		39	61	100			0	39	61	100			0
HK personal- chefer	45	55		45	55	100			0	45	55	100			0
varav Enhetschefer	34	66		34	66	100			0	34	66	100			0
varav Områdeschefer	46	54		46	54	100			0	46	54	100			0
HK personal-medarbetare	48	52		49	51	96	35	65	3	49	51	96	32	68	4
Inhyrd personal															
Systembolaget totalt	41	59		41	59	81	39	61	19	46	54	40	37	63	60
IQ	33	67		38	63	89			11	38	63	89			11
Totalt	41	59		41	59	81	39	61	19	46	54	40	37	63	60

* Försäljningsområde

GRI-index

Denna hållbarhetsredovisning följer riktlinjerna för Global Reporting Initiative (GRI) version Standarder 2021 och har genomgått en kombinerad granskning av Deloitte AB. För verksamhetsåret 2024 har Systembolaget grupperat sina väsentliga hållbarhetsuppgifter kring åtta hållbarhetsfrågor inom GRI-index, vi kallar dem väsentliga hållbarhetsområden.

Detta index innehåller samtliga GRI- eller egna uppgifter som Systembolaget bedömt vara relevanta för sin verksamhet med utgångspunkt i företagets viktigaste hållbarhetsfrågor. Information om avgränsning och dylikt går att hitta i index eller har hänvisats till var informationen återfinns.

Uttalande om tillämpning

Systembolaget AB har rapporterat i enlighet med GRI Standarder för perioden 2024-01-01 till 2024-12-31.

Tillämpad GRI 1

GRI 1: Grunden 2021

GRI-index

GRI Standard	Upplysning	Sida	Avsteg		
			Utelämnat krav	Orsak	Förklaring
Generella uppgifter					
GRI 2: Generella uppgifter 2021	2-1 Organisationsuppgifter	63, 87			
	2-2 Enheter inkluderade i organisationens hållbarhetsrapportering	132			
	2-3 Redovisningsperiod, frekvens och kontaktuppgift	132			
	2-4 Förändrad information	132			
	2-5 Extern granskning	68, 132, 150-151			
	2-6 Aktiviteter, värdekedja och andra affärsrelationer	8-9, 56			
	2-7 Anställda	141-142			
	2-8 Arbetare som inte är anställda	141			
	2-9 Styrningsstruktur och sammansättning	63-74			
	2-10 Nominering och val av högsta styrande organ	64			
	2-11 Ordförande för högsta styrande organ	70			

GRI-index			Avsteg		
GRI Standard	Uppllysning	Sida	Utelämnat krav	Orsak	Förklaring
Generella upplysningar					
GRI 2: Generella upplysningar 2021	2-12 Högsta styrande organs roll för att övervaka hanteringen av påverkan	65			
	2-13 Delegering av ansvar för att hantera påverkan	65			
	2-14 Högsta styrande organs roll i hållbarhetsrapporteringen	65, 68			
	2-15 Intressekonflikter	59, 65, 70-72			
	2-16 Kommunikation av kritiska orosmoment	27			
	2-17 Kollektiv kunskap inom högsta styrande organ	64-65, 70-72			
	2-18 Utvärdering av högsta styrande organs prestation	66			
	2-19 Ersättningspolicyer	101			
	2-20 Process för att avgöra ersättning	66, 101			
	2-21 Årlig total kompensationsratio	100			
	2-22 Uttalande om strategi för hållbar utveckling	4-5, 16-17			
	2-23 Policyåtaganden	27, 59, 63			
	2-24 Införlivning av policyåtaganden	10-11, 64			
	2-25 Processer för att gottgöra negativ påverkan	27, 35-36			
	2-26 Mekanismer för att söka råd och lyfta orosmoment	27			
	2-27 Efterlevnad av lagar och regelverk	58			
	2-28 Medlemskap i organisationer/ sammanslutningar	136			
	2-29 Angreppssätt för intressentengagemang	133, 135			
	2-30 Kollektivavtal	141			

GRI-index	GRI Standard	Uppllysning	Sida	Avsteg		
				Utelämnat krav	Orsak	Förklaring
Väsentliga frågor						
GRI 3: Väsentliga frågor 2021	3-1 Process för att fastställa väsentliga frågor		16-17, 133			
	3-2 Lista av väsentliga frågor		16-17, 132, 133-134			
<i>Etik och antikorrupktion</i>						
GRI 3: Väsentliga frågor 2021	3-3 Styrning av väsentliga frågor		27			
GRI 205: Anti-korrupktion 2016	205-3 Bekräftade incidenter av korrupktion och vidtagna åtgärder		28	Totalt antal korrupktions-incidenter som medfört uppsägning av affärsavtal pga. brott mot avtalsvillkor	Ej tillämbart	Tillämpar upplysningen med ett medarbetarperspektiv. Därmed utelämnas brott mot affärsavtalsvillkor.
<i>Klimatpåverkan</i>						
GRI 3: Väsentliga frågor 2021	3-3 Styrning av väsentliga frågor		42-43, 48-49			
GRI 305: Utsläpp 2016	305-1 Direkta (scope 1) GHG-utsläpp		139			
	305-2 Energi indirekta (scope 2) GHG-utsläpp		139			
	305-3 Övriga indirekta (scope 3) GHG-utsläpp		139			
Egen upplysning	Sortimentets klimatpåverkan		47			
<i>Arbetsmiljö och inkludering</i>						
GRI 3: Väsentliga frågor 2021	3-3 Styrning av väsentliga frågor		30-31			
GRI 405: Mångfald och jämlika möjligheter 2016	405-1 Mångfald i ledningsgrupper och bland anställda		33			
Egen upplysning	Andel medarbetare med internationell bakgrund		32			
Egen upplysning	Engagemangsindex		31			
Egen upplysning	Andel sjukfrånvaro i %		32			

GRI-index	GRI Standard	Uppllysning	Sida	Avsteg		
				Utelämnat krav	Orsak	Förklaring
Väsentliga frågor						
<i>Begränsa alkoholens negativa konsekvenser</i>						
GRI 3: Väsentliga frågor 2021	3-3 Styrning av väsentliga frågor		19-23			
GRI 413: Lokalsamhälle 2016	413-1 Organisationens engagemang i och påverkan på lokalsamhället		19-23			
Egen uppllysning	Ålderskontroll		21			
<i>Mänskliga rättigheter och arbetsvillkor</i>						
GRI 3: Väsentliga frågor 2021	3-3 Styrning av väsentliga frågor		35-38			
GRI 414: Leverantörsbedömning socialt 2016	414-2 Utvärdering av negativ social påverkan i leverantörskedjan samt vidtagna åtgärder		35-38, 39			
<i>Jordhälsa och biologisk mångfald</i>						
GRI 3: Väsentliga frågor 2021	3-3 Styrning av väsentliga frågor		44, 46			
Egen uppllysning	Andel av dryckesvolym baserad på certifierad odling		48			
<i>Vattenpåverkan</i>						
GRI 3: Väsentliga frågor 2021	3-3 Styrning av väsentliga frågor		45-46			
Egen uppllysning	Andel av dryckesvolym baserad på certifierad odling (vattenpåverkan)		48			
<i>Återvinning och återanvändning av dryckesförpackningar</i>						
GRI 3: Väsentliga frågor 2021	3-3 Styrning av väsentliga frågor		47			
Egen uppllysning	Andel returnerade återfyllningsbara förpackningar		48			

A close-up photograph of a person's hands wearing yellow rubber gloves, harvesting a large bunch of dark purple grapes. The person is using a pair of pruning shears to cut the grapes from the vine. The background is a blurred vineyard with green leaves and brown soil.

Revisions- berättelse

Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Systembolaget AB,
organisationsnummer 556059-9473

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen och koncernredovisningen för Systembolaget AB för räkenskapsåret 2024-01-01 - 2024-12-31. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår på sidorna 2-3 och 55-130 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen och koncernredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets och koncernens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dessas finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att bolagsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och koncernen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Vårt

ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen och koncernredovisningen

Detta dokument innehåller även annan information än årsredovisningen och återfinns på sidorna 4-54, 131-147 och 153-159. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för denna andra information.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen och koncernredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att årsredovisningen och koncernredovisningen upprättas och att de ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och verkställande direktören avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen och koncernredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen och koncernredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av bolagets interna kontroll som har betydelse för vår revision för

att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.

- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen och koncernredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om bolagets och koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen och koncernredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen och koncernredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett bolag och en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen och koncernredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen och koncernredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

- planerar och utför vi koncernrevisionen för att inhämta tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för företag eller affärsenheter inom koncernen som grund för att göra ett uttalande avseende koncernredovisningen. Vi ansvarar för styrning, övervakning och genomgång av det revisionsarbete som utförts för koncernrevisionens syfte. Vi är ensamt ansvariga för våra uttalanden.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Systembolaget AB för räkenskapsåret 2024-01-01 - 2024-12-31 samt av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust.

Vi tillstyrker att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust. Vid förslag till utdelning innefattar detta bland annat en bedömning av om utdelningen är försvarlig med hänsyn till de krav som bolagets och koncernens verksamhetsart, omfattning och risker ställer på storleken av moderbolagets och koncernens egna kapital, konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt.

Styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter. Detta innefattar bland annat att fortlöpande bedöma bolagets och koncernens ekonomiska situation och att tillse att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska angelägenheter i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar och bland annat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att bolagets bokföring ska fullgöras i överensstämmelse med lag och för att medelsförvaltningen ska skötas på ett betryggande sätt.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta

revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningskyldighet mot bolaget, eller
- på något annat sätt handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten

Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten på sidorna 63-74 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Vår granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 16 Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten. Detta innebär att vår granskning av bolagsstyrningsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionsssed i Sverige har. Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för våra uttalanden.

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Upplýsningar i enlighet med 6 kap. 6 § andra stycket punkterna 2–6 årsredovisningslagen samt 7 kap. 31 § andra stycket samma lag är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar samt är i överensstämmelse med årsredovisningslagen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för bolagets situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet. Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Stockholm den 20 mars 2025

Deloitte AB

Anneli Pihl
Auktoriserad revisor

Granskningsrapport avseende årsredovisningen

Till årsstämman i Systembolaget AB,
organisationsnummer 556059-9473

I vår roll som lekmannarevisorer har vi på uppdrag av riksdagsstyrelsen granskat förvaltningen och den interna kontrollen i Systembolaget AB för år 2024. Vi har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i företaget för att kunna bedöma om verksamheten skötts på ett ändamålsenligt och ur ekonomisk synvinkel tillfredsställande sätt och om företagets interna kontroll är tillräcklig. Vår granskning har inte uppvisat förhållanden som föranleder anmärkning. Vi har vidare granskat om företaget, dess ledning och styrelse iakttar de riktlinjer för Systembolaget AB specifikt och för statliga bolag generellt som fastlagts av statsmakterna. Inte heller i detta avseende har vår granskning visat på förhållanden som föranleder anmärkning.

Stockholm den 20 mars 2025

Mats Green
(Lekmannarevisor)

Eric Palmqvist
(Lekmannarevisor)

Karin Sundin
(Lekmannarevisor)

Revisorns rapport över kombinerad granskning av Systembolaget ABs hållbarhetsredovisning samt yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till Systembolaget AB,
organisationsnummer 556059-9473

Inledning

Vi har fått i uppdrag av styrelsen i Systembolaget AB att granska Systembolaget ABs hållbarhetsredovisning för år 2024. Företaget har definierat hållbarhetsredovisningens samt den lagstadgade hållbarhetsrapportens omfattning på sida 8 i Ansvarsredovisningen 2024.

Styrelsens och företagsledningens ansvar för hållbarhetsredovisningen

Det är styrelsen och företagsledningen som har ansvaret för att upprätta hållbarhetsredovisningen inklusive den lagstadgade hållbarhetsrapporten i enlighet med tillämpliga kriterier respektive årsredovisningslagen enligt den äldre lydelsen som gällde före den 1 juli 2024. Kriterierna framgår i anslutning till innehållsförteckningen av Systembolagets Ansvarsredovisning 2024, och utgörs av de delar av ramverket för hållbarhetsredovisning utgivet av GRI (Global Reporting Initiative) som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt av företagets egna framtagna redovisnings- och beräkningsprinciper. Detta ansvar innefattar även den interna kontroll som bedöms nödvändig för att upprätta en hållbarhetsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på vår granskning och lämna ett yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Vårt uppdrag är begränsat till den historiska information som redovisas och omfattar således inte framtidsorienterade uppgifter.

Vi har utfört uppdraget i enlighet med ISAE 3000 (omarbetsad) Andra bestyrkandeuppdrag än revisioner och översiktliga granskningar av historisk finansiell information. Uppdraget består av översiktlig granskning av hållbarhetsredovisningen som helhet och en revision av viss information som specificeras nedan. En revision syftar till att uppnå en rimlig säkerhet, för att försäkra oss om att informationen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för kvantitativ och kvalitativ information i hållbarhetsredovisningen. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för upprättandet av hållbarhetsredovisningen, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. Vi har utfört vår granskning avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten i

enlighet med FARs rekommendation RevR 12 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. En översiktlig granskning och en granskning enligt RevR 12 har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i övrigt har.

Revisionsföretaget tillämpar International Standard on Quality Management 1, som kräver att företaget utformar, implementerar och hanterar ett system för kvalitetsstyrning inklusive riktlinjer eller rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar. Vi är oberoende i förhållande till Systembolaget AB enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning och granskning enligt RevR 12 gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts.

Den uttalade slutsatsen grundad på vår översiktliga granskning och granskning enligt RevR 12 har därför inte den säkerhet som vår uttalade slutsats grundad på vår revision har. Eftersom detta är ett kombinerat uppdrag lämnar vi våra slutsatser avseende revision och översiktlig granskning i separata avsnitt.

Vår revision har omfattat följande hållbarhetsrelaterad information presenterad i Systembolaget ABs Ansvarsredovisning 2024, nyckeltal "Sjukfrånvaro", "Könsfördelning", "Andel med internationell bakgrund" och "Engagemangsindex" på sidorna 31-33 samt rapportering av koldioxidutsläpp enligt scope 3 på sida 139.

Vår granskning av hållbarhetsredovisningen utgår från de av styrelsen och företagsledningen valda kriterier, som definieras ovan. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för upprättande av hållbarhetsredovisningen. Vi anser att de bevis som vi skaffat under vår granskning är tillräckliga och ändamålsenliga i syfte att ge oss grund för våra uttalanden nedan.

Uttalanden

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att hållbarhetsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan av styrelsen och företagsledningen angivna kriterierna.

Grundat på vår revision anser vi att den information i hållbarhetsredovisningen som omfattas av vårt uppdrag, i allt väsentligt, har upprättats i enlighet med de ovan av styrelsen och företagsledningen angivna kriterierna.

En lagstadgad hållbarhetsrapport har upprättats.

Stockholm den 20 mars 2025

Deloitte AB

Anneli Pihl
Auktoriserad revisor

Ordlista & definitioner

Ordlista

ANDTS-strategin

En samlad strategi för alkohol, narkotika, dopnings och tobakspolitiken samt spel om pengar 2022–2025. I skrivelsen redogör regeringen för en samlad strategi för politiken avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel om pengar. Syftet med strategin är att ange mål och inriktning för hur samhällets insatser inom ANDTSområdet ska genomföras, samordnas och följas upp under perioden 2022–2025.

Alkoholindex

Alkoholindex är ett samlat mått på människors attityd till alkohol i olika situationer. Ju högre index på en skala 0–100, desto mer återhållsam är attityden till alkohol. Alkoholindex skapas från svaren på sju frågor om vad människor tycker är rätt och fel när det gäller alkohol. I undersökningen ställs även ytterligare frågor. Bland annat fem frågor om "vardagsdrickande" som utgör underlag för Vardagsindex. Frågorna ställs en gång per år till minst 2 000 personer, 16 år och äldre. 2016 gjordes ett metodbyte där mätningarna övergick från telefon- till webbintervjuer, vilket kan påverka jämförbarheten. Telefon- och webbintervjuer genomfördes parallellt under 2024 och visade inte på några tydliga skillnader.

Alkoholkonsumtionen

Konsumtion av alkoholhaltiga drycker, omräknat till liter 100 procent alkohol per person 15 år och äldre. Med alkoholdryck avses en dryck med en alkoholhalt som överstiger 2,25 volymprocent (Alkohollagen 2010:1622).

Alkoholskatt

Alkoholskatt är en statlig punktskatt. Ändrad alkoholskatt påverkar Systembolagets intäkter parallellt med

kostnad för såld vara varför ändrad alkoholskatt inte får någon effekt på bruttoresultatet.

Amfori

Amfori, grundat 1977, är en ledande organisation för hållbar handel. Genom sitt Business Social Compliance Initiative (BSCI) arbetar de för att förbättra sociala prestanda i globala leveranskedjor genom bland annat riskidentifiering och hantering. Initiativet hjälper företag att utöva tillbörlig aktsamhet i fråga om mänskliga rättigheter och säkerställa skyddet av arbetstagarnas rättigheter i hela sina leveranskedjor. Initiativet omfattar en uppförandekod baserad på riktlinjer från ILO och FN, oberoende sociala revisioner, samt digitala verktyg och lösningar som hjälper företag att effektivt hantera och övervaka sociala prestationer.

Engagemangsindex

Engagemangsindex är ett nytt nyckeltal för 2024. Engagemangsindex är sammansatt av tio olika drivkrafter som tillsammans utgör grunden för medarbetarnas engagemang. Drivkrafterna är nära relaterade till organisatorisk framgång och sund företagskultur.

ETI Sverige

Ethical Trading Initiative (ETI) Sverige är en medlemsorganisation grundad av och för företag, fackföreningar, civilsamhällsorganisationer och offentliga aktörer. Organisationens uppdrag är att främja hållbara affärsmetoder i globala leverantörsled med särskilt fokus på mänskliga rättigheter och arbetstagares rättigheter.

Global Compact

FN-initiativ och ramverk för hållbart företagande vars

principer vi har åtagit oss att följa. Global Compact är uppbyggt kring tio principer inom mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljö och antikorrupktion.

Global Deal

I november 2017 valde Systembolaget att ansluta sig till Global Deal, ett initiativ som vill förbättra dialogen mellan arbetsmarknadens parter och länders regeringar för att förbättra anställningsvillkor och produktivitet. Global Deal startades av Sveriges dåvarande statsminister Stefan Löfven och har utformats i samarbete med OECD och ILO. Agenda 2030 innehåller ett specifikt mål om anständiga arbetsvillkor och inkluderande tillväxt. Global Deal är ett bidrag för att nå detta mål.

Klimatavtryck

Nytt nyckeltal för 2024 som baseras på Systembolagets antagna klimatmål enligt Science Based Targets Initiative. Nyckeltalet omfattar scope 1,2 och 3 vilka mäter produktrelaterade utsläpp från odling, produktion, dryckesförpackning och transport, men även kunders transport till och från butik samt utsläpp från egen verksamhet.

Nöjd kund index (NKI)

NKI mäter hur nöjd kunden är med Systembolaget. Totalindex är ett medelvärde av de tre frågorna.

Tänk på alla aspekter av Systembolaget:

- Hur nöjd eller missnöjd är du med Systembolaget totalt sett?
- Hur väl motsvarar Systembolaget dina förväntningar?
- Föreställ dig ett företag som säljer alkoholhaltiga drycker och som är perfekt i alla avseenden. Hur pass nära eller långt ifrån tycker du att Systembolaget ligger?

Kundernas svar, som anges på en skala från 1 till 10, omräknas till ett tal mellan 0 och 100. Systembolaget anlitar CFI Group för genomförande av undersökningen. I årets mätningar tillfrågades drygt 24 000 kunder totalt. NKI mäts och redovisas tre gånger årligen.

Nöjd kund index (NKI) – Hållbarhet

NKI-Hållbarhet är en del av NKI-undersökningen och mäter kundernas uppfattning om Systembolagets hållbarhetsarbete. NKI-Hållbarhet är ett medelvärde av frågan:

- Vilken är din uppfattning om hur följande påstående överensstämmer med din syn på Systembolaget:
"Systembolaget engagerar sig för en hållbar utveckling"

Kundernas svar, som anges på en skala från 1 till 10, omräknas till ett tal mellan 0 och 100. Systembolaget anlitar CFI Group för genomförande av undersökningen. NKI-Hållbarhet mäts och redovisas tre gånger årligen.

Opinionsindex (OPI)

OPI mäter hur stor andel av Sveriges befolkning som vill behålla Systembolaget och monopolet på försäljning av starköl, vin och sprit.

Respondenterna får ta ställning till frågan:

- Tycker du att man ska behålla Systembolaget och monopolet på försäljningen av starköl, vin och sprit eller vill du att starköl, vin och sprit ska säljas i andra butiker?

Systembolaget anlitar Verian Group för genomförandet av undersökningen. Totalt intervjuas årligen 12 000 slumpmässigt utvalda personer i åldern 16 år och uppåt i Kantars Sifos webbpanel. Opinionsindex redovisas årsvis.

Sedex

Sedex (Supplier Ethical Data Exchange) är ett globalt hållbarhetsinitiativ som hjälper företag att hantera och förbättra sociala och miljömässiga villkor i sina leveranskedjor. Sedex syftar till att skapa mer transparenta, etiska och hållbara leveranskedjor genom att tillhandahålla datadrivna insikter och lösningar. Förutom Sedex ledande revisioner som bedömer arbetsförhållanden och miljöprestanda, Sedex Members Ethical Trade Audit (SMETA), tillhandahålls även stöd såsom dataplattform för analys, delning och rapportering, riskhanteringsverktyg, samt tillgång till ett globalt nätverk med över 85 000 medlemmar som underlättar utbyte av bästa praxis och insikter.

Systembolagets konsumtionsandel

Systembolaget har ett uppdragsmål att redovisa utfall av hur stor andel av den totala konsumtionen som Systembolaget har (Systembolagets konsumtionsandel). Undersökningen som ligger till grund för detta är Monitorberäkningarna som genomförs av CAN (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning). Resultatet av mätningarna ska redovisas minst en gång per år. Detta uppdragsmål är inte målsatt.

Totalkonsumtion

Systembolaget har ett uppdragsmål att redovisa utfall avseende den totala alkoholkonsumtionen i Sverige. Undersökningen som ligger till grund för detta är Monitormätningarna som genomförs av CAN (Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning). CAN genomför löpande under ett år drygt 18 000 intervjuer. Resultatet av mätningarna ska redovisas minst en gång per år. Detta uppdragsmål är inte målsatt.

Total sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron mäts utifrån Ekonomistyrningsverkets definition och mäter sjukfrånvarotimmar i relation till alla tillgängliga timmar under samma period.

Vinstmaximering

När huvudsyftet med en organisations verksamhet är att generera mesta möjliga vinst till ägaren.

Ålderskontroll

Ålderskontrollen mäter andelen tillfällen då legitimation har begärts i procent av antal kontrollköp. Kontrollköpen genomförs av personer i åldersgruppen 20–24 år. Systembolaget anlitar Better Business för genomförande av köpen. Sedan 2020 innefattar det strategiska nyckeltalet ålderskontroller i alla kanaler, såväl i butik som vid hemleverans och hos ombud. Ålderskontroller görs dagligen och redovisas varje månad.

Årsarbetare

Årsarbetare motsvarar arbetad tid inklusive semester dividerat med antalet timmar för en heltidstjänst för den relevanta perioden.

Ägarens mål

Ägarens mål består av de uppdragsmål och ekonomiska mål som framgår av ägaranvisningen, vilken antogs på extrastämman den 1 september 2022.

Definition av alternativa nyckeltal

Alternativa nyckeltal är finansiella mått som inte är definierade i IFRS. Systembolaget anser att dessa mått ger värdefull kompletterande information till ägare, styrelse och företagsledning då de möjliggör utvärdering av resultat och finansiell utveckling. Tre alternativa nyckeltal ingår som mål i ägaranvisningen för Systembolaget.

De alternativa nyckeltalen är inte alltid jämförbara med mått som används av andra företag eftersom beräkning kan ske på olika sätt. Dessa finansiella mått ska därför ses som ett komplement för mått som definieras enligt IFRS. För avstämning av de alternativa nyckeltal som inte direkt går att härleda ur de finansiella rapporterna, se beräkning nedan.

Nyckeltal	Beskrivning	Användningsområde
Avkastning på eget kapital	Periodens resultat (rullande 12 månader) i procent av genomsnittligt eget kapital.	Nyckeltalet ingår som mål i ägaranvisningen för Systembolaget.
Kostnadseffektivitet	Totala rörelsekostnader i förhållande till intäkter exklusive alkoholskatt och redovisas rullande 12 månader.	Nyckeltalet ingår som mål i ägaranvisningen för Systembolaget och redovisas årligen.
Rörelsemarginal	Rörelsemarginal exklusive alkoholskatt beräknas utifrån rörelseresultatet i procent av nettoomsättning exklusive alkoholskatt.	Nyckeltalet visar hur stor del av intäkterna som täcker kostnader i rörelsen för att säkra ett långsiktigt och hållbart företagande.
Rörelseresultat	Rörelseresultat beräknas utifrån bruttoresultat, med tillägg för övriga rörelseintäkter samt med avdrag för rörelsens kostnader.	Nyckeltalet visar resultat före finansnetto och skatter och Systembolaget följer utvecklingen över tid för att säkra ett långsiktigt och hållbart företagande.
Soliditet	Eget kapital i procent av balansomslutningen.	Nyckeltalet ingår som mål i ägaranvisningen för Systembolaget.
Nettoomsättning exklusive alkoholskatt	Beräknas genom att ta nettoomsättningen med avdrag för alkoholskatten.	Nyckeltalet följs för att se alkoholskattens effekt på nettoomsättningen.

Kostnadseffektivitet (MSEK)

Kostnadseffektivitet	2024	2023
Totala omkostnader, rullande 12 månader	4 487	4 347
Alkoholskatt, rullande 12 månader	14 959	14 217
Intäkter, rullande 12 månader	39 409	38 174
Kostnadseffektivitet	18,4%	18,1%

Avkastning på eget kapital (MSEK)

Avkastning på eget kapital	2024	2023
Periodens resultat, rullande 12 månader	330	434
Genomsnittligt eget kapital ¹	1 862	1 756
Avkastning på eget kapital	17,7%	24,7%

Soliditet (MSEK)

Soliditet	2024	2023
Balansomslutning	11 721	11 589
Eget kapital	1 879	1 844
Soliditet	16,0%	15,9%

Nettoomsättning exklusive alkoholskatt (MSEK)

Nettoomsättning exklusive alkoholskatt	2024	2023
Nettoomsättning inkl alkoholskatt	39 407	38 174
Alkoholskatt	14 959	14 217
Nettoomsättning exklusive alkoholskatt	24 448	23 957

Rörelsemarginal (MSEK)

Rörelsemarginal	2024	2023
Nettoomsättning inkl alkoholskatt	39 407	38 174
Nettoomsättning exkl alkoholskatt	24 448	23 957
Rörelseresultat	338	418
Rörelsemarginal exklusive alkoholskatt	1,4%	1,7%
Rörelsemarginal inklusive alkoholskatt	0,9%	1,1%

Genomsnittligt kapital (MSEK)

Genomsnittligt kapital	2024	2023
Eget kapital	1 879	1 844
Eget kapital samma period föregående år	1 844	1 668
Genomsnittligt eget kapital	1 862	1 756

Källförteckning

1. Alkoholens samhällsekonomiska konsekvenser
– En beskrivande samhällsekonomisk studie, Ramboll
2. Alkoholens samhällsekonomiska konsekvenser
– En beskrivande samhällsekonomisk studie, Ramboll
3. Socialstyrelsen: Insatser vid riskbruk av alkohol
(<https://socialstyrelsen.se/>)
4. Fokusrapport 19: Yrke och alkohol
(<https://www.can.se/publikationer/yrke-och-alkohol/>)
5. ANDTS-strategin, En samlad strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken samt spel om pengar 2022–2025 Skr. 2021/22:213
(<https://regeringen.se/>)
6. CAN Självrapporterande alkoholvanor
(<https://www.can.se/publikationer/sjalvrapporterade-alkoholvanor-i-sverige-2004-2021/>)
7. CAN:s nationella skolundersökning 2024 (<https://www.can.se/publikationer/cans-nationella-skolundersokning-2024/>)
8. Hur många barn växer upp med föräldrar som har alkoholproblem? – Resultat från en systematisk litteraturoversikt, CAN
9. Alkoholkonsumtionen i Sverige 2001–2023 (Monitormätningen) CAN
10. Swedwatch: "Reality Uncorked – Working conditions on South African wine farms and the role of Systembolaget" (<https://swedwatch.org/bransch-2/arbetsvillkor-pa-vingardar-i-sydafrika-och-systembolagets-ansvar/>)
11. Amfori BSCI uppförandekod (<https://s3.eu-west-1.amazonaws.com/www-php-media-files.prd.amfori-services.k8s.amfori.org/04/amfori-2022-07-12-bsci-coc-v-2022-swedish-01-1.pdf>)
12. Green House Gas Protocol (<https://ghgprotocol.org/>)

Finansiell kalender

24 april 2025	Årsstämma 2024
25 april 2025	Delårsrapport januari – mars 2025
14 juli 2025	Delårsrapport april – juni 2025
30 oktober 2025	Delårsrapport juli – september 2025

Kontakt

Kontaktperson på Systembolaget:
Presschef Katinka Wall, telefon växel 08-503 300 00

Besöksadress:
Kungsträdgårdsgatan 14 i Stockholm

Postadress:
Systembolaget AB
103 84 Stockholm

 Systembolaget

SYSTEM
BOLAGET

Postadress 103 84 Stockholm | Besöksadress Kungsträdgårdsgatan 14
Telefon växel 08-503 300 00 | E-post kundtjanst@systembolaget.se
systembolaget.se